

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ

ΠΟΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

(Εκ τοῦ Γαλλικοῦ).

(Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε φυλλ. 47.)

ΚΕΦ. Ζ΄.

Ὁ νέος ἔμπορος Ἰεράκωρ.

Πλείστα μεταβολαὶ ἐγείναν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Λουιθόλδου, ἕνεκα τοῦ γάμου τῆς Ῥόζας μετὰ τοῦ νέου Κλαυδίου, δι' ὃν, ὡς εἶπομεν, ὁ Πάτερ-Μακάριος ἤλλαπα πολὺ. Ἀλλὰ τίποτε ἰδιαίτερον δὲν συ-

ΠΑΝΔΩΡΑ

έβη εἰς τὴν κλιῦσθην τῆς Θεοδώρας, ἥτις ἐξηκολούθει νὰ ζῆ ἐν μοναξίᾳ, μερίζουσα τὸν χρόνον αὐτῆς μεταξὺ τῶν αἰκλικῶν τῆς ἐνασχολήσεων καὶ τῆς ἰνατροφῆς τοῦ τέκνου τῆς. Ὅσοι δ' ὁ Ὄθων γῆρα νει εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀρετὴν, τότε μᾶλλον ἀεὶ ἐκάλει εἰς τὴν μνήμην τῆς μητρὸς τοῦ πατέρα προσηλῆ. εὐτυχὸς ἀπὸ πολλοῦ ἦσαν γεχωρισμένοι καὶ τοῦ ὁποίου ἠγγόουν ἐτι τὴν τύχην. «Φεῦ! ἔλεγε συγγνώμης ἡ Θεοδώρα, ἀγνοῶ τί ἀπέγεινεν ὁ σύζυγός μου· ἀλλὰ μοὶ φαίνεται πάντοτε ὅτι ζῆ καὶ ὅτι θὰ τὸν ἐπανίδω ἀκόμη εἰς τὸν κόσμον τοῦτο. ὦ! εἴαν ἤξευρον ποῦ ὁ Διετρίχος τὸν ἔχει πεφυλακισμένον, πορευθεῖτα θὰ ἐπιπτον εἰς τοὺς πόδας τοῦ βαρβάρου τούτου ἐχθροῦ, καὶ ἴσως τὰ δάκρυά μου ἤθελον πρᾶξι εἰ τὴν ἀμείλικτόν του καρδίαν. Ἐάν δὲ μοῦ ἤρνεϊτο τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συζύγου μου, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ μοὶ ἀρνηθῆ τὸ νὰ τὸν ἴδω ἐν τῇ φυλακῇ.»

Οὕτως ὠμίλει ἡ Θεοδώρα, καὶ εἰς τὴν καρδίαν ἡ δὴ τοῦ νέου Ὀθωνος ἀνευρη ἀπόρατος γενναία, περὶ ἧς ἐφοβήτο ἐν τούτοις νὰ δμιλήσῃ εἰς τὴν μητέρα του. Ἄλλ' ὅταν ἐπάτησε τὸ δίκαιον ἕκτον ἔτος, καὶ αἱ φυσικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις ἔλαβον μείζον' ἀνάπτυξιν, ἀπεράσιτε νὰ τὸ ἐκμυστηριωθῇ εἰς αὐτὴν. Μίαν λοιπὸν φθινοπωρινὴν ἐσπέραν, ἐν ᾗ ἡ Θεοδώρα εἰργάζετο εἰς τὸν μικρὸν αὐτῆς κῆπον, ἦλθε πρὸς ἀντάμωσίν της καὶ τῆ ἐρανέρωσε τί ἀπεράσιτε νὰ πράξῃ πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πατρὸς του· ὅτι δηλ. θέλει μετασηματισθῇ εἰς ἔμπορον ἱεράκων καὶ ἐπιτηχευθῇ χρεῖας τυχεύτης, πάντας τῆς χώρας τοὺς πύργους, ἕως οὗ ἀνακαλύψῃ τὴν κατοικίαν τοῦ Διετρίχου, καὶ μάθῃ ποία ἦτο τοῦ πατρὸς του ἡ τύχη.

Ἀκούοντα ταύτην τὴν πρότασιν ἡ Θεοδώρα, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της· ἐναγκαλισθεῖτα δὲ τὸν μικρὸν υἱὸν της, ἀφ' οὗ τῷ ἔδειξεν ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ τὰς δυσκολίας τῆς ἐπιχειρήσεως — Νομίζω ὅτι θέλω ἀτεθήσει πρὸς τὸν Θεόν, ἀνέκραξεν ὁ λολύζουσα, ἐὰν σ' ἐκθέσω νέον καὶ ἄπειρον, ὡς εἶται, εἰς τηλικούτους κινδύνους· βλέπουσά σε ἀναχωροῦντα, θὰ φαντασθῶ ἐμαυτὴν διὰ παντὸς ἐστερημένην τῶν θωπευμάτων καὶ τῆς ζωῆς σου, ἅτινα εἶνε τὸ μόνον δ' ἡ θεῖα εὐσπλαγγνία μοι ἄρτην.

— Καλὴ μου μητέρα, ἐπανελάθεν ὁ Ὀθων, διατι φέρετε κατὰ νοῦν τὰ λυπηρὰ ταῦτα. Δὲν μοὶ ἐπανελαμβάνετε μυριάκις, ὅτι τὸ παιδίον τὸ σεβόμενον τοὺς γονεῖς του εἶνε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ· ἔχω λοιπὸν τὴν στερεὰν πεποιθήσιν, ὅτι ὁ Κύριος θὰ μ' ἐπαναγάγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας σας. Πρὶν παρέλθῃ ἔν ἔτος, θὰ μ' ἐπανιδῆτε ἐδῶ, καὶ τότε πόση χαρὰ δι' ὑμᾶς νὰ μάθητε ἀπὸ στόματός μου εἰδήσεις περὶ τοῦ πατρὸς μου, καὶ, ἐὰν ζῆ, νὰ δύνασθε νὰ ἐργασθῆτε πρὸς ἐλευθέρωσίν του! Ἰσχυρὸς διὰ τῆς θεῖας βοηθείας, βοηθούμενος ἔτι ἀπὸ τὰς προσευχὰς σας, πιστεύω ὅτι δύναμαι ν' ἀψηφῆσω ὅλους τοὺς κινδύνους, διότι οὕτω τοῦλάχιστον ὑπόσχεται ὁ Θεός.

Τί λέγετε, μητέρα, παραδέχεσθε τὸν σκοπὸν μου:

— Ναι, φίλτατε μου, ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν τολμηράν· εἶμαι εὐχαριστημένη ἀπὸ σέ, καὶ δὲν ἀντίσταμαι πλέον εἰς τὴν θέλησιν σου, διότι φωνὴ ἐνδόμου χος πρὸ πολλοῦ μοὶ λέγει ὅτι θὰ σ' ἐπανιδῶ καὶ ὅτι τότε θὰ ἡμεθα εὐτυχέστεροι. Ὑπαγε, τέκνον μου, ἀκολούθησον τὰς ἐμπνεύσεις τῆς καρδίας σου, ὁ δὲ Θεὸς ἄς εὐλογῆσῃ τὸν σκοπὸν σου· εἰς αὐτὸν σὲ συνιστῶ, καὶ ὑπὸ τὴν πατρικὴν του κηδεμονίαν μέλλεις ν' ἀρχίσῃς τὴν ἐπικύνδινον ἐπιχείρησιν ταύτην.

Αἱ ὀλίγαι ἡμέραι αἵτινες προηγήθησαν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ὀθωνος ἐχρησίμευσαν εἰς διαφόρους παρασκευάς. Ἡ Θεοδώρα ἔκκευεν εἰς τὸν υἱὸν της, σωστὸν ἔνδυμα ἱερακονόμου, καὶ μ' εὐχαρίστησιν εἶδεν ὅτι τῷ ἤρμοζε θαυμάσιως. Τὸ πράτινον ἀνοικτὸν κολώδιον, μὲ τὰς πλατείας χειρίδας του ἀνεσυρμένας, συνεφώνει ἐξαιρέτως πρὸς τὴν κιτρόχρουν ἀναξυρίδα, καὶ τὰ ἐρυθρὰ ὑποδήματα, ἀναβαίνοντα ἕως τὸ ἦμισυ τῶν σκελῶν, ἄριναν ἀκαλύπτους τὰς ὠραίας λευκὰς κάλτας, αἱ ἡ Θεοδώρα εἶχε πλέξει ἰδιοχείρως καὶ αἱ ἔδεινον ὑπὸ τὸ γόνυ πλατεῖαι καὶ

πεικίλαι ταινίαι. Ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς ἔφερεν ὁ Ὀθων πλατὺν καὶ ταπεινὸν μαῦρον πέταστρον, μὲ μέγα πτερόν οὗ ἡ ἄκρα ἐπιπτε χερσίντως εἰς τοὺς ὤμους του, ψάξουσα ἐνταυτῷ κατὰ μέρος καὶ τοὺς λείους βοστρύχους τῆς ξαθῆς αὐτοῦ κόμης. Οἱ χωρικοί, οἵτινες εἰς τὴν εἰδησιν τῆς ἀναχωρήσεως του, ἦλθον νὰ τὸν ἀποχαιρετήσωσι, τὸν ἐθεώρουν ἀπλήστως καὶ ἠθέλησαν νὰ τὸν συνοδεύσωσιν ἕως τὸ σπήλαιον τοῦ Μακαρίου, ὅστις τῷ ἔδωκε τὴν εὐλογίαν του, εἰπὼν αὐτῷ νὰ ἐλπίζῃ καλὴν τῆς προθέσεώς του ἀπόβασιν.

Τὴν δ' ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως, ὁ Ὀθων, ἀφ' οὗ προσηχῆθη εἰς τὸ ἐκκλησιδῖον τοῦ χωρίου, συνήθροισεν τοὺς ἱεράκας του, ἔβλεπεν αὐτοὺς εἰς δύο χωριστὰ κλωβία, ἅτινα ἐκρέμασεν ἔπειτα μ' ἐν λωρίον ἀπὸ τῶν ὤμων του, καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν Θεοδώραν. Ἐκείνη δ' ἠθέλησε νὰ τὸν συνοδεύσῃ μέχρι ὠρισμένης ἀποστάσεως, καὶ διαβαίνοντα τὸν κῆπον ἔδρεψεν ἐν ῥόδον, τὸ ἐκάρρωσεν εἰς τὸν πέταστρον τοῦ υἱοῦ της, καὶ εἶπε. «Τέκνον μου, φύλαξον τὸ ἄθος τοῦτο διὰ τὴν ἀγάπην μου. Ἴνα πάποτε ἐθυμῆσαι τὴν μητέρα σου». Ὅταν δ' εἰτῆλθεν εἰς τοῦ Λουιθόλδου «θὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεόν, εἶπεν ἡ Γερτρύδη πρὸς τὸν νέον ἱερακονόμον, νὰ σ' ἐπαναφέρῃ σῶον καὶ ὑγιῆ ἐν τῷ μέσῳ μας.

— Καὶ διὰ τὴν καλὴν σου μητέρα, προσέθεσεν ὁ Λουιθόλδος, δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ φροντίζῃς· εἶνε πλησίον ἀληθῶν φίλων, οἵτινες οὐδενὸς θ' ἀρήσῃσι νὰ στερηθῇ.

Ὅταν δ' ὁ νέος ὁδοιπόρος καὶ ἡ μήτηρ του ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου πρὸ ἐννέα ἔτων εἰδέχθησαν τὰς πρώτας βοηθείας τῆς ὠραίας Ῥόζας, ἡ Θεοδώρα ἐτάθη διότι δὲν εἶχε δύναμιν νὰ προχωρήσῃ. Μήτηρ δὲ καὶ υἱὸς ἔχυσαν πολλὰ δάκρυα πρὶν δυνηθῶσι ν' ἀποσπαθῶσι τῶν βραχιόλων ἀλλήλων καὶ τέλος ὁ νέος ἀπευακρύνθη ταχέως, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα ὀπισθέν του, καὶ ἡ πτωχὴ μήτηρ ἐπανῆλθε μόνη εἰς τὸ χωρίον.

Μόλις δὲ τρεῖς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὀθωνος ἐδομαδες παρήλθον, καὶ ἡ Θεοδώρα ἠθένησε, μὲ δυσκολίαν μόνον ἠδύνατο πλέον νὰ περιπατήσῃ, καὶ τυχευτικῶς ἐπιπτεν ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν. Ἡ δὲ Γερτρύδη καὶ ὁ σύζυγός της ἤρχισαν ν' ἀνητυχωσίν. «Ἡτυχεύετε, τοῖς ἀπεκρίνετο ἡ κόμητις· ἡ ἀσθένεια μου εἶνε μόνον ἀποτέλεσμα τῆς ἀνητυχίας μου· δὲν συνεῖθησα ἀκόμη τὴν ἀπουσίαν τοῦ υἱοῦ μου, ἧτις εἶνε διὰ τὴν καρδίαν μου δοκιμασία δεινὴ· ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι μετ' ὀλίγον ἡ ὑγεία μου θὰ ἐπανορθωθῇ.

— Νὰ δώτῃ ὁ Θεός! » προσέθεσεν ὁ Λουιθόλδος· ἀλλ' ὅταν ἦτο μόνος μετὰ τῆς γυναίκος του. «Ὁ Θεὸς νὰ μὲ ψεύσῃ, ἔλεγεν, ἀλλὰ πολὺ φοβούμαι ὅτι ὁ Ὀθων δὲν θὰ φθάσῃ τὴν μητέρα του τὴν ἀνοξίν· δὲν πιστεύει ἑαυτὴν ἀσθενῆ, ἐν ᾗ δυστυχεῶς ἀναγνωρίζω εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ συμπτώματα ἀσθενείας, κοινοτάτης εἰς ταύτην τοῦ ἔτους τὴν ὥραν.»

Οἱ φόβοι τοῦ Λουιθόλδου ἦσαν βασιμώτατοι· μετὰ

τινας ημέρας, ἡ Θεοδώρα ἠναγκάστη νὰ μείνη κλη-
νήρης, καὶ ἤρχισε καὶ αὐτὴ νὰ φοβῆται διὰ τὴν ζω-
ήν της.

— Δὲν ἤξεύρω, ἔλεγεν εἰς τὴν Γερτρύδην, ποία εἶνε
ἡ ἀπόφασις τοῦ Κυρίου περὶ τῆς τύχης μου· πρέπει
ὅμως νὰ ἤμει πάντοτε ἐτοιμῆ, ὅπως φανῶ ἐμπρός
του, ὅταν θελή νὰ μ' ἀνακαλέσῃ ἐκ τοῦ κόσμου τού-
του· τολμῶ λοιπὸν νὰ σαῶ παρακαλέσω νὰ μοὶ φέρε-
ται τὸν Πάτερ-Μακάριον, ἵνα τῷ ἐμπίστευθῶ μέγα
ἄβροτον, ἐξ οὗ κρέμματα ἡ ἡσυχία τῆς ψυχῆς μου.
Νὰ παρακαλέσητε πρὸς τούτοις τὸν σεβαστὸν ἡμῶν
ἐφημέριον νὰ μοὶ χορηγήτῃ στιγμὰς τινὰς εἰσαγωγῆς
ἐλπίζω νὰ μὴ ἔχω οὐδὲν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως, ὃ ἡδύ-
νατο νὰ μὲ φοβίσῃ δὲ τὴν ἐσχάτην στιγμῆν· ἀλλ' εἰς
τὴν προσέγγισιν τῆς ὑστάτης ταύτης ὥρας ἐννοεῖ τις
μᾶλλον τὴν δυστυχίαν του, καὶ μᾶλλον αἰσθάνεται
τὴν ἀνάγκην τῶν θρησκευτικῶν βοηθειῶν.

Εὐθὺς δ' Λουϊθόλδος ἀνεχώρησε διὰ τὸν Μακάριον·
συνήτησε δὲ τὸν μοναχὸν ἐν τῷ πρᾶ τὸ κελίον του
ἐκκλησιδῶ, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐκαθητο εὐτος παρὰ
τὴν ἀσθινῆ.

— Πάτερ μου, εἶπεν ἡ κόμηστρα, ὅταν ἦλθα εἰς
ταύτην τὴν κοιλάδα, ἐκρυψα τὸ δόγμα καὶ τὴν κατα-
γωγὴν μου, φοβουμένη, μὴ ἀνακαλυφθῆ ἡ διαμονὴ μου
παρὰ τῶν ἐχθρῶν μου· ἀλλὰ σήμερον ἐπικινδύνως
ἀσθενοῦσα, καὶ βλέπουσα ὅτι τὸ συμφέρον τοῦ τέκνου
μου ἀπαιτεῖ νὰ τῷ ἀφήσω μετὰ θάνατον ὁδηγὸν καὶ
προστάτην, νομίζω ὅτι παντὸς ἄλλου κάλλιον δύναμαι
νὰ ἐμπιστευθῶ τοῦτο εἰς ὑμᾶς, ὅστις ἄχρι τοῦδε μοὶ
ἐδείξατε ἀγάπην πατρός. Ἄφ' οὗ δὲ ἀνέφερε πάντα
τὰ συμβάντα, ὅσα τὴν ὠδήγησαν εἰς Ἑλβετίαν, καὶ
ἕτινα ὁ ἀναγνωστὴς γνωρίζει ἤδη. «Τώρα, πάτερ μου,
προσέθεσε, μίαν μόνην παράκλησιν ἔχω νὰ σαῶ ἀπευ-
θύνω· ἴσως ὁ παντοδύναμος φυλάττει διὰ τὸν Ὁθωνα
εὐτυχὲς μέλλον καὶ μίαν ἡμέραν ἀναλαβῆ τὰ δικαι-
του· ὅθεν τολμῶ νὰ σαῶ παρακαλέσω νὰ τὸν λάβῃτε
ὑπὸ τὴν πατρικὴν προστασίαν σας, καὶ χρείας τυ-
χοῦσης νὰ τῷ χρησιμεύητε ὡς μάρτυς, ἐάν ποτε ἔλθῃ
τῆς δικαιοσύνης ἡ ὥρα.

— Περηγορηθῆτε, Κυρία, ἀπερίθη ὁ Μακάριος.
Θέλω ἐπιμεληθῆ τὸν υἱόν σας, καὶ ἐάν ποτε εὐτυχῆ-
σω, νὰ τὸν ἀποκαταστήσω εἰς τὴν κατοχὴν τῶν δι-
καιῶν του, καὶ νὰ τῷ ἀποδώσω τὴν πατρῶν κληρο-
νομίαν του, θέλω προσπαθῆσαι ὅσον μοὶ εἶνε δυνατόν.

— Εὐλογητὸς ὁ Θεός! προσέθεσεν ἡ Θεοδώρα
μεγάλως ἡ καρδιά μου ἀνεκουρίσθη καὶ ἀποθνήσκω
εὐχαριστημένη.

Τὴν δ' ἐπαύριον, ὅταν ὁ Μακάριος ἐπανῆλθε παρὰ
τῆ Κομήστῃ, τὸν παρεκάλεσε νὰ τῇ κάμῃ καὶ τρίτην
χάριν μεγάλην καὶ ταύτην, διότι ἀπέβλεπε τὴν εὐδαι-
μονίαν τοῦ τέκνου της. «Πάτερ μου, εἶπε, δὲν ἔχω
τὴν ἰσχὺν νὰ γράψω πρὸς τὸν υἱόν μου, καὶ ἐντο-
σούτω δὲν δύναμαι νὰ παραιτήσω τὸν κόσμον τούτον.
Χωρὶς νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω. Θέλετε μοὶ κάμει ἄρα
γε τὴν χάριν νὰ τῷ γράψῃτε μίαν ἐπιστολὴν ὑπὸ τὴν
ὑπαγόρευσίν μου :

Ὁ Μακάριος ὑπήκουσε εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀσθε-
νοῦς, καὶ καθήσας παρὰ τὴν κλίνην, ἔγραψεν ὑπὸ τὴν

ὑπαγόρευσίν της ἐπιστολὴν μακρὰν καὶ θλιβεράν, ἐν
ἣ ἡ Κόμηστρα κατὰ τὰς τελευταίας της στιγμὰς ἀ-
νεκάλει εἰς τὸν υἱόν της τὰς σωτηρίους συμβουλὰς, ἃς
τοσάκις τῷ εἶχεν ἀπευθύνει. Τῷ συνίστα κατ' ἀρχὰς
νὰ μείνη πιστὸς εἰς τὴν εὐσέβειαν, ἀγαπῶν τὸν Θεὸν
ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν.
Τὸν ὑπεχρέωνεν εἶτα νὰ μὴ ἀφήσῃ τὴν κοιλάδα, ἐνθα
ἔλαθε τοσοῦτον συμπαθῆ φιλοξενίαν, καὶ ἐνθα ἠδύνατο
νὰ εὖρῃ ὑπαρξίν γλυκεῖαν καὶ ἀθῶαν. Ἐὰν δ' ὁ Θεὸς
τῷ ἀπέδιδε τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων του, τῷ
παρηγγεῖλε νὰ συγχωρήσῃ ὄλους αὐτοῦ τοὺς ἐχθρούς,
καὶ ν' ἀποθήσῃ πᾶσαν ἰδέαν ἐκδικήσεως, ὡς ἐπικινδύ-
νον πειρασμόν. Ἐτελείωνε δ' ἀφοσιούσα τὸν υἱόν της
εἰς τὴν ἀκαταμάχητον τῆς Παναγίας προστασίαν, πρὸς
ἣν εἶχε πάντοτε ἰδιαίτεράν εὐλάβειαν.

ΚΕΦ. Η'.

Πρώτη ἀνακάλυψις

Ἐνῶ ἡ Θεοδώρα περιέμενεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν
τὴν στιγμῆν, ἥτις ἐμελλε νὰ τὴν ἀπολύτῃ τῶν δεσμῶν
τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ν' ἀνοίξῃ αὐτῇ τὰς πύλας τῆς
κλιωνιότητος, ὁ Ὁθων ἐξηκολούθει τὴν ὁδοπορίαν του.
Καὶ τοι δὲ χρονοτριβῶν εἰς ἅπαντας τοὺς Πύργους,
ὡς ἀπῆντα καθ' ὁδόν, οὐδὲν ὅμως ἠδυνήθη νὰ μάθῃ
περὶ τοῦ πατρός του. Ἐπειδὴ δ' ἐνταῦτοις ὁ χειμὼν
ἤγγιζεν εἰς τὸ τέρμα του, ἐπιθυμῶν ἀνυπομόνως νὰ
ἐπανεῖλθῃ παρὰ τῆ μητρί του, ἤρχισε νὰ καταβάλλῃ
νέας προσπάθειάς πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς διαμονῆς τοῦ
ἱπποτοῦ Φελσχιχέμου, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ Πύρ-
γος αὐτοῦ ἦν παραρρήμιος, διευθύνθη πρὸς τὰ ἐκεῖσε,
ἵνα παρακολουθῶν τὸν ῥοδὸν τοῦ ποταμοῦ τούτου εὖρῃ
τέλος ὅ,τι ἐπεθύμει. Ἐνῶ δ' ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὑπὸ
βιαίας καταγίδος ἐμποδισθεὶς κατέφυγεν ἐν μέσῳ
σκοτεινοῦ δάτους, καὶ ἐπλανήθη ὀλοτελῶς ἐν αὐτῷ,
ἤκουσε μακρόθεν κινῶν ὕλακας καὶ ἤχον αὐλοῦ, καὶ
ἐνόησεν ὅτι ἦτο πλησίον τόπου κατοκημένου. Προ-
χωρήσας δὲ τῶντι μικρὸν εἰς τὰ πρότω, εἶδεν ἐνώ-
πιόν του πλατὺν ποταμὸν καὶ παρὰ τὴν ὄχθην αὐτοῦ
ὑψηλὸν καὶ εὐρύχωρον πύργον, καὶ μὴ ἀμφιβάλλων
ὅτι ὁ ποταμὸς ἦτο ὁ Ῥῆιος, ὑποπτεύων προσέτετι ὅτι
ὁ πύργος ἐκεῖνος ἦν ἴσως ὁ ζητούμενος, ἐλησμόνησεν
ἐπὶ μίαν στιγμῆν τοὺς κόπους καὶ τοὺς φόβους του,
καὶ γονυπετήσας νύχρηστίσθη τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἱκέ-
τευσεν νὰ εὐλογῆτῃ τὰ διαβήματά του.

Πρὸς δὲ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας, φθὰς ὁ Ὁθων εἰς τὴν
πύλην τοῦ Πύργου, ἐζήτησε νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὸν
ἐπιστάτην, ὅστις τὸν ἐδέχθη μετὰ μεγίστης εὐχαρι-
στήσεως, διότι ὁ κύριός του ἐπεθύμει ἀπὸ τινος ἕνα
ἱέρακα. Ὁθὸν ἐσπευσε νὰ προσειδοποιήσῃ τὸν ἄρχοντα,
καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς, καθ' ἃς ὁ Ὁθων ἐθέρμαινε
πλησίον καλοῦ πυρός, τὰ εἰσέτετι διάβροχα ἐνδύματά
του, ἐπανῆλθε καὶ ἐκάλεσε τὸν νέον ἔμπορον νὰ τὸν

ἀκολουθήτη. Ἐλαβε λοιπὸν οὗτος τὰ κλωβία του καὶ ἠκολούθησε τὸν ἐπιτάτην, εἰπόντα ὅτι θέλει τὸν παρυσιάσει εἰς τὸν ἱππότην Φελοσάγγειμον. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔπειθεν ὡς κερκινὸς ἐπὶ τοῦ Ὀθωνος. «Λοιπὸν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, εὐρίσκωμαι ἐν τῷ Πύργῳ τοῦ ἐχθροῦ μου! Ἀλλ' οὐκ ἔχω, ὅν μέλλω νὰ ἴδω, ἐβύθισε πᾶσαν τὴν οἰκογενεὶν μου εἰς τὴν δουτυχιαν, ἐπυρπόλησε τὸν πύργον μου, καὶ κατακρατεῖ τὸν ἄθλιόν μου πατέρα εἰς σκληρὰ αἰμαλωσίαν! Θεέ μου! ἐθέ εἰς βοήθειάν μου, ἔμπνευσόν με καὶ εὐλόγησον τοὺς λόγους μου!»

Ὅταν δ' ἦ θύρα τῆς αἰθούσης, ἐν ᾗ ἐκάθητο ἔξωχων, ἠενώχθη δὲν ἠδὲν ἡ νὰ κατασιγῆται ἐνδουλον τρέμου· ἀλλ' ἀνέλαβε θυρῶς καὶ εἰσῆλθε τολευρῶς. Ὁ Διέτριχος ἦτο ἡμικλειόμενος ἐπὶ ἀνακλιτηρίου, ἔχων παρ' αὐτῷ μέγα κύπελλον οἴνου, καὶ διασκεδάζων διὰ τῆς ἐοπίης κύβων ἐπὶ τοῦ ταπητος. Ἡ δὲ Μαιλὴ καὶ ἡ Ἀγὴ καθήμεναι πλησίον αὐτοῦ εἰς τράπεζαν, ἐκέντων.

Ὁ Διέτριχος ἐξετάζων τοὺς ἱερακὰς τοῦ Ὀθωνος

Τότε δ' Ὀθων κατέθεσε τὰ κλωβία του καὶ ὁ Διέτριχος ἐξετάσας κατὰ σειρὰν τοὺς ἱερακὰς, ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ ἐκ ἑνὸν ὃν τῷ συστα ὁ νέος ἔμπορος, ἡφ' οὗ τὴν ἐπιθύριον τὸν δοκιμάσῃ. Εἶτα δὲ τὸν ἀπέπεμψε μετ' ὄρου ἀποτόμου, συστήσας αὐτὸν εἰς τὸν Βυρκαρδὸν ἵνα τῷ δώσῃ καὶ κλίνῃ διὰ τὴν νόκτα.

Μετὰ λιτὸν δὲ δεῖπνον ὠδήγησαν τὸν Ὀθωνα εἰς τὸ τυπενὸν δωμάτιον, ἐν ᾧ τῷ εἶχον ἐτοιμάσῃ κλίνην· ἀφ' οὗ δ' ἔμεινε μόνος, γονυτιτήσας καὶ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς οὐρανὸν, προστηυχήθη ἐπὶ μικρὸν καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν, τὸν ἕως τότε εὐλογήσαντα τὴν ἐπιχειρήσιν του, νὰ εὐδωσῇ αὐτὴν καὶ μέχρι τέλους.

Ἐγερθεὶς δὲ μετὰ τοῦ οὐ καὶ πορευθεὶς πρὸς τὴν κλίνην του, ἐπλησίασε τὸν λύχνιον του εἰς τὸν τοῖχον καὶ παρατήρησεν ἐπ' αὐτοῦ πλείττας ἐπιγραφάς. Ἐξ-

επλάγη δ' εὐρών μεταξύ αὐτῶν τὸ ψαλμικὸν «Ὁ Θεός μου βοηθός μου καὶ ἐλπίω ἐπ' αὐτόν», συνεχῶς ἐκαναλαμβάνομενον ὑπὸ τῶν γονέων του. Καί, ἐκλαβὼν κατ' ἀρχὰς τῆς λέξεως ταύτας ὡς ὑπόμνησιν τοῦ Θεοῦ, θέλοντος νὰ τὸν εὐελπίσῃ, ἐμμελέτα τὰς παρηγόρους ἀληθείας, ἃ εἰ ὀλίγοι ἐκείνοι λόγοι περιεῖχον, ὅταν ἐξαίφνης διέκρινε ὑποκάτω τῆς ἐπιγραφῆς τὰ ἀρχικὰ γράμματα E. B. «Θεέ μου! ἀνέκραξε παράρρορος ὑπὸ χαρᾶς, ὁ πατήρ μου, ὁ Ἐξέτριχος Βαλδοβέργης, ἐχάρησε ταύτας τὰς λέξεις. Ἀναμφιβόλως ἦν ἐνταῦθα κατακλεισμένος, ἀλλὰ ζῆ ἐτι ἡ ἀπέθανε;

Κατεκλίνθη δὲ συλλογιζόμενος κατὰ τινα τρόπον ἠδύνατο νὰ τὸν ἀνύρῃ καὶ νὰ τὸν σώσῃ, καὶ μετ' ὀλίγον τὸν κατέλαβε βαθύ ὕπνος, ἀποτέλεσμα τῶν μακρῶν τῆς ἡμέρας μόχθων τού.

Μαίλις δ' ἤρξατο ὁ ἦϊος νὰ χερυτώνῃ τοὺς περὶ τὸν ἔριον λόφους, ὅταν οἱ κρυφαὶ τῶν κρητῶν ἐξύπνησαν τὸν Ὀθωνα, ὅστις ἐγερθεὶς πύραυλα ἔτρεψε νὰ τοποθετηθῇ ἐπὶ τῆς πύλης περικλειόμενος τὸν Διέτριχον· ὅταν δ' ἐράνη ὁ ἱππότης, ἐξέτας τοῦ κλωβίου τὸν ἱερακὰ, ὃν ἔμελλον νὰ δοκιμάσῃ, τὸν εἶπεν ἐπὶ τοῦ ὄμου τοῦ εὐγενοῦς θερευτοῦ καὶ ποιήσας βαθεῖαν ὑπόκλησιν, ἀπισύρηθη. Ἀφ' οὗ δ' ἐνετο ἄρνητος ὁ Διέτριχος ἐξελθὼν καὶ οὗτο τοῦ Πύργου, ἐπορεύθη πρὸς τοῦ περικυλούοντος τὸ κτίριον βράχους.

Ἀκολουθῶν δὲ στενῇ ἀτραπῶν, ἔφθασεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου, καὶ παρ' αὐταῖς εἶδεν ὑψηλὰ τεῖχη, ἐν αἷς ἠοίετο πλῆθος μακρῶν θυρίδων. «Θεέ μου! εἶπε, ἐνταῦθα ἴσως εὐρίσκεται καὶ ὁ δύστηνος πατήρ μου! ὦ! ἐάν ἦδ' αὐτὸν νὰ τὸν ἴδω τοῦλάχιστον!»

Καὶ ἔμεινεν ἔχων τοῦ ὀφθαλμοῦς πρὸς τὰς ὑψηλοτάτας ἐκείνας θυρίδας, ἵνα εὐηθῇ νὰ ἴδῃ δι' αὐτῶν εἰς τὸ ἐδόμενον, ὅτε φωνὴ τραχεῖα προσέβαλε τὴν ἀκοήν του — Φυλάξου, φίλε μου! διότι ἀκριβὰ θὰ πλῆσῃ ὡς τῆς τῆς περιεργείαν σου, ἐάν τις κάτοικος τοῦ Πύργου σὲ παρατήρησῃ, ἐξετάζοντα τὰ τεῖχη· θὰ σὲ ἐκλάβουν ὡς κινεσσομένον.» Τρέμων ὁ Ὀθων ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶδε καθήμενους ἐπὶ κορμοῦ ἀνεστραμμένους ὄρους ἕνα ξυλοτόμον μετὰ τοῦ τέκνου τού, οἵτινες ἔτρωγον ἡδύχως τεμάχιον ἄτου. Ὅταν δὲ καθητήχασας ἐπλησίασε πρὸς αὐτοὺς, «αὐτὸς εἶπε, ἡ ἀπατώμαι; ἀνέκραξεν ὁ ξυλοτόμος. Ἀλλ' ὄχι! δὲν ἀπατώμαι, αὐτὸς εἶπε. Νέα καὶ μίζων φρίκη κατέλαβε τότε τὸν Ὀθωνα, ὅτι ἐνόμωζεν ὅτι ἐπροδότην· ἀλλὰ πόσον ἐξεπλάγη ὅταν ὁ ξυλοτόμος προσφέρων αὐτῷ φιλικῶς τὴν χεῖρα, ἐνθυμήθητι, τῷ εἶπε, τὸν δυστυχῆ ἐξώσας παρα τὴν λίανην Θύνην (Thun), δώσας αὐτῷ ὄλον τὸ προϊόν τῆς πωλητέως σου. Ἐγὼ τὸ ἐνθυμοῦμαι κλιμίστα, καὶ συγγαίρω ἑμαυτὸν διότι σὲ εὖρον ἐνταῦθα, ἵνα σοὶ μαρτυρήσω ὄλην μου τὴν εὐγνωμοσύνην.»

Ἦθελεν εἶθαι τωόντι ἀδύνατον νὰ ζωγραφῆσωμεν τὴν χαρὰν, ἣν προῦξήνηται εἰς τὸν Ὀθωνα τοιαύτη συνάντησις, καὶ εὐχαρίστησεν ἐδομύχως τὸν Θεόν, διότι εὖρε τοιοῦτον φίλον ἐπὶ ξένης καὶ ἐχθρικής γῆς. «Μάλιστα, σὰ; ἀναγνωρίζω τῶρα, εἶπεν, ἀλλ' εἰς ποῖαν εὐτυχῆ περιπέτειαν χρεωστῶ τὴν εὐδαιμονίαν μου τούτην;

— Άκουτο, εξηκολούθησεν ὁ Ῥυπέρτος (οὕτως ὠνομάζετο ὁ Ξυλοτόμος)· ἀπ' οὗ μοι ἐχορήγησας τοσοῦτον γενναίως τὰ μέσα, ν' ἀκολουθήσω τὴν πορείαν μου, ἐπλανώμην ἐπὶ μακρὸν ἐν Ἐλβετία καὶ ἐν ταῖς παραρρήνιαις χώραις. Καί τοι δὲ πανταχοῦ ζητῶν ἐργασίαν, δὲν εὐεϊκτον οὐδαμοῦ, εἶχον ἤδη ἐξοδεύσει τὴν ἐπισημοσύνην σου, καὶ ἐστερούμην καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, ὅτε φθάνων ἐνταῦθα, εὗρον ἐντὸς τοῦ δάσους τούτου συμπαθῆ ἄνθρωπον, ὅστις μ' ἐδέχθη εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μαθὼν ὅτι ἤμην Ξυλοτόμος, μ' ἔλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του διὰ τὴν ξύλευσιν τῶν δασῶν τούτων, ὅπου αὐτὸς ἠγάγετο ἀπὸ πολ- λού. Ὅταν δὲ ὁ ἐλεήμων Κρουδὸς (οὕτως ἐλέγετο), προσέθη λίαν εἰς τὴν ἡλικίαν, μοι ἔδωκε τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς του, καὶ μὲ κατέστησε διάδοχόν του. Ἡ σύζυγός μου εἶνε ἀγαθὴ, καὶ εὐνοεῖται ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ ἱππότου καὶ ἐγὼ εἰμὶ εὐτυχέστατος. Ἄλλ' εἶπέ μοι καὶ σὺ ἦδη, φίλε, διατί εὐρίσκεισαι ἐνταῦθα, καὶ ἂν ἐγὼ δύναμαι νὰ σοὶ χρησιμεύσω εἰς τι.

— Λοιπὸν, φίλε, ἀπεκρίθη ὁ Ὅθων μετ' εὐλικρι- νείας, ἐμπιστεύομαι ὅπως εἰς σὲ τὴν ἐκτέλεσιν σχε- δίου, εἰς ὃ δύνασαι νὰ χρησιμεύης μεγάλως, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον θέλει σοὶ προξέηται τρόμον. Βλέπεις τὰς ὁπὰς ταύτας, οἷτινες χρησιμεύουσιν ὡς θυρίδες εἰς τοσαύτας φυλακὰς; Ἐν μιᾷ αὐτῶν, ἀναμφιβόλως, στενάζει ἄθως ἄνθρωπος, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ὁποίου, ὄντος μεγίστου εὐεργέτου μου, δὲν φοβέομαι νὰ θυσιάσω μυριάκις τὴν ζωὴν μου.

Ὁ Ῥυπέρτος ἠέωξε μεγάλους ὀφθαλμούς, διότι τὸ σχέδιον τοῦ νέου τῷ ἐράνῃ οὐ μόνον τρομερὸν ἀλλὰ καὶ ἀκατόρθωτον· καὶ ἀπ' οὗ εἶπεν εἰς τὸν Ὅθωνα γάντας τοὺς κινδύνους τῆς τοσοῦτον τολμηρᾶς ἐπιχει- ρήσεώς του, τὸν ἠρώτησε τὰ μέσα, δι' ὧν ἀπεφάσιτε νὰ τὴν κατορθώσῃ.

— Σὰς ὁμολογῶ, ἀπεκρίθη ὁ Ὅθων, ὅτι οὐδὲν εὖ- ρον ἄρι τοῦδε, ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς θέλει μᾶς χορηγήσει.

— Καλῶς, εἶπεν ὁ Ξυλοτόμος· τώρα ἐπίστρεψον εἰς τὸν πύργον, διότι ἐπιστρέφει ὁ ἱππότης ἀπὸ τῆς θήρας, καὶ τὸ ἔσπερας ἔλθε νὰ μὲ ἀπαντήτης ἐνταῦθα. Οὕτως ὁ Ὅθων καταλείψας τὸν Ῥυπέρτον, εἰσ- ἤλθεν εἰς τὸν πύργον· ἐκεῖ δ' ἀπήνησε τὸν Διέτριχον, ὅστις τὸ, συν χάρι διὰ τὴν καλὴν ἀγωγὴν, ἣν εἶχε δώσει εἰς τὸ πτῆ ὄν, προσθέτας, ὅτι, ἐὰν εὐχαρι- στηταὶ δύναται νὰ μείνῃ ἡμέρας τινὰς εἰς τὸν Πύργον. Εὐχαριστήσας δὲ τὸν ἱππότην ὁ Ὅθων, μετέβη εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Βυρκάρδου, ὅστις ἐπίσης τὸν εὐχαρι- στησε διὰ τὸν ἱέρακα.

Ἀπ' οὗ δὲ μετὰ τὸ πρόγευμα, ἔμεινεν ὁ νέος ὀρ- νιθόθηρας μόνος μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων τοῦ ἐπιστάτου, ἐνόμισεν ὅτι εἶνε ἀρμοδιὰ στιγμή νὰ ἐξετασῇ τὴν γυναῖκα τινὰ δυνάμενα νὰ τὸν ὀδηγήτωσι. Μετὰ τινὰς λοιπὸν ἀτημάκτους λόγους, τὴν ἠρώτη- σε μετὰ προσποιητῆς ἀδ' ἀφορίας, ἐὰν ὁ κόμης Βαλ- δεβέργης ἀπέθανεν. Ἡ δ' ἀπροσδόκητος αὕτη ἐρώτη- σις τοιοῦτον τὴν ἐξέπληξεν ὥστε κατέστη ὠχρὰ ὑπὸ φόβου.

— Σιωπῇ, ἀνέκραξε, σὰς παρακαλῶ, δι' ἀγάπην Θεοῦ! Παράδοτε ἀμέσως εἰς τὴν λήθην, ὅτι ἂν γνω- ρίζητε περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, διότι καὶ οἱ τοῖχοι ἐνταῦθα ἔχουσιν ὄτα. Ὅσον διὰ τὸν δυστυχῆ ἱππό- ττην, εἴθε ν' ἀπέθνησκεν, ἐπειδὴ αἱ βάσανοι, ἃς δοκι- μάζει, εἶνε χεῖρονες μυρίων θανάτων. Ὅταν ἀ- ναφέρει ἐνίοτε εἰς τὸν σύζυγόν μου τὴν γυναῖκα καὶ τὸ τέκνον του, ὧν ἀγνοεῖ τὴν τύχην, χύνει χειμαρ- βρὺς δακρύων. Ὁ μαῦρος ἄρτος ὃν βλέπετε, εἶνε ἡ μόνη τροφή, ἣν τῷ δίδωσι, πρὸς συντήρησιν τοῦ βίου καὶ τῶν ταλαπωριῶν του. Μετ' ὀλίγον θὰ τὸν φέρῃ εἰς αὐτὸν ὁ ἀνὴρ μου, διότι εἰς τοῦ ἀνδρός μου τὴν ἐπιτήρησιν εἶναι ἰδιαιτέρως παραδεδομένος.

Ἐνταῦθα ἡ μὲν σύζυγος τοῦ ἐπιστάτου ἐσπόγγισε τὰ δάκρυά της, διότι, ὡς ἀλλαχοῦ περιεγράψαμεν, ἦτο συμπαθοῦς χαρακτήρος, ὃ δ' Ὅθων ἠαγκάσθη ν' ἀποστρέψῃ τὸ ὕγρον πρόσωπόν του καὶ νὰ κατα- πνίξῃ τοὺς κλαυμούς του. Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ Βυρκάρδος ἐκάλεσε τὴν σύζυγόν του, καὶ ἐξῆλθε αὕτη μετὰ τῶν τέκνων της, ὁ Ὅθων ἔ- μεινε μόνος.

Ἄμυδρὰ ἄκτις ἐφώτισεν αἰφνηδῶς τὸ πνεῦμα του, καὶ λαβῶν τὸν διὰ τὸν πατέρα του προσδιωρισμένον μαῦρον ἄρτον καὶ ἀραιρέτας ἱκανὸν τεμάχιον τοῦ φλογώματος (πέτσα), ἐξέβαλε μέρος τῆς ψυχῆς, καὶ ἀντ' αὐτῆς ἔθεσε δέμα σπαρτίου, χρησιμεύοντος νὰ δευθύνῃ τὴν πτῆσιν τῶν ἱεράκων του. Εἶτα δ' ἔγρα- ψεν ἐπὶ μικροῦ χάρτου τὰς ἐξῆς ὀλίγας λέξεις· «ὁ ὁ- μόμενος φίλος σὰς περιμένει τὴν ἐσπέραν ταύτην ὑπὸ τὸν τοῖχον· ἅμα δὴ τὸ ἥλιος, θέλετε καταβιβάσει νὰ διὰ τῆς θυρίδος σας τὸ σπαρτίον τοῦτο, ὅταν δὲ τὸ ἀναβιβάσῃτε θέλετε εὖρει προσδεδεμένον εἰς αὐτὸ σχοινίον, χρησιμεύσον εἰς τὴν δραπέτευσίν σας ἀντὶ κλίμακος. Ἡ σύζυγός σας πέμπει τὸν φίλον τοῦτον, νεῖς ὃν ἐνεπισεύθη καὶ τὴν ἐμπερικλειομένην ἐπιστολήν.»

Μετὰ δὲ τοῦτο προσέθετεν ὁ Ὅθων ἐντὸς τοῦ ἄρτου τὸ γραμματίον του καὶ τὴν ἐπιστολήν τῆς Θεοδώρας, ἐπανέθηκεν ἐπιδεξιῶς τὸ φλόγωμα ἐπὶ τοῦ ἄρτου καὶ οὕτον εἰς τὴν θέσιν του, καὶ ἤρχισε νὰ παίξῃ ἀδιαφόρως μετὰ τῶν ἱεράκων του. Ἡ δ' ἐπιστολή τῆς Θεοδώρας, ἣν ὁ Ὅθων ἐπεμψεν εἰς τὸν πατέρα του, δὲν ἦτο μὲν ἐσφραγισμένη, ἀλλ' εὐκόλως ὁ κόμης ἠδύνατο νὰ βε- βαιωθῇ περὶ τῆς γνησιότητός της ἐκ τοῦ χαρακτήρος τῆς γραφῆς.

Μετ' ὀλίγον δ' ἐπέστρεψε καὶ ὁ Βυρκάρδος, οὐδὲν εἰδὼς ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Ὅθωνος συνομιλίας τῆς συζύ- γου του, καὶ ἀπ' οὗ ὠμίλησε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ μικρὸν περὶ τῶν ἱεράκων του, ἔλαβε τὸν μαῦρον ἄρτον καὶ λάγνηον πλήρη ὕδατος καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν δεσμώτην.

Περὶ δὲ τὴν δείλην ὑποκρίθεις ὁ Ὅθων ὅτι θέλει διδάξῃ ἐτι τὸν ἱέρακα, ὃν πρὸ μικροῦ ἠγόρασεν ὁ Διέ- τριχος, ἔλαβεν εὐκόλως τὴν ἄδειαν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Πύργου.

ΚΕΦ. Θ'.

Ἡ δραπέτευσις.

Ὅταν δ' ὁ Ὄθων εἶδεν ἑαυτὸν ἐλεύθερον, ἔτρεξεν εἰς τὸ δάτος καὶ εὔρεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὸν Ῥυπέρτον καὶ τὸν υἱὸν του. Ἡ χαρὰ, ἣν ἐδοκίμαζεν, ἦτο τοσοῦτον ζωηρὰ, ὥστε μόλις ἐκράτει ἑαυτοῦ. « Συγχαίρου με, φίλε μου, εἶπεν εἰς τὸν ξυλοτόμον, ἦ, μᾶλλον, εὐχαριστήσωμεν ὁμοῦ τὸν Θεόν, διότι εἰσήκουσε τὰς εὐχὰς μας. » Εἶτα τῷ διηγήθη τὸ μέσον ὃ μεταχειρίσθη, ἵνα εἰδοποιήσῃ τὸν κόμητα περὶ τοῦ σχεδίου τῆς δραπετεύσεως, καὶ τελευταῖον παρεκάλεσε τὸν Ῥυπέρτον νὰ ἐτοιμάσῃ σχοινίον ἀρκετὰ μακρὸν καὶ δυνατὸν διὰ τὴν ἔσπεραν.

Ὁ Ῥυπέρτος δὲν ἠγνόει τοῦς ἐπαπειλοῦντας αὐτὸν κινδύνους· ἀλλὰ τσαυτῆ ἦτο ἡ πρὸς τὸν Ὄθωνα εὐγνωμοσύνη του, ὥστε καίτοι δυνάμενος νὰ καταστραφῆ, εἰὰν καταλαμβάνετο βοηθῶν τὸν νέον εἰς ἀπόπειραν, ἦτις κατὰ τὸν ἰπότην ἦτο μέγα ἐγκλημα, ἀπεράσισεν ὁμως παντὶ σθένει νὰ τὸν συνδράμῃ Ὄθεν παρεκάλεσε τὸν Ὄθωνα νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὸ δωματίον του, ὅπως συγκερῶσι τὰ περὶ τῶν μέσων τῆς ἐκτελέσεως· ἀπεράσισαν λοιπὸν τὸ ἔσπερας ὁ μὲν Ῥυπέρτος νὰ πλησιάσῃ λέμβον εἰς τὸν τοίχον, ὁ δὲ κόμης καὶ ὁ Ὄθων νὰ ἐμβῶσιν εἰς αὐτὴν καὶ ἀκολουθοῦντες τὸν βρὸν τοῦ ποταμοῦ, νὰ προσρμιθῶσι πέραν τῆς κυριότητος τοῦ Διετρίχου.

Μετὰ πολλὰς δ' ὥρας παρελθούσας εἰς δεινὴν ἀνησυχίαν, ὁ ἦγιος τέλος ἐδύσεν ὑπὸ τὸν ὄριζοντα, καὶ τότε ὁ Ὄθων, ὁ Ῥυπέρτος καὶ ὁ υἱὸς του ἐξῆλθον τοῦ δάτους καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὸν τοίχον τὸν ἀφορῶντα πρὸς τὸν ποταμὸν, ὅπου, ὡς τὸ ἐσμπέρανεν ὁ Ὄθων, ἦτο ἡ θυρίς τῆς φυλακῆς τοῦ πατρὸς του. Ὁ Ῥυπέρτος παρασκευάσας πάντα τὰ τῆς φυγῆς, ἔφερε λέμβον καὶ ἔθετεν αὐτὴν ἐλαφρὰ εἰς τὴν ὄχθην. Ἄνεμος ἰσχυρὸς ἐτάρασσε τὰ δένδρα καὶ τὴν ὑδατίνην ἐπιφάνειαν, καὶ ἡ κίνησις τῶν φύλλων μετὰ τοῦ βόχθου τῶν κυμάτων ἐπτώουν πολλάκις τὸν Ὄθωνα καὶ τοῦς συντρόφους του, ὧν ἡ καρδιά ἐπαλλεζῶζωρῶς ὑπὸ φόβου τε καὶ ἐλπίδος. « Ὁ Θεὸς μετ' ἡμῶν » ἐπνευμάσθη συνεχῶς ὁ Ὄθων ταπεινῆ τῆ φωνῆ, ἵνα ἐγκαρδιωθῇ αὐτὸς καὶ ἐγκαρδιώσῃ τὸν γενναῖον ἄνθρωπον, ὅστις τότε ἐβρίσκοινδύνει μετὰ τοσαύτης ἀφοσιώσεως τῆς ἐλευθερίας καὶ τὴν ζωῆς του.

Ἐν τοσοῦτῳ αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἔπαυσαν νὰ φωτίζωσι τὰ ἐλαφρὰ νέρη, τὰ μετεωριζόμενα ὑπεράνω τῶν ὑδάτων, καὶ οἱ ἀστέρεις ἐπολλυπλασιάζοντο ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ στερεώματος, ὅταν ἠκούσθη λίθος ὀλισθαίνων κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου καὶ κρατούμενος ἀπὸ σπαρτίου. Ὁ Ὄθων ἐνόησε κάταυτα ὅτι τοῦτο ἦτο τὸ σπαρτίον ὅπερ αὐτὸς εἶχε πέμψῃ εἰς τὸς τοῦ ἄρτου. Χωρὶς νὰ βραδύνη οὐδὲ στιγμήν, ὁ Ῥυπέρτος ἔδρασε εἰς αὐτὸ τὸ σχοινίον, ὃ εἶχε φέρει, ἀφ' οὗ ἔκαμει ἐπ' αὐτοῦ κόμβους τινὰς ἵνα εὐκόλυνῃ τὴν καθόδον, καὶ μετ' ὀλίγον τὸ σπαρτίον ἀνέβη πάλιν, σύρον μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ σχοινίον, ὃ ἠκολούθουν μετ' ἀδημονίας τὰ βλέμματα τοῦ Ὄθωνος καὶ τοῦ Ῥυπέρτου.

Μόλις δὲ δύο λεπτὰ παρήλθον καὶ ὁ Ὄθων ἤκουεν ἐπὶ τοῦ τοίχου πρόττριψιν σώματος βρέως, καὶ εὐθὺς εἶδεν ἐμπρὸς του τὸν αἰχμάλωτον, ὃν ἐμελλε νὰ σώσῃ. Συγκεχυμένως ἐνεθυμείτο τοῦς χαρακτῆρας τοῦ πατρὸς του, καὶ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς δὲν τῷ ἐσυγχώρει νὰ τοῦς διακρίνῃ καλῶς· δὲν εἶχεν ὁμως λησμονήσῃ πλῆγην ἣν ὁ κόμης εἶχεν ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ, ἰδὼν τὴν οὐλὴν, ἀνεγνώρισε μετὰ δυσπεριγράπτου χαρᾶς, ὅτι δὲν ἠπατήθη, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὰς εὐχὰς του.

Ὁ κόμης ἠθέλησε ν' ἀποδώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τοῦς ἐλευθερωτὰς του καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Ὄθωνα, τὸν ἠρώτησεν εἰς τίνα χρεωσθεῖ τὴν ἐλευθερίαν του· ἀλλ' ὁ Ὄθων, φοβούμενος ὅτι ἀκαίρως ἐξήγησι καὶ ἀναγνώρισις ταχεῖα, ἠδύνατο νὰ εἴν' ἐπικίνδυνος εἰς τὰς στιγμὰς ἐκείνας, ἀπεράσισεν οὐδόλως πρὸς τὸ παρὸν ν' ἀποκριθῇ, καὶ ἀροῦ εὐχαρίστησε τὸν Ῥυπέρτον διὰ τὴν ἀφοσιώσιν του, καὶ ὑπεσχέθη εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν ἤθελε τὸν λητμονήσῃ, εἶπευσε νὰ ἐυδιδάσῃ τὸν πατέρα του εἰς τὸ πορθημῶν, καὶ, καθήσας παρ' αὐτὸν, διεύθυνε τὸν πλοῦν του, ἐν ᾧ ὁ Ῥυπέρτος καὶ ὁ υἱὸς του ἀπεσύροντο, εἰσδύοντες εἰς τοῦς τὸν ποταμὸν παρατείνοντας θάμνους.

Ὅταν δὲ, φθὰς εἰς ἱκανὴν τοῦ Πύργου ἀπόστασιν, ὁ Ὄθων ἐνόμισεν ὅτι δύναται ἀκινδύνως ν' ἀρῶσῃ, ἐνεχείρισεν εἰς τὸν πατέρα του ἔνδυμα προσκυνητοῦ, ὃ ὁ Ῥυπέρτος κατέθεσεν εἰς τὴν λέμβον· ὁ δὲ κόμης ἐνεδύθη αὐτὸ καὶ, ἀποβάς, ἠρώτησεν ἐκ νέου τὸν υἱὸν του τὸ ὄνομα τοῦ ἐλευθερωτοῦ του. — Ἦλθα, εἶπεν ὁ Ὄθων, ἐκ μέρους τῆς συζύγου σας, ἦτις μοὶ ἐδωκεν, ὡς δεῖγμα τῆς ἀποστολῆς μου, τὴν ἐπιστολὴν ἣν εὔρετε τὸ πρῶν ἐν τῷ ἄρτῳ σας. — Καὶ εἰς σὰς ὑπέδειξε τὴν διαμονὴν τοῦ ἰπότητος Φελοαγχείμου; — Ὁ υἱὸς Σας. — Ὁ υἱὸς μου! εἶναι λοιπὸν ἐδῶ;

Ὁ Ὄθων δὲν ἀπεκρίνετο· τρόμος σπασμωδικὸς ἐκυρίευσεν τὰ μέλη του καὶ δάκρυα ἐπλήρουν τοὺς ὀφθαλμούς του, εἰς οὓς ἀντανεκλῶντο αἱ πρῶται τῆς τελήνης ἀκτῖνες.

— Δὲν ἀποκρίνεσθε; ἐξηκολούθησε φρίστων ὁ κόμης· δὲν ὑπάρχει πλέον!

Ἀσυνήθης ταραχὴ ἐμπόδιζε τὸν Ὄθωνα ν' ἀποκριθῇ, διότι καὶ τοὶ ἀφ' ἐνὸς διεκαίετο ὑπὸ ἀνυπομονητικίας νὰ γνωρισθῇ μετὰ τοῦ πατρὸς του, ἀφ' ἐτέρω ὁμως ἤθελε νὰ οικονομῆσῃ, τρόπον τινά, τὴν εὐαισθησίαν του. Αἴρνης δὲ προσέξαντες ἀμφοτέροι ἤκουσαν κρότον, καὶ φοβούμενοι ὅτι συνελήφθησαν εἰσεχώρησαν πρὸς τὸ ἐνδότερον τοῦ δάτους.

Οἱ προσηνῆζοντες αὐτοῖ· τὸν φόβον τοῦτον ἦσαν ἀδλαβῆι· ὀδοιπόροι· ἀλλ' ἐπεδὴ ἐβιάζον εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὸν κόμητα διεύθυνσιν, οὗτος ἀπειμακρύνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοῦ υἱοῦ του, ἀντιθέτως διευθυνομένου, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱὸς ἦσαν τοσοῦτον μακρὰν ἀλλήλων, ὥστε διαφυγόντες τὸν φανταστικῶδῃ ἐκείνων κίνδυνον, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνωθῶσιν αὐθις, διότι δὲν ἐτόλμων οὐδὲ νὰ φωνάζωσι, καὶ ἐνῶ ὁ κόμης ἐπανήρχετο εἰς τὸν Ῥῆνον, ὁ Ὄθων ἐξηκολούθει νὰ εἰσχωρῆ εἰς τὸ δάτος.

Ὅταν δ' ἐγένετο ἡμέρα, ἡ Ὄθων εὐρίθη ἐπὶ μεγάλῃ ὁδοῦ, διαχωριζούσης τὸ δάτος, ὅπου σταματήσας εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, ὡς εὐλογήσαντα τὴν ἐπιχειρήσιν του· διότι καιτοὶ ἤΰνατο νὰ περιπέτῃ ἡ κίτηρ του ἐκ νέου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, τοσοῦτον ἀνεγνώρισεν ὁ Ὄθων εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του τὴν ἐπέμβασι τῆς θείας Προνοίας, ὥστε ἐνόμιζεν ἐκυτὸν ἐνοχον ἀχαριστίας πρὸς αὐτὴν, ἐὰν τυχὸν ἀμφιβαλεν ὅτι τὸ τέλος ἤθελεν ἀνταποκριθῆ πρὸς τὴν ἀρχήν.

Ἀποῦ δ' ἠτύχασε μίαν στιγμὴν, ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἢ ἀπήτησε, καὶ ἤτις ἤπιζεν ὅτι θὰ τὸν φέρῃ εἰς μεγάλην πόλιν.

Ἡ μήτηρ του, τὴν ὥραν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, τῷ ἐνεχείρισε δακτύλιον, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε δώσει εἰς τὸν σύζυγον της κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἀγῶνος καὶ τὸν ὁποῖον αὐτὴ εἶχε λάβει μεθ' ἐαυτῆς, καταλείπουσα τὸν Πύργον τοῦ Βαλδοβέργου. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸν, ἵνα ζητήσῃ δικαιοσύνην παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἀποδώσῃ εἰς τὸν πατέρα του τὰ δίκαια, ὧν ὁ Διέτριχος τὸν εἶχε τότε ἀδικῶς στερήσει. Ἡ ἐλπίς ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ καὶ εἰς τὴν νέαν ταύτην ἐπιχειρήσιν, ἣτις ἴσως ἤθελε τρομάξει καρδίαν ἤ-τιον γενναίαν, παρηγόρησε μετ' ὀλίγον τὸν Ὄθωνα, καὶ πλήρης τῆς πρὸς Θεὸν πίστεως ἐβάδιζε πρὸς αὐτὴν, ὡς ἀνδραῖος στρατιώτης βαδίζει πρὸς τὴν νίκην.

— Ἄλλως τε, ἔλεγεν, ὁ πάτηρ μου γνωρίζει ἢ δὴ τὴν διαμονὴν τῆς μητρός μου, τὸ δ' ἔνδυμα τοῦ προσκυνητοῦ καὶ, τὸ ἀξιολογώτερον, ἡ θεία πρόνοια, θὰ ἐμποδίσωσιν εὐκόλως τὴν ἀναγνώρισιν του, ἐὰν οὐ φθάσῃ εἰς Ἑλβετίαν. Δυστυχῆ πτερ! μὲ νομίζει ἴσως ἤδη τεθνεῶτα! Ἴσως μὲ νομίζει θῦμα τῆς ἀφοσιώσεως μου! Μεθ' ὀπότης χαρᾶς θὰ παρουσιασθῶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν μητέρα μου, ἀφ' οὗ λαβῶ δικαιοσύνην παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ δύναμαι νὰ τοῖς ἀναγγείλω τὸ τέρμα τῆς ἐξορίας των καὶ τὴν δικαίαν τιμωρίαν τοῦ κατεπιεστοῦ μας!

Ἐμψυχούμενος ὑπὸ τῶν σκέψεων τούτων ὁ Ὄθων, ἐληξιμένοι τοῦς ὁδοπορικοὺς κόπους, καὶ ἂν ἐλάμβανεν ἀνάπαυσιν τινα, τὸ ἔκαμινεν ἵνα διπλασιάσῃ τὸ βῆμα του ἔπειτα, καὶ φθάσῃ ταχύτερον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ μονάρχου, διατρίβοντος τότε, ὡς ἐμαθεν, ἐν Μονάχῳ. Μετὰ τινος λοιπὸν ἡμέρας ἐφθασεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐπαγγελομένης πάντοτε τὸν ἱσρακονόμον, κατῶρθωσε νὰ ἐκθέσῃ τὰ πτηνά του ἐν τοῖς κήποις αὐτοῖς τῆς Αὐλῆς, ἐλπίζων οὕτω νὰ εὖρη περίστασιν ἵν' ὁμιλήσῃ τῷ αὐτοκράτορι. Ὁ δὲ Κύριος, εἰς δ' ὀλοκλήρῳ ἐνεπιστεύθη καὶ οὐτινος ἐπεκαλιέτο τὴν βοήθειαν τότε, ἔσπευτε νὰ τὸν συνδράμῃ.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀρίξεως του, ὁ Ὄθων περιερχόμενος ἐν τῷ βασιλικῷ περὶ ἀνάσῳ, καὶ φέρων ἐπὶ τοῦ ὤμου ἱέρακα, εὔρε πλούτιμον δακτύλιον, κατὰ τὸ ἥμισυ κεκρυμμένον ὑπὸ τὰ χόρτα, καὶ λαβὼν αὐτὸν, ἐζήτηε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τίνα ἀνήκειν, ὅταν κηρυξὲ δημόσιος ἀνήγγειλε δεῖα σαλπύγγος τὴν ἀπώλειαν τοῦ δακτυλίου τούτου καὶ ὑπεσχέθη, ἐν

ὄνοματι τῆς αὐτοκρατείας, μεγάλην ἀμοιβὴν εἰς ὄντινα τὸ φέρει εἰς τὴν Μεγαλειότητά της.

Ὁ δ' Ὄθων μὴ ἀμφιβαλὼν ὅτι ὁ δακτύλιος, ὃν εὔρεν, ἦν ὁ ὑπὸ τῆς βασιλείσεως ἀπολεσθεῖς, ἔτρεξε πάραυτα εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἐδειξεν αὐτὸν εἰς τὸν ὑπασπιστὴν τῆς ἡμέρας, καὶ οὗτος, ἐκτελῶν τὴν διαταγὴν τῆς ἡγεμονίδος, ἣτις ἤθελε νὰ δώσῃ μόνῃ της τὴν ὑποχρεῖσαν ἀμοιβὴν, ὠδήγησε τὸν νέον εἰς τὸν κοιτῶνα της. Ὁ δ' αὐτοκράτωρ, εὐρισκόμενος τότε ἐκεῖ, προσεκάλεσε τὸν Ὄθωνα νὰ πλησιάσῃ καὶ τῷ εἶπε μετ' ἐρατμίου μειδιαμάτος. « Ἐπειδὴ φοβεῖται, τέκνον μου, τὸν θεὸν καὶ ἐμπιστεύσαι εἰς τὸν λόγον τοῦ ἡγεμόνος σου, θέλω προσθέσει εἰς τὴν παρὰ τοῦ συζύγου μου ἀμοιβὴν καὶ ἑτέραν παρ' ἐμοῦ, ὅποιαν προτείνεις· λέγε καὶ μὴ φοβεῖται. »

Ὁ Ὄθων ἐκλινε τὸ ἐν γόνυ, καὶ κύψας μὲ σέβας τῆς κεφαλῆν, ἀπεκρίθη. « Ἄς ἐπιτρέψῃ πρῶτον ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης τὸν δούλον της νὰ τῆ διηγηθῇ μίαν ἱστορίαν. » Ὁ αὐτοκράτωρ ἐγέλασε κατὰ πρῶτον εἰς τὴν παράδοξον ταύτην ἀρχήν, γενόμενος δ' εἶτα σοβαρότερος, διέταξε νὰ δώσωσιν εἰς τὸν Ὄθωνα ταπεινὸν κάθισμα καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἦτο ἐτοιμος νὰ τὸν ἀκούσῃ τότε δ' ὁ νέος ἤρχισεν ὡς ἐξῆς μὲ φωνὴν δειλὴν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ περιπεπλεγμένην.

— Ἐν μικρᾷ κοιλάδι, ποιμὴν, τις ἐξῆ εὐτυχῶς ἐν μέσῳ τοῦ εἰρηνικοῦ ποιμνίου του· ὅταν τὰ πρόβατα ἐβόσκον εἰς τὸ τρυφερὸν χόρτον, ἐκεῖνος ἐκάθητο παρ' αὐτὰ καὶ ἐτρωγε τὸν ἄρτον του, καὶ ὅταν τὰ ἐπέτιζεν, ἐπινεν εἰς τὴν αὐτὴν μὲ αὐτὰ πηγὴν, ἐπε δὴ τὰ ἡγάπα προτρυφῶς καὶ ἐφρόντιζε ν' ἀπομακρύνῃ αὐτῶν πᾶν εἶδος κινδύνου. Ἄλλ' ὁ ἐχθρὸς του, ζηλεύσας τὴν εὐτυχίαν του, συνήθροισεν ἐν τῷ δάσει ἀγέλην λύκων καὶ τὴν ἀπέλυτεν εἰς τὴν ἡτυχον κοιλάδα· οἱ λύκοι κατέραγον τὰ πρόβατα καὶ ἐλεηλάτησαν τὰς νομάς, συλλαβῶν δὲ τὸν ποιμένα ὁ ἐχθρὸς του τὸν ἐφυλάκισεν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν, ἀφ' ἧς μόνον μετὰ πολλὰ ἔτη ἐξῆλθε διὰ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ υἱοῦ του. Ἄλλ' ἂν καὶ ὁ ποιμὴν ἐλευθερώθη, τὸ ποιμνιον του ἀπώλεσθη, καὶ τὰ ἀγαθὰ του εἰσὶν ἐτι εἰς χεῖρας τοῦ ἄρπαρος.

Ὁ Ὄθων ἐσιώπησεν. Ὄλων τὰ βλέμματα προστηλώθησαν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ πάντες περιέμενον ἀνυπομῶνως τὸ τέλος τῆς ἱστορίας ταύτης, ἧς οὐδεὶς ἐνόει τὴν ἀλληγορίαν. Ὁ δ' αὐτοκράτωρ, ἐπίσης ἐπιθυμῶν νὰ γνωρίσῃ αὐτὴν παρεκάλεσε τὸν Ὄθωνα νὰ τῷ τὴν ἐξηγήσῃ. Καὶ ὁ νέος ἐγειρόμενος, — Μεγαλειότητε, εἶπε μετὰ φανερᾶς συγκινήσεως, ὁ ποιμὴν οὗτος, ἄρμπνος φύλαξ εἰρηνικοῦ ποιμνίου, εἶνε ὁ δούλος Σας, Κόμης Ἐρρίκος Βαλδοβέργου, υἱὸς τοῦ Κόμητος Ῥυδόλφου Φαλκμυβέργου, αὐτὸς ὅστις ἐν ἱπποτικῷ ἀγῶνι ἐκέρδιτε ποτὲ τὸ βραβεῖον τῆς ἐπιδειξιότητος καὶ τῆς ἀνδρείας, εἰς δ' ἡ Χ. Μ. ἠυδόκησε νὰ προσθέσῃ τὸν παρόντα δακτύλιον. » Ταῦτα λέγων, παρουσιάσεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὸν δακτύλιον, ὃν τῷ ἔδωκεν ἡ Θεοδώρα, καὶ ἐφ' οὗ ἦν ἐγκεχαραγμένον τὸ μονογράμματον τοῦ ἡγεμόνος. — Καὶ ὁ συναθροίσας τοὺς λύκους, ἐξηκολούθησεν, εἶνε δ' ἱπποπότης Διέτριχος Φελτᾶγγχειμος, ἄλλοτε Στέφανος Εὐ-

λανδρόφρος, ὁ ὑπὸ τοῦ πατρός μου ἡττηθεὶς ἐν τῷ ἀγῶνι. Ὁ αὐτοκράτωρ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν δὲν ἤδύνατο νὰ συνέλθωσιν ἀπὸ τῆν ἔκτασίν των. Πρὸ πολλοῦ δὲν ἤκούετο ὁ Στέφανος Εὐλανδρόφρος, καὶ οὐδεὶς ἀμρέβαλεν ὅτι ἤλλαξεν ὄνομα καὶ διαμονὴν ὡς πρὸς τὸν Κόμητα δὲ Βαλδοβέργην, ὅστις ἐκούσιως μεταβάς ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς Βοεμίας εἰς τὸ κέντρον τῶν ὄρων τῆς Σουαβίας, μετέβαλεν ὡσαύτως ὄνομα, ἵν' ἀνθέξῃ εἰς τὰς ἐπιβουλάς τοῦ ἀσπυροῦ ἐχθροῦ του, ἐνόμιζον ὅτι ἄφητε τὴν Γερμανίαν ἵν' ἐνωθῆ μετὰ τῶν σταυροφόρων, καὶ ὅτι ἀπωλέσθη ὁμοῦ μὲ πλῆθος ἄλλων ἱπποτῶν, ὧν ὁ θάνατος ἦτο γνωστός.

— Περηγορήτου, υἱέ μου, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ λίαν λυποῦμαι διότι δὲν ἀπέδωκα ταχύτερον δικαιοσύνην εἰς τὸν εὐγενῆ πατέρα σου· ἡ μεταβολὴ τοῦ ὀνόματος του καὶ ἡ διαδοθεῖσα φήμη ὅτι ἀνεχώρησεν εἰς Ἱερουσαλήμ μ' ἐμπόδισαν νὰ μάθω τὴν ἀλήθειαν· ἀλλ' ἦδη, ὅτε αὕτη ἐγνώσθη, θέλω προσπαθῆσαι νὰ τῷ ἀποδώσω ὅλα τὰ δίκαια καὶ τὰ ἀγαθὰ του. Μὴ ὀμίλῃς πλέον ἀλληγορικῶς, καὶ διηγῆθαι μὰς λεπτομερῶς πάντα τῆς οἰκογενείας σου τὰ συμβάντα.

Ὁ Ὄθων ἐκάθησε τότε ἐκ νέου καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκογενείας του διὰ τοσοῦτον συμπαθοῦς τρόπου καὶ μετὰ τοσαύτης συγκινήσεως, ὥστε οἱ ἀκροαταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὰ δάκρυά των. Ὄταν δ' ἐτελείωσεν, ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἔδωκε νὰ φιλήσῃ τὴν χεῖρα του καὶ ἀπεφάτισε νὰ τῷ προσφέρῃ στρατεύμα πολυάριθμον, ἵνα προσβάλῃ μόνος τὸν Διέτριχον εἰς τὴν φωλεάν τοι, φέρῃ αὐτὸν αἰχμάλωτον ἐνώπιον τῆς Αὐλῆς.

Τῆν ἐπαύριον λοιπὸν ὁ Ὄθων ἤλλαξε τὰ ἀπ' αὐτοῦ ἱερακονόμου ἐνδύματα μὲ ἱπποτικὴν πανοπλίαν καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ἱσχυροῦ ἀποσπάσματος ἱππέων, ἐπανελάβε τὴν πρὸς τὸν Ῥήνον ὁδόν.

Ἐντούτοις ὅταν, τὴν ἐπαύριον τῆς φυγῆς τοῦ Κόμητος Βαλδοβέργου, ὁ Βυρκάρδος ἐπορεύθη νὰ τῷ δώσῃ τὴν συνήθη τροφήν, μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του διότι δὲν τὸν εὔρεν. Ἐρευνήσας δ' ὄλον τὸ δωμάτιον, ἀνεκάλυψε τέλος τὴν ἄκραν τῆς σχοινίνης κλίμακος, ἣν ὁ κόμης εἶχε δεδεμένην εἰς τὸν πόδα τῆς κλίνης του· ἐνόησε λοιπὸν τότε καλῶς, ὅτι ὁ κόμης ἐτόμη διὰ τῆς θυρίδος, ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο νὰ φαντασθῆ, πόθεν ὁ αἰχμάλωτος οὗτος ἐπρομηθεύθη τὸ σχοινίον ἐκεῖνο, καὶ κύψας σκυθρωπῶς τὴν κεφαλὴν. — Ἡρπυίσθη εἶπεν, ἐὰν ὁ Κύριος μου μάθῃ τὴν δραπέτευσιν ταύτην, ἐπειδὴ θέλει τὴν ἀποδώσει εἰς μόνον ἐμὲ, ὅστις ἤμην ἐπιφορτισμένος τὴν φυλακὴν τοῦ Κόμητος. Ἀλλὰ μόνον τοῦτο μοὶ μένει ἐτι μέσον σωτηρίας, νὰ μὴ εἶπω δηλ. τίποτε εἰς τὸν Κύριον μου, καὶ νὰ τὸν ἀρήσω νὰ πιστεύῃ ὅτι ὁ αἰχμάλωτος εἶνε πάντοτε ἐνταῦθα· εἰς δὲ τὴν κυρίαν μου, ἵνα μὴ ἐπιθυμῆ νὰ βλέπῃ ἐκεῖνον ὃν τοσοῦτον ἠγάπα, θέλω εἶπει, ὅτι ὁ σύζυγός της μὲ διέταξε νὰ διπλασιάσω τὴν ἐπαγρύπνησιν. Ἡ δ' ἀπουσία τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἱερακονόμου μαρτυρεῖ ὅτι δὲν εἶνε ξένος εἰς τὸ δυστύχημα τοῦτο, διότι ἐξελθὼν χθὲς τὸ ἑσπέρας τοῦ πύργου, δὲν ἐπανῆλθε. Δὲν ἠδύνατο ὁμοῦ νὰ εἰσέλθῃ ἐδῶ,

διότι ἡ κλεῖς τοῦ δωματίου τούτου οὐδέποτε ἐλεψε τοῦ θυλακίου μου, καὶ βεβαίως δὲν θ' ἀνεβρίχθη τὸ μῆκος τοῦ τοίχου, ἵνα δώσῃ εἰς τὸν αἰχμάλωτον τὴν ἐπάρατον ταύτην κλίμακα.»

Ἐξῆγαγεν ἔπειτα ὁ Βυρκάρδος τὴν κλίμακα καὶ ἀφ' οὗ ἐκλείτεν ἐπιμελῶς τὴν θύραν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον του, ὅπου ἐκρυψε τὴν κιθάραν καὶ τὰ κλωβία, τὰ ὑπὸ τοῦ Ὄθωνος καταλειφθέντα ἐκεῖ, θέλων οὕτω ν' ἀφανίσῃ πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο ν' ἀνακαλέσῃ τὸν μυστηριώδη ἐκεῖνον ἀγνωστον.

Τρεῖς δ' ἐβδομάδες παρήλθον ἔκτοτε, καὶ ὁ Βυρκάρδος συνέχαιρεν ἤδη ἐκυτὸν διὰ τὴν ἐπίνοιαν του, ὅταν, ἐν τῷ μέσῳ νυκτός θυελιδώδους, ἡ εἰς τὰ ὄπλα πρόσκητις ἐξύπνισεν αὐτόν. Ἐγείρεται περίφοβος, ἀκούει τὰς κραυγὰς τῶν ἐντὸς αὐτῶν τῶν αὐλῶν τοῦ πύργου μαχομένων, καὶ φρονίμως ποιῶν πορεύεται νὰ συσπειρωθῆ εἰς τὸ βᾶθος τῆς σιταποθήκης. Ὁ προσβάλλων ἦτον ὁ Ὄθων, ὅστις, δημορεύσας εἰς παρήμερον μέρος τοῦ δάστους, ἐξῆλθεν αὐτοῦ τὴν νύκτα, καὶ, ὠρελούμενος ἀπὸ τὸν θόρυβον τῆς καταϊγίδος, εἰσεχώρησε μετὰ τοῦ στρατεύματος του εἰς τὸν πύργον, δ' εἰσόδου ὑπερασπιζομένης μόνον ὑπὸ μιᾶς στενῆς θύρας, ἣν τῷ ὑπέδειξεν ὁ Ῥυπέρτος.

Φιάταντες εἰς τὰς αὐλὰς, οἱ στρατιῶται τοῦ Ὄθωνος ἀρῆκαν φρικωδῆ κραυγὴν, οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ Διέτριχου ἐκπλαγέντες δὲν ἔκαμαν εἰμὴ ἀθεῆτην ἀντίστασιν· τότε ὁ Ὄθων ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ νικηρόρου στρατεύματος του, ἔτρεξε νὰ ζητήσῃ τὸν ἱππότην εἰς τοὺς θαλάμους του, διότι ἔσπειτε νὰ τὸν καταλάβῃ ζῶντα. Ὁ Διέτριχος ἠθέλησε νὰ ὑπερασπισθῆ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀρωπίσθη καὶ ἐδέθη, καὶ ὅταν τὸ ἐξηγριωμένον βλέμμα του ἀπήντησε τὸ τοῦ Ὄθωνος — Δέτριχε, τῷ εἶπεν οὗτος μὲ ἀναγνωρίζεις; θεώρητον με καλῶς διότι καὶ ἄλλοτε μὲ εἶδες· εἶμαι ὁ ἱερακονόμος, ὅστις σοὶ ἐπώλησεν, οὐχὶ πρὸ μικροῦ, ὠραῖον πτηνὸν ὑφ' οὗ τοσοῦτον εὐχαριστήθης. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζεις ἐτι τὸ ὄνομα μου καὶ τοὶ τὸ λέγω· καλοῦμαι Ὄθων, καὶ εἶμαι υἱὸς τοῦ Κόμητος Βαλδοβέργου, ὃν εἶχες τοσοῦτον χρόνον αἰχμάλωτον, καὶ τὸν ὅποιον ἐξέβαλον τῆς φυλακῆς, διὰ τῆς βοθηθείας τοῦ τιμωροῦντος τὸ ἔνοχον καὶ δικαιοῦντος τὸν ἀθῶον.

Ὁ Διέτριχος ἐτίρτα ὑπὸ λύτσης, καὶ ἐπρόφερε τὰς τρομεροτέρας ἀράς ἐναντίον τοῦ Ὄθωνος καὶ τοῦ Θεοῦ.

— Βλασφήμει, τῷ εἶπεν ὁ Ὄθων, αἱ ἀραὶ σου εἰσὶν ἀνωφελεῖς· γινώριστον μᾶλλον τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, βλασηθέντος τὸ ἐγκλήματά σου καὶ δικαίως ἀμείβοντος σὲ διὰ πᾶν ὅ,τι ἐπραξας εἰς τοσοῦτους ἀθῶους. Σοὶ χαρίζω τὴν ζωὴν, ἵνα ἔχῃς καιρὸν νὰ ἔλθῃς εἰς σεαυτὸν, καὶ νὰ ζητήσῃς παρὰ τοῦ ὑψίστου συγχώρησιν, ἣς ἔχεις μεγάλην ἀνάγκην.

Ἀποῦ δὲ συνέλαβε τὸν Διέτριχον, οὕτινος οἱ μικροὶ μυκηθμοὶ ἀντήχουν εἰς ὄλους τοῦ πύργου τοὺς ὀθλοὺς, ὁ Ὄθων εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς Ματίλδης, ἵνα τὴν παρηγορήσῃ καὶ τὴν καθησυχάσῃ περὶ τῆς τύχης τοῦ συζύγου της. Τὴν εὐρε προσευχομένην μετὰ τῆς θυγατρὸς της· μεγάλη δ' ὑπῆρξεν

ἡ ἐκπληξίς τῆς, ὅταν ἀναγνώριτε τὸν ἱερακονόμον, καὶ, μ' ὄλην τὴν λύπην, ἣν ἐδοκίμαζε διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ σοῦβου τῆς, ἐσπευσεν ὁμοῦς νὰ συγχωρήσῃ τὸν Ὁθωνα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ πατρὸς του. Ὁ Ὁθων ἀπ' ἐτέρου τὴν διεβεβαίωσε περὶ τῆς πρὸς τὸν Διέτρυχον καλῆς διαθέσεως του, ὅτι δηλ. θὰ τὸν ἔχη αἰχμάλωτον μόνον μέχρις ὅτου, ἐπινελθὼν εἰς κρείττονα αἰσθήματα, ἀξιωθῆ, διὰ τῆς ἐπιεικείας τοῦ αὐτοκράτορος, ν' ἀλλάξῃ τὴν κυριότητα τῶν ἀγαθῶν του, ὧς ἕως τότε θὰ φυλάττῃ αὐτὴ τὴν ἀπολασθῆ.

Ὁ Ὁθων ἐκάλεσεν εἶτα τὸν Ῥυπέρτον ὅς ἐξέπληγῃ μαθὼν τὰς εἰς τὸν πύργον ἐπιγενομένας μεταβολάς, καὶ ἔτι μᾶλλον ἰδὼν ἐκυτὸν ὀνομαζομένην διαδοχῶν τοῦ Βυρκάρδου εἰς τὴν ἐπιστάσιν τοῦ αἰκου.

ΚΕΦ. Γ΄.

Μυστήρια σαφηνιζόμενα.

Ὁ ἥλιος ἐκρύπτετο ἤδη ὀπίσθεν τῶν Ἀλπεων, καὶ τὰ σκότη τῆς ἐπέρας καθήρχοντο ἐπὶ τῶν κοιλάδων, ὅτε προσκυνητῆς τς εἰσῆρχετο εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Κλαυδίου. Μαῦροι ἔνδυμα ἐκάλυπτεν αὐτὸν ἀπὸ νεφελῆς μέχρι ποδῶν. Πῖλος πλατύχειλος ἐσκίαζε τὸ μέτωπόν του, εἰς ἑὲ τὴν χεῖρα εἶχε βράβδον ὀσώδη ὁ Κλαύδιος ἠγέρθη, καὶ πορευθεὶς εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ τὸν ἠρώτησε μετὰ σεβασμοῦ τί ἤθελεν. Ὁ δὲ προσκυνητῆς ἀπερίθη ὅτι ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ ἄγιον ἐρημίτην, γνωστὸν εἰς ἅπασαν τὴν χώραν ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ πάτερ-Μακάριος. — Δὲν ἠύνασθε κάλλιον ν' ἀπευθυνθῆτε, εἶπεν ὁ Κλαύδιος, καθότι ἐγὼ αὐτὸς ὀδηγῶ καθ' ἐκάστην εἰς τὸ σπήλαιόν του τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τὸν ἴδωσι προσκυνητὰς, καὶ ἐὰν ἡ μέχρι τοῦ σπηλαίου ἀπόστασις δὲν ἦτο μακρὰ, καὶ ἡ προσεγγίζουσα νῦξ δὲν σᾶς ἐρόβιζε, ἤθελον ἀμέσως σᾶς ὀδηγήσει ἐκεῖ. Ὁ προσκυνητῆς εἰδέθη εὐχαρίστως τὴν πρότασιν τοῦ πορθημέως, καὶ ἐνῶ ὁ Κλαύδιος ἠτοίμαζε τὴν λέμβον του, ἡ Ρόζα προσέφερεν εἰς τὸ ταξιδιὸν ὄνην λιτὸν δειπνον, ὃ ἐλείνος ἔτρωγε μετὰ πολλῆς ὀρέξεως.

Μετ' ὀλίγον δ' ὁ Κλαύδιος εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην, λέγων τῷ προσκυνητῇ ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναχωρήσωσιν ἀμέσως, ἐὰν ἤθελεν νὰ φθάσωσιν ἐν καιρῷ εἰς τὴν ἀπάναντι ὄχθην, πρὶν ἢ καταστῇ επικύνδυνος ἡ δάβκσις· διότι ἐσχηματίζοντο ἤδη νέφη, προμηνύοντα ὅτι προσηγγίσει τρομερὰ καταιγίς. Ὁ προσκυνητῆς ἠκολούθησεν ἀμέσως τὸν πορθημέα, καὶ μετὰ σύντομον καὶ εὐχάριστον πλοῦν, ἡσυχου καὶ οὐρίου ἀνέμου βοηθοῦντος τὴν λέμβον, ἔρθασαν εἰς τὴν ἀντικρυδὸν ὄχθην, ὅπου μόλις ἤραξαν καὶ ἐξιβράγη ἡ θύελλα πανταχόθεν.

Ἀποθάντες δ' ἐτάχυναν τὸ βῆμα των, ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ἐρημίτου πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ὀρηγορήτω.

ἐπικείμενος ὑετός, καὶ ἀφοῦ μετὰ κόπου ἀνήλθον τὸν κρημνώδη ἀνήρορον, τὸν διεπιστόμενον μεταξὺ τῶν βράχων καὶ τῶν πευκῶν, αἵτινες περιεκύκλουν καὶ ἐκάλυπτον τὸ ὄρος, ὁ Κλαύδιος ἐστάθη καὶ εἰδείξεν τῷ προσκυνητῇ τὸ παρεκλήσιον, ἐν ᾧ κατὰ πάντα κυριακὴν ὁ μοναστῆς ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς πολυαριθμοὺς ἀκροατὰς, οὓς εἴλκυε περὶ αὐτὸν ἡ φήμη τῆς ἀγιότητός του· προχωρήσαντες δ' ἔτι βήματά τινα εἰς τὰ πρότω, ἠένισαν αὐτὸ τὸ σπήλαιον, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου ἐρώτιζεν ἀμυδρῶς λυχνία. Ἄνταῦθα, εἶπεν ὁ Κλαύδιος, κατοικεῖ ἐκεῖνος ὃν ζητεῖτε, καὶ ἐπειδὴ δὲν σᾶς περιέμενε, πηγίνω νὰ σᾶς ἀναγγείλω. Ἐνῶ δ' ἠτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ σπήλαιον, ὁ προσκυνητῆς τὸν ἐμπόδισε, ὅτι ταυτοχρόνως φωνή ταπεινὴ καὶ γλυκεῖα, ἀλλ' ἐξησθενημένη ὑπὸ τοῦ γήρατος, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ σπηλαίου εὐσεβῆς ᾄσμα.

— Θεέ μου! τί ἀκούω, τὸ ᾄσμα τοῦτο εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ παρὰ τοῦ πατρὸς μου συνεχῶς ἐπαναλαμβάνόμενον· εἶπεν ὁ προσκυνητῆς, καὶ δάκρυα ἔσταξαν ἐπὶ τῶν παρειῶν του, ἐν ᾧ ὀλόκληρος ἡ ψυχὴ του συνεκινήθη.

Ἐντοσούτω δ' ἡ λυχνία ἤρχισε νὰ κινήται, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐφάνη εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου ὁ πάτερ-Μακάριος, ὅστις παρατηρήσας τὸν προσκυνητῆν, προεῖθ' εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ, καὶ προτείνας εὐμενῶς τὴν χεῖρα τὸν παρεκάλει νὰ εἰτελθῇ εἰς τὸ ταπεινὸν του ἐνδαιτήμα, ἐνῶ ὁ Κλαύδιος, ἀποχαιρετήσας τὸν ἐρημίτην, ἐπανέλαβε τὴν πρὸς τὴν λίμνην ὀδόν του.

Τὸ ἰδίως σπήλαιον, καίτοι ξενὸν, ἦτο ὁμοῦς πρόσφορον καὶ εὐχάριστον, ὡς μόνον δ' ἐπιπλα εἶχε κυκλοτερῆ τραπέζαν ἐκ ξύλου δρυός, θρονίον ἀτέχνως κατεργασμένον, παρὰ τῇ τραπέζῃ κλίνην σιδηρᾶν καὶ ἐπ' αὐτῆς πενιχρὸν τάπητα. Μετ' αὐτοῦ δὲ συνεῖχετο ἔτερον σπήλαιον, ἐνθα ὁ ἐρημίτης διετήρει πάντοτε ἐστρωμένην καὶ δευτέραν κλίνην διὰ τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὸν ξένους. Ἐνῶ δὲ ὁ προσκυνητῆς ἐξέταζε μετὰ προσοχῆς πάντα τὰ περὶ αὐτὸν, ὁ μοναστῆς συνηθροίζεν ὅτι ἄριστον περιεῖχε τὸ λιτόν του εὐσφυλάκιον, καὶ μετ' ὀλίγον ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸ δειπνον αὐτοῦ καὶ τοῦ ξένου του, ἐξ ἄρτου, καρπῶν καὶ μέλιτος, εἰς ᾧ κατ' ἐξαίρεσιν προτετέθη καὶ κρατῆρ μὲ ὀλίγον καλὸν οἶνον.

— Πλησιάζατε ἤδη παρὰ ταύτη τῇ τραπέζῃ, εἶπεν ὁ Μακάριος, καὶ ἐὰν σᾶς ἀρέσκει τὸ ὀλίγον τοῦτο ὃ δύναμαι νὰ σᾶς προσφέρω, δέχθητε αὐτὸ ὡς δῶρον φιλικῆς ἐλεημοσύνης, διότι ὡς τοιοῦτον τὸ προσφέρουσι καὶ εἰς ἐμὲ οἱ ἀγαθοὶ κάτοικοι τῆς κοιλάδος.

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω, ἀπακρίθη ὁ προσκυνητῆς, ὅτι μοὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ δειπνήσω, ἐὰν πρότερον δὲν λάβω πληροφορίας περὶ ἀτόμου, ὃ μοὶ εἶνε προσφιλέστερον καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ζωῆς μου.

— Σᾶς ἀκούω λίαν εὐχαρίστως, εἶπεν ὁ ἐρημίτης, καὶ θέλω εἶσθαι εὐτυχῆς ἂν δυνηθῶ νὰ σᾶς παραρηγορήσω.

Ὁ προσκυνητὴς ἐπλησίασε τότε τὸν Μακάριον, καὶ ἀφοῦ οὗτος ἔχυτεν ὀλίγον ἔλαιον εἰς τὴν λυχνίαν ἵνα μὴ σβεσθῇ τὸ φῶς αὐτῆς, ἤρξατο τὴν ἱστορίαν του ὡς ἐξῆς.

— Τὸ ἔνδυμα τοῦτο τοῦ προσκυνητοῦ, ὃ βλέπετε, δὲν καλύπτει ἄνθρωπον ἀφιερωμένον εἰς τὸν μοναστικὸν βίον, διότι ὁ ὀμιλῶν μεθ' ὑμῶν εἶνε ἰσπότης. Καλοῦμαι Ἐρρίκος Βαλδοβέργης καὶ κατέχων ἄλλοτε πλουσίας γαίας ἐν Σιουαβία, ἔζων εὐτυχῆς μετὰ τῆς συζύγου καὶ τοῦ υἱοῦ μου. » Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπροξένησε βαθείαν καὶ ζωηρὰν ἐντύπωσιν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἐρημίτου, ἀλλὰ κρύψας αὐτὴν ἐπιδειξίως ἀφῆκε τὸν προσκυνητὴν νὰ ἐξακολουθήσῃ, χωρὶς νὰ τὸν διακόψῃ.

Ὁ Κόμης διηγήθη τότε ἀπάσας τὰς ἀλλεπαλλήλους μεταβολὰς τῆς τύχης αὐτοῦ, καὶ τὸν τρόπον δι' οὗ ἠλευθερώθη προσπαθεῖα νέου τινός, ὅστις ἤβηλεσε νὰ μείνῃ ἄγνωστος, καὶ ἐτελείωσε λέγων ὅτι τὸν προὔτρειψαν νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῆς διαμονῆς τῆς συζύγου του εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Μακαρίου.

— Σεβαστέ μοι πῖτερ, προσέθεσεν, ὑμεῖς εἰσθε ὁ πρῶτος ἄνθρωπος εἰς ὃν ἀπεκάλυψα τὸ ὄνομά μου, διότι ἡ φήμη σας καὶ ἡ κοινὴ ὑπόληψις ἦν ἀπολαμβάνετε ἐν τῷ χώρῳ ταύτῃ μοι ἐνέπνευσαν πλήρη πρὸς ὑμᾶς ἐμπιστοσύνην. Πέποιθα δὲ ὅτι δὲν θέλετε ἀρνηθῆ νὰ παρηγορήσῃτε δυστυχῆ πατέρα καὶ σύζυγον.

— Θέλω ἐκπληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν σας, ἀπεκρίθη ὁ μοναστής, ἀλλὰ σήμερον μοι εἶνε ἀδύνατον ὑπομεῖνατε λοιπὸν ἐτι μικρὸν, καὶ μὴ παύτητε ἐλπίζοντες ὅτι ὁ Κύριος, οὐτινος ἡ ἀγαθότης τοσαύκις σᾶς ἐβοήθησε, θὰ θέσῃ τέλος πέρας εἰς τὰ δεινά σας.

Εἶτα δ' ὠδιγῆσε τὸν Κόμητα εἰς τὸ ἐνδότερον σπήλαιον, εὐχήθη εἰς αὐτὸν ὕπνιον εὐφρόσυνον, καὶ ἐλθὼν, ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς ἰδίας του κλίνης· ἀλλὰ, διαρκούσης τῆς νυκτός, μὴ εἶς ἢ εἰς μῆτε ὁ ἕτερος ἤδυνήθησαν νὰ κλείωσιν ὀφθαλμόν.

Μόλις δ' ἐγένετο ἡμέρα καὶ ὁ Μακάριος εἰσελθὼν παρὰ τῷ Κόμητι, εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἡ ἀγκασμένος νὰ περιέλθῃ μέρος τῆς κοιλάδος, ἐμελλε νὰ τον ἀφήσῃ μόνον ἐπὶ μικρὸν, καὶ λαθὼν, χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ ὑπὸ τοῦ Κόμητος, τὸ κέντημα, περὶ οὗ πολλάκις ὠμιλήσαμεν, καὶ ὅπερ ὁ Κόμης τῷ εἶχε δεῖξει, ἀνεχώρησεν ἐν τῷ ἄμα.

Ἐντούτοις ἡ Θεοδώρα δὲν ὑπέκυψεν εἰς τὴν βραίαν ἀσθένειαν, ἣτις ἠπέλει ἄλλοτε τὴν ζωὴν της, καὶ πρὸ πολλοῦ οὕτα ἐκτός κινδύνου ἤδη εἶχεν ἐντελῶς ἀνγρῶσει. Ὁ δὲ πάτερ-Μακάριος, ἐπιμελούμετος πάντοτε καὶ παραμυθῶν αὐτὴν, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἤδη εὐτυχέστατον, πορευόμενος νὰ τῇ ἀναγγεῖλῃ ὅτι ἔζη εἶτι ὁ σύζυγος της καὶ ἦτο τοσοῦτον ἐγγύς, καὶ ὡς ἐὰν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν νεότητα, ἐβάδιζε μετ' ἄκρας ταχύτητος. Ὁ Κλαύδιος καὶ ἡ σύζυγός του, βλέποντες αὐτὸν δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κρύψωσι τὴν ἐκπληξίν των, ἀλλ' ὁ ἐρημίτης δὲν εἶχε καιρὸν νὰ τοῖς ἀποκριθῇ, καὶ ἐξακολουθῶν τὴν πορείαν του, ἔφθασεν ἐνωρὶς εἰς τὴν καλύβην τῆς Θεοδώρας, ἣν εὗρε ἐν τῷ κήπῳ της δρέπουσαν ἄνη. Ἄμα δ' ἔφθασεν,

— Σᾶς συγχαίρω, Κυρία μου, τῇ εἶπε, διότι ἐ-

ξήλθετε ἀπὸ πρωίας· δύναται νὰ εἶπῃ τις ὅτι δὲν ἠσθενήσατε ποτέ.

— Καὶ ἐντοσοῦτω εἶμαι εἰσέτι ἀσθενής, ἀλλ' ἡ πρωιὴ αὔρα μὲ ὠφελεῖ καὶ μὲ τέρπει.

— Ἴν' ἀναλαβῆτε, Κυρία, ἐντελῶς τὴν ὑγίαν σας, καλὴ τις μόνον εἰδησις ἀπαιτεῖται.

— Καὶ ὅποιαν εἰδησιν δύναμαι νὰ περιμένω; τὸ πτωχὸν μου τέκνον μοι ὑπεσχέθη, ὅτι πρὶν ἀνοίξωσι τοῦ Μαΐου τὰ ἄνθη θὰ ἐπανέλθῃ πλησίον μου, καὶ ὁμῶς τὰνθη τοῦ Μαΐου ἦλθον καὶ παρῆλθον, ἀλλ' οὕτως εἰσέτι δὲ, ἔφθασεν.

Ὁ μοναχὸς δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ βλέπῃ αὐτὴν θλιβομένην εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ Ὁθωνος.

— Παρηγορηθῆτε, Κυρία μου, εἶπεν ὁ Θεὸς δὲν εἶναι τοσοῦτον αὐστηρῶς, ἔσον νομίζετε, καὶ σᾶς ἔτωσε τοῦ θανάτου, ἵνα σᾶς χορηγήσῃ ἐτι μεγάλας ἀγαλιάσεις.

— Ἀναγνωρίζετε τὸ ἐργόχειρον τοῦτο; ἐξηκολούθησεν ὁ Πάτερ Μακάριος, ἐξάγων τοῦ κόλπου του τὸ κέντημα.

— Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ἡ κόμμητα· ἀλλὰ πῶς, πάτερ μου, ἡ εἰκὼν αὕτη περιῆλθεν εἰς ὑμᾶς;

— Αὐρὶον θέλετε τὸ μάθει. Σήμερον ἀρκεῖ νὰ ἠξέυρητε ὅτι ὁ ἐγχειρίσας μοι αὐτὸ δύναται νὰ σᾶς δώσῃ εὐχαρίστους εἰδήσεις περὶ τοῦ συζύγου σας· ὁ ὀδοιπόρος οὗτος μένει παρ' ἐμοί, καὶ αὐρὶον θὰ σᾶς τὸν φέρω.

— ὦ! ἔρχομαι ἀμέτῳ μεθ' ὑμῶν, ἵνα τὸν ἴδω καὶ τὸν ὀμιλήσω.

— Οὐχί, κυρία μου, διότι ἐνεκα τῆς ἀσθενείας σας δὲν δύνασθε ν' ἀντιῆξετε ταυτοχρόνως εἰς τοσαύτας συγκινήσεις. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος εὐχαριστήσατε τὸν Θεόν, προσφέροντες αὐτῷ θυσίαν ὑπομονῆς, καὶ αὐρὶον, εἰς τὰ πρῶτα τῆς ἡμέρας φῶτα, θέλετε εἶθι μετὰ τῶν φίλων σας παρ' ἐμοί· ὁ κομιστὴς τῶν εἰδησιῶν σας καὶ ἐγὼ θὰ καταβῶμεν εἰς ὑπάντησιν σας. Ὑγιαίνειτε.

Μετὰ τούτους λόγους τούτους ὁ ἐρημίτης ἐξῆλθε τοῦ κήπου, ἀφήσας τὴν Θεοδώραν εἰς τὰς περὶ εὐδαιμονίας σκέψεις καὶ ὀνειροπολήσεις της, καὶ ἐπορεύθη εἰς τοῦ Λουιθόλδου, ὃν παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ τὴν ἐπαύριον ἀπὸ πρωίας ἐπὶ τοῦ ὄρους μετὰ τῶν φίλων του. Ὁ δὲ Λουιθόλδος ἔτρεξε πάραυτα εἰς ὄλους του τοὺς γνωρίμους, ἐπαναλαμβάνων τὴν πρότκλησιν τοῦ ἐρημίτου, καὶ πάντες ὑπεσχέθησαν νὰ εὐρεθῶσιν εἰς τὴν συνέλευσιν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μακάριος εἶχε καὶ ἄλλα νὰ παρασκευάσῃ διὰ τὴν ἐπαύριον, ἦτον ἤδη ἐσπέρα, ὅταν ἀνέθη εἰς τὸ σπήλαιόν του.

— Ἐπὶ μακρὸν μὲ ἀφήσατε μόνον, τῷ εἶπεν ὁ κόμης προσφέρων αὐτῷ τὴν χεῖρα.

— Εἰν' ἀληθές, ἀπεκρίθη ὁ μοναχός, ἀλλ' ἐὰν ἤργητα, ἦτο διὰ τὸ συμφέρον σας, καὶ ἐλπίζω ὅτι αὐρὶον θέλετε μὲ συγχωρήσει. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ εἶμι κεκμηκώς καὶ σεῖς χθὲς ἠγρυπνήσατε, ἐπὶ τοῦ παρόντος πρέπει ν' ἀναπαυθῶμεν ἀμφότεροι, διότι αὐρὶον θὰ χρειασθῇ νὰ ἐγερθῶμεν ἐνωρίστατα, ἵνα παραεὐρεθῶμεν εἰς εὐχαρίστον τινα ἑορτήν.

Ὁ δ' ἀγαθὸς ἐρημίτης, ὠδηγήσας τὸν κόμητα εἰς τὸ μικρὸν τοῦ δωμάτιον, μετέβη ἔπειτα εἰς τὸ εἰδικόν του, καί, ἀφοῦ προσηυχῆθη ἐπὶ μίαν ὥραν, παρεδόθη εἰς ἤτυχον ὕπνον, ὅστις ὅμως δὲν ὑπῆρξε μακρὸς, διότι ἐγερθεὶς πρωΐαιάτα, ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν τῶν χωρικῶν οὓς τὴν προτερῆσαν ἐκάλεσεν.

Ἐκείνοι δὲ συνέτρεχον πανταχόθεν, κεκοσμημένοι μὲ ταινίας καὶ φέροντες κἀνίστρα πλήρη ἀνθέων· οἱ πρῶτοι εἰς τὸ σπήλαιον ἀναβίντες ἦσαν ὁ Κλαύδιος καὶ ἡ Ρόζα μετὰ τοῦ τέκνου των, καὶ ὁ Μακάριος ἐστῆθη μετ' αὐτῶν εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίμακος τῆς ἀγοῦσης εἰς τὸ ἀνδρῶν, ἐφ' οὗ ἦν τὸ σπήλαιον, ἵνα περιμείνῃ τὴν ἀρίξιν τῶν λοιπῶν χωρικῶν.

Ἀφ' οὗ δ' ἦλθον ἅπαντες πλὴν τῆς Θεοδώρας ἥτις ἀθρονοῦσα δὲν ἠδύνατο νὰ βραδίῃ ταχέως, καὶ κατεγίνοντο νὰ κοσμῶσι δι' ἀνθέων τὴν κατωκίαν τοῦ ἐρημίτου, ὁ κόμης ἤρχισε ν' ἀνησυχῆ μὴ βλέπων τι πληροφοροῦν αὐτὸν περὶ τῆς τύχης τῆς συζύγου του, ὅταν ὁ μοναχὸς τὸν ἔφερεν ἐξω τοῦ σπηλαίου.

— Βλέπετε, τῷ εἶπε, τὴν ἐν τῷ μίσῳ τῆς κοιλάδος ἀτραπὸν; ἐκεῖθεν θελεῖ ἔλθει ὅτι περιμένετε.

Τότε ὁ κόμης ἐγονάτισε καὶ προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῆς ἀτραποῦ. Ἡ Θεοδώρα ἀφ' ἐτίρου ἀναπτερουμένη ὑπὸ τῆς ἐλπίδος, ὅτι ἴθα λάβῃ εἰδήσεις περὶ τοῦ συζύγου της, ἐβράδιζεν οὕτως, ὥστε ἐξεπλήττοντο ὁ Λουιθόλδος καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, καὶ ὅταν διαβάσα τὴν λίμνην εἰσῆλθεν εἰς τὴν πρὸς τὸ σπήλαιον φέρουσαν ἀτραπὸν, ὁ κόμης ἀντέκραξεν αἰδοῦ αὐτὴν καὶ ἐτοιμάσθη νὰ δράμῃ εἰς ἀπάντησίν της. Ἄλλ' ὁ Μακάριος τὸν ἐκράτησε καὶ «Μετριάσατε τὴν χράν σας, εἶπε, πρέπει νὰ περιυθῶ ἵνα τὴν προπαρσκευάσω διὰ τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν της». Κατέβη λοιπὸν εἰς συνάντησιν τῆς Κομήσσης.

— Συγχαρῆσατέ με, Κυρία, τῇ εἶπεν, ἐάν, καλέσας ὑμᾶς παρ' ἐμοί, σᾶς ἔκαμα νὰ κουρασθῆτε τοσοῦτον.

— Θέλω λητμοῦνται εὐκόλως τοὺς κόπους μου, ἀπεκρίθη ἡ Θεοδώρα, ἅμα ἴδω τὸν κομιστὴν τῶν περὶ τοῦ συζύγου μου εἰδήσεων, καὶ μάθω παρ' αὐτοῦ ὅτι εἶνε σῶος καὶ ὑγιής.

— Τοὺς ἐλησμονήσατε λοιπὸν ἤδη, Κυρία, διότι ὁ κομιστὴς τῶν εἰδήσεων τούτων εἰμὶ ἐγώ.

— Πῶς! τὸν ἴδετε; τῷ ὠμιλήσατε; ὦ! ἀκριθῆτε· εἰπέτε μοι ποῦ εἶνε.

— Σᾶς περιμένει ἐκεῖ ἐπάνω.

Ἡ Θεοδώρα ἐπετάχυνε τὸ βῆμά της, καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν εὐρέθη εἰς τὸ ἀνώτατον τοῦ σπηλαίου ἀνδρῶν· ὁ ὄχλος τῇ ἠγέωξε δίοδον, καὶ παράφορος ἐβρίβθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου της, αἱ δὲ κραυγαὶ «Ἐβρίκος» καὶ «Θεοδώρα» ἀντήχησαν μετὰ τῶν ἐκτεπληγμένων θεατῶν.

Ἐμειναν ἱκανὸν χρόνον ἐνηγκαλισμένοι καὶ μὴ ἐνδύμενοι νὰ προφέρωσι λέξιν, καὶ οἱ ὕγραὶ ἀπὸ δάκρυα ὀφθαλμοῦ των ἐστραμμένοι πρὸς οὐρανὸν ἐξέφραζον τῆς συγκινήσεώς των τὴν ζωηρότητα· τὸ δ' ὄνομα Βαλδοβέργης διερχόμενον ἀπὸ στόματος εἰς στό-

μα, ἐξῆγει εἰς τοὺς παροστώτας τὰ μυστήρια, ἃ δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃσι πρότερον.

Μετὰ δὲ τὰς πρῶτας ἐκχύσεις τῆς χαρᾶς, ὁ κόμης ἐζήτησε νὰ ἴδῃ καὶ τὸν υἱὸν του, ἡ δὲ Θεοδώρα ἀπεκρίθη ὅτι ἀνεχώρησε πρὸ τοῦ χειμῶνος ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἱερακονόμου, ἵνα λάβῃ εἰδήσεις περὶ τοῦ πατρὸς του. — Πῶς ἦτο ἐνδεδυμένος; ἀνέκραξε τότε ὁ κόμης, καὶ ἡ Θεοδώρα περιέγραψε τὰ καθέκαστα τῆς ἐνδυμασίας τοῦ υἱοῦ της. «Θεέ μου! εἶνε δυνατόν, εἶπεν ἐκεῖνος, εἰς τὸν υἱὸν μου χρωστῶ τὴν ἀπελευθερωσίν μου! Ἄλλὰ διατί δὲν ἀνεγνωρίσθη; Δὲν ἠθέλομεν χωρισθῆ εἰς τὸ δάτος καὶ ἠθέλομεν ἐπανεῖθαι ἑαυτοῦ.» Καὶ ἀναμνησθεὶς τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐχωρίσθησαν ἔπεσεν εἰς βαθεῖαν θλίψιν, ὁ δὲ Μακάριος, περιχαρῆς διὰ τὰς εὐχαρίστους σκηναίς, ἐν αἷς ἔλαβεν οὐσιῶδες μέρος, προσεπάθει νὰ τὸν παρηγορήσῃ, ὅταν ὄλων τὰ βλέμματα διέκρινον μακρόθεν πορευομένην πρὸς τὴν λίμνην εὐάριθμον ἰλην ἱππέων, ἥ; ἠγείτο ὁ Ὄθων, ὅστις, καταλείψας τὸν πύργον τοῦ Διστρίχου, ἤρχετο νὰ ἐκπλήξῃ τοὺς γονεῖς του, ἀναγγέλων αὐτοῖς τὰς διαταγὰς τοῦ αὐτοκράτορος.

Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ἔμαθεν ὅτι εὐρίσκεται ἡ Θεοδώρα, πάντες οἱ χωρικοὶ ἀποκαλυφθέντες τῷ ἀφῆκαν δίοδον, οὐδεὶς δὲ τὸν ἀνεγνώρισεν ὑπὸ τὴν πανοπλίαν του. Ἀποθᾶς δὲ, προὐχώρησεν ἐστυεμένως μετὰ τὸ ἐκστατικὸν πλῆθος καὶ ἀρεῖς κραυγὴν χαρᾶς ἐβρίβθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Κόμητος καὶ τῆς Θεοδώρας. Δὲν θέλομεν ἀποπειραθῆ νὰ ζωγραφίσωμεν τὴν εὐδαιμόνα ἐκείνην σκηνήν, ἣν καρδία εὐαίσθητος εὐχερέστερον δύναται νὰ φαντασθῇ ἢ νὰ περιγράψῃ. Ὁ δὲ Πάτερ· Μακάριος ἐφάνετο δεινῶς ὑπ' ἐκστάσεως, ἰδέετο σιωπηλῶς καὶ τὰ δάκρυά του ἔβρεον ἀδιακόπως ἐπὶ τῆς πολῆς γενειᾶδος του.

Ὁ Ὄθων δὴ γῆθη εἶτα τὰ εἰς αὐτὸν συμβάντα καὶ ἐτελείωσεν ἐγγχειρήσας εἰς τὸν πατέρα του φάκελλον ἐσφραγισμένον τῇ αὐτοκρατορικῇ σφραγίδι, ἐν ᾧ περιείχετο ἐγγραφὸν ἀποδίδον εἰς τὸν κόμητα Βαλδοβέργην ὄλα του τὰ δικαιώματα καὶ προστούτους τὸ προπατορικὸν αὐτοῦ ἐπώνυμον Φαλκεμβέργης. Ὅταν δ' ἀναγνώσας τὸ ἐγγραφὸν ὁ γέρον Μακάριος ἐφθασεν εἰς τὴν λέξιν Φαλκεμβέργης, «Θεέ μου! ἀνέκραξεν, ὁ Ἐβρίκος εἶναι ὁ υἱός μου!» καὶ ἐβρίβθη ἀναίσθητος ἐπὶ τοῦ βράχου.

Ἰάραυτα ὁ Κόμης καὶ ἡ σύζυγός του ἦλθον περὶ αὐτὸν καὶ τῷ ἀπέδωκαν τὰς τρυφερωτέρας περιποιήσεις «Πάτερ μου, ἔκραξεν, ἰδοὺ ἐγώ· ὦ! σύνελθε καὶ ἰδὲ τὸν υἱόν σου.» Σιωπῇ βαθεῖα ἐπεκράτει ἐφ' ἀπάσης τῆς συναθροίσεως, καὶ ἅπαντες ἐδοκίμαζαν δεινὴν ἀνησυχίαν περὶ τῆς υγείας τοῦ γέροντος.

Τέλος ὁ Μακάριος συναλωθὼν εἰς ἑαυτὸν, καὶ τρέμων ἐτι ὑπὸ συγκινήσεως, περιέφερε περίξ τὰ βλέμματά του. «Δὲν εἶνε λοιπὸν δεινὸν! εἶπε, Ἐβρίκος! μοὶ ἀπεδόθη, ἐνῶ ἐνόμιζον ὅτι ἔπεσας ὑπὸ τὰς βολὰς τῶν ἐχθρῶν μας, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον σ' ἐθρήνου.» Καὶ ἠσπᾶσθη πρῶτον τὸν Ἐβρίκον καὶ ἔπειτα τὸν Ὄθωνα καὶ τὴν Θεοδώραν, μόλις δὲ μετὰ τινα

λεπτά, ἠδυνήθη συνελθὼν ἀπὸ τὴν ἐκκληζίν του γὰρ ἠγηθῆ τὰ συμβάντα του ὧν ἡ περίληψις εἶνε αὕτη.

Ὁ Λουιτκόλδος (α) νομίσας ὅτι ἐξέπνευσε, τὸν κατέλειψε καὶ ἐβρίθθη εἰς τὴν συμπλοκὴν, οἱ δὲ ἵππεις τοῦ Εὐλανδόρφου, ἀναγνωρίζαντες τὸν ἐχθρὸν τοῦ κυρίου τῶν τὸν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν· ἀλλὰ συγκρουσθέντες καὶ νομίσαντες αὐτὸν νεκρὸν, τὸν ἄφησαν εἰς τι δάτος, ἐν ᾧ ξυλοτόμος, εὐρὼν αὐτὸν ὀλίγον ἔπειτα καὶ παρατηρήτας ἐπ' αὐτοῦ σημεῖα ζωῆς, τὸν ἔφερον εἰς τὴν καλύβην του, ὅπου διὰ τῶν περιποιήσεων τοῦ χωρικοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, διαδοθέντα βεβαίως ὑπὸ τοῦ ἀπίστου Εὐλανδόρφου, ἀπεφάσισε νὰ καταλείψῃ τὴν Βοεμίαν καὶ νὰ φροντίσῃ μόνον περὶ τῆς ψυχικῆς του σωτηρίας. Ἐπισκεφθεὶς λοιπὸν τοὺς τάφους τῶν Ἀποστόλων, ἀπεσύρθη εἰς Ἑλβετίαν, ὅπου διήνησεν ἐπὶ μακρὸν ἀσκητικὸν καὶ ἅγιον βίον, καὶ ὅπου ἐμελλε νὰ ὑποστῇ τὴν παράδοξον ἐκείνην ἀναγνώρισιν.

Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς διηγήσεώς του, εἰσῆλθε μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν χωρικῶν εἰς τὸ ἐκκλησιδίον, ἐν ᾧ, ἀρ' οὗ εὐχαρίστησε παιδῆμως τὸν ὕψιστον, ὠρεκθῆ ὑπὸ τῆς ἰδίας του περιστάσεως ν' ἀναπτύξῃ εἰς τοῦ, ἐκπεπληγμένου, παρεστηκότας τὴν θεῖαν παντοδυναμίαν καὶ παντοφίαν.

Ἐπίλογος.

Ὁ Μακάριος κατεπίεθη τελευταῖον νὰ ὑπάγῃ μετὰ τοῦ υἱοῦ του εἰς Γερμανίαν. Ὅταν δ' ἀνεχώρει ὁ Κόμης, ἠγαθήσθη τοὺς ἀγαθοὺς κατοίκους διὰ τὰς πρὸς τὴν οἰκογενεῖάν του χάριτας, καὶ οὗτοι ἀφ' ἐτέρου ἔκλειον θερμῶς, καὶ παρεκάλεσαν τὸν ἐρημίτην ἐπιστρέψαι ν' ἀποθάνῃ ἐν τῷ μέσῳ των.

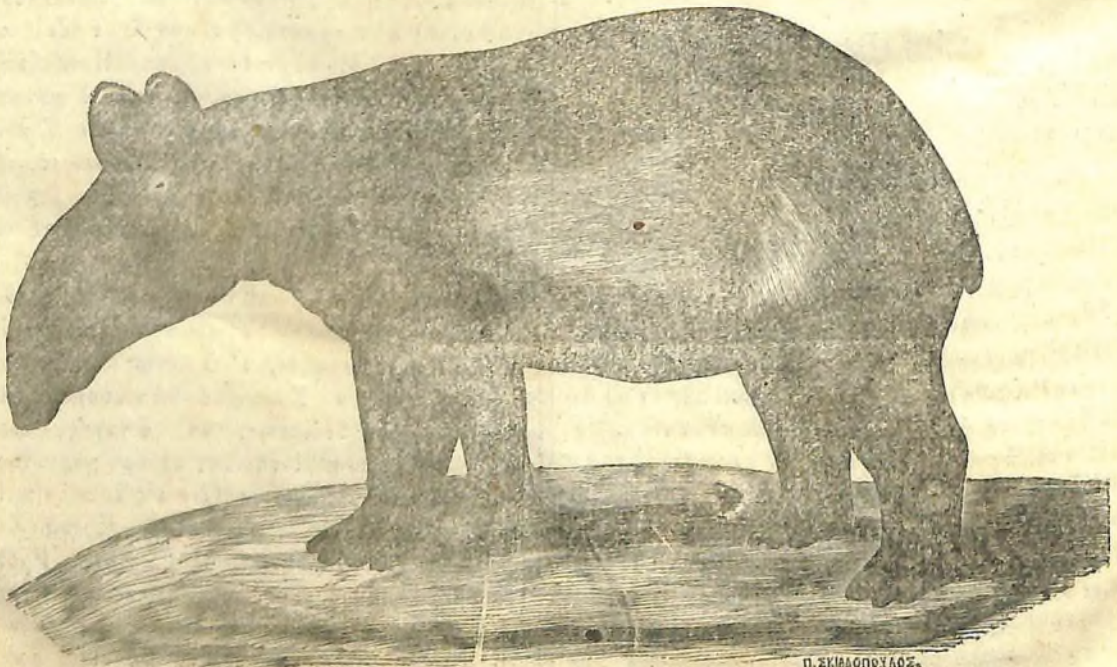
(*) Ἰδ. ἐν φυλλ. 46 τὸ Β'. Κεφ.

Ἄφου δ' ἔφθασαν εἰς Γερμανίαν, ὁ μὲν Ὅθων ἀνακοδόμησε τὸν πύργον τοῦ Βαλδοβέργου, ἐξ οὗ ἔπωνομάσθη, ὁ δ' Ἐρρίκος ἀνέκτισε τὸν τοῦ Φαλκεμβέργου. Μιὰ δὲ πέντε ἔτη ἐπανῆλθον πάλιν εἰς Ἑλβετίαν, διότι ὁ Μακάριος ἠθάνθη τὸ τέλος τοῦ προσεγγίζον, καὶ ὁ Ὅθων ἐκόμισε μετ' αὐτοῦ τὸν Διέτριχον μετὰ τῆς οἰκογενείας του. Ὁ δὲ γέρων, συγχωρήσας αὐτὸν μεταμειθεθέντα ἤδη ἐντελῶς, καὶ εὐλογήσας τὸν γάμον τοῦ Ὅθωνος μετὰ τῆς Ἀγνῆς, ἰτελεύτησε μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐν εἰρήνῃ, καθὼς ἐζήτη ἐν ἀριότιπτι· ἐτάφη δὲ εἰς τὸ αὐτὸ παρεκλήσιον, ἐν ᾧ διήλθε τοσοῦτον χρόνον προσευχόμενος, καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐχάραξεν ἡ οἰκογενεῖά του εὐσεβῆς ἐπιτύμβιον.

ΤΑΠΕΙΡΟΣ ΙΝΔΟΣ.

Ὁ ἐν Ἀλγερία ἀνταποκριτὴς τῆς Πανδώρας οὔτινος τὴν περὶ λεόντων ἐπιστολὴν ἐδημοσίευσamen διὰ τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου, ὠμίλησε μετὰξὺ ἄλλων καὶ περὶ τῶν παντοίων θηρίων τοῦ ἐν Παρισίοις νεοδημήτου θηριστροφίου τοῦ Κ. Καρόλου. Τὸ περιεργότατον τοῦτο κατὰστημα ἐλκύει καθ' ἐκάστην τὴν κοινὴν προσοχὴν, ὅχι μόνον ἕνεκα τῆς ἀφοβίας καὶ ἐπίδειξιότητος τοῦ Καρόλου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σπανιότητα τῶν ζώων δι' ὧν πλουτίζεται ἀδιακόπως. Πρὸ τινῶν μάλιστα μηνῶν ἔφερον ἐξ Ἰνδιῶν καὶ τὸν ὠραιότατον ταπεῖρον τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα παριστᾷ τὸ παρὸν ξυλογράφημα.

Ἡ Πανδώρα, ὁμίλησασα ἄλλοτε περὶ τῶν προκαταλυσμαίων τετραπόδων (φυλλ. δ. Αἴ) ἄ.

Π. ΣΚΙΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Ταπεῖρος Ἰνδός.

νέφερον ὀλίγα καὶ περὶ ταπειρῶν. Οἱ σωζόμενοι σκελετοὶ αὐτῶν ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὑπῆρξαν πάλαι τὰ γιγαντωδέστερα πάντων τῶν θηρίων ὅσα τρέφουσιν ἀμφοτέραι αἱ Ἰνδία· φαίνεται ὁμῶς ὅτι ἡ φύσις, ἐξασθενήσασα, προάγει πολὺ μικροτέρους τοὺς σημερινούς.

Ἡ ὄψις τοῦ τετραπόδου τούτου εἶναι παρπλήσιος τῆς τοῦ σιάγρου, καὶ τὸ χρῶμα διπλοῦν· ἡ μὲν κεφαλὴ, ὁ τράχηλος, οἰῶμοι καὶ ἡ οὐρὰ εἶναι μαύρα, ἡ δὲ ῥάχις, τὸ ὀρθροπύγιον, ἡ κοιλία, αἱ πλευραὶ, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ὠτίων λευκά. Πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ προσώπου, ἀντιρύγχους, ἔχει μικρὰν προβοσκίδα μυώδη, τὴν ὁποίαν ἐκτείνει ἢ συστέλλει, ὡς ὁ ἐλέφας, κατὰ θέλησιν, ἣτις ὁμῶς στερεῖται τῆς δυνάμεως τοῦ δράττεσθαι. Ἐὖ μῆκος τοῦ εἶναι τριῶν μέτρων, καὶ τὸ ὕψος ἑνὸς καὶ ἡμίσεως, τὸ δὲ σῶμα ὀγκῶδες καὶ βραχὺ, καὶ τὸ ὀρθροπύγιον πλατύτατον. Ἴχει δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν ὀστώδη καὶ δυνατὴν, τοὺς ὀφθαλμοὺς μικροὺς, τὰ ὦτα μακρὰ καὶ εὐκίνητα, καὶ τοὺς πόδας παχεῖς, τέσσαρας μὲν δακτύλους ἔμπροσθεν, τρεῖς δὲ ὀπισθεν ἔχοντας, καὶ ὄνυχας βραχεῖς καὶ στρογγύλους. Ἴναι εἰς ἄκρον μείουρος, ἀραιόμαλλος καὶ μαλακότριξ, καὶ διατῆται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐντὸς τῶν δασῶν τῆς Χρυσῆς χερρόνησου (Malacca) καὶ τῆς νήσου Συμάτρας, ἀσπαζόμενος τὸν μονήρη βίον καὶ τὰ ἔλη, ἐντὸς τῶν ὁποίων κυλίσεται ὡς οἱ χοῖροι. Βαδίζει μὲ ταχύτητα, κολυμβᾷ μ' εὐστροφίαν, καὶ τρώγει ὀπώρας, ῥίζας ἀγρίας καὶ φυτὰ τρυφερά. Δειλὸς καὶ χειροθήης ἐκ φύσεως, ἐκτιθασσεύεται πολλὰ εὐκόλως, δὲν προσβάλλει ποτὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ μάλιστα φεύγει μακρὰν αὐτῶν.

Οἱ Ἰνδοὶ ἀγαπῶσι τὸ κρέας του, ἀν καὶ ξηρὸν καὶ ἄνοστον, καὶ μεταχειρίζονται τὸ σκληρότατον δέρμα του εἰς διαφόρους οἰκειακὰς νάγκας.

ΚΑΡΟΛΟΣ Α΄,

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

(Συνέχεια. Ἴδε Φυλ. 1. 47.)

Καὶ ἤδη ἤρξατο νὰ λαμβάνη μορφήν ὀρισμένην καὶ σύστασιν βούλευμά τι, τὸ ὁποῖον, ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, οὐδεὶς ἤθελε τολμήσει νὰ φαντασθῇ. Οἱ δεσπότες τοῦ ἔθνους ἄγριοι ἐκεῖνοι πολεμιστὰὶ ἐμελίτηται ἀπὸ τινῶν μηνῶν νὰ ἐπιτύχωσιν ἐκδίκησιν φροδερὰν κατὰ τοῦ αἰχμαλώτου αὐτῶν βασιλέως. Τίς

πρῶτος συνέλαβε τὸ βούλευμα ἐκεῖνο; Ἡ ὀρθρομα- νία τοῦ στρατοῦ ἐγένετο ἄρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὄργανον τῆς φιλοδοξίας τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ, ἢ τ' ἀνά- παλιν ὁ στρατηγὸς ἠναγκάσθη νὰ θυσιάσῃ τὴν ἰδίαν ἐφесιν εἰς τὴν παραφορὰν τοῦ στρατοῦ; Ὁ Κρόμβελ ἀπερῆνατο δημοσίᾳ, ὅτι αὐτὸς δὲν διεύθυνε τὸ ἐπιχει- ρημα, ὅτι αἱ πρῶται ἐπὶ τούτῳ πράξεις ἐγένοντο ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ὅτι δὲν δύναται νὰ συμβουλευτῇ τὸ Παρ- λαμέντον νὰ ἐπιχειρήσῃ τοιοῦτό τι, ὅτι ὁμῶς αὐτὸς θέλει καθυποβάλλει τὰ αἰσθήματα του εἰς τὴν ἔντασιν τῶν περιστάσεων, αἷτινες διασημαίνουσιν αὐτῷ τὴν θέλησιν τῆς Προνοίας. Μέχρι πρὸ ὀλίγου ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς νὰ θεωρῶσι τὰς διαθεβασίαις τούτας ὡς ἀπόδειξιν τῆς συλήθως ἀποδιδουμένης εἰς τὸν ἄνδρα ὑποκρίσεως. Ἄλλ' ὁ νεώτατος καὶ περιφα- νέστατος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἱστορικὸς θεωρεῖ ποῦ ὁ πιθανώτερον, ὅτι ὁ Κρόμβελ ἠναγκάσθη νὰ υποκύψῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ στρατοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι λέγει, ὅτι ὁ Κρόμβελ ἐμελέτησε κατ' ἀρχὰς νὰ μετολαβῆται μεταξὺ τοῦ θρόνου καὶ τοῦ Παρλαμέντου, καὶ νὰ ἀνορθώσῃ τὴν πανταχόθεν κατάρρέουσαν πολιτείαν διὰ τῆς σπάλης, ὑπὸ τὸ κῦρος τοῦ βασιλικῆς ὀνόματος. Ἐπέμεινε δὲ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον μέχρις ὅς ἠναγκά- σθη νὰ τὸν παραιτήσῃ ἀφ' ἑῶς διὰ τὴν ἀντιπράττου- σαν διαθεσιν τοῦ στρατοῦ, ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν ἀμε- γάτρετον ἐπιμονὴν τοῦ βασιλέως. Μία τοῦ στρατοῦ μερὶς ἀπῆται γεγωνυῖα τῇ φωνῇ τὴν κεφαλὴν παντὸς προδότης ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ προτείνῃ συνδιαλ- λαγὰς πρὸς τὸν Ἀγάγ. Συνωμοσίαι ἐπλάκησαν ἐν αὐτῷ καὶ στάσι· ἐξεβράχθη σοβαρὰ, καταβληθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ Ὀλιβιέρου, δι' ἐπιτηδείας χρήσεως τῆς αὐτη- ρότητος καὶ τῆς ἐπιεικειᾶς, καταστήσασα ὁμῶς πρό- ὀδηλον τὸν ἔρχατον κίνδυνον πάσης πρὸς τοὺς πολεμι- τὰς ἐκεῖνους ἐριδος. Ἀφ' ἑτέρου ὁ Κάρολος δὲν ἠδύνατο νὰ πεισθῇ, ὅτι τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος θέλει ποτέ ἀληθῶς προτιμήσῃ, ἀντὶ τῆς πατρικῆς κυβερνήσεως τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἡγεμόνος, τὴν στρατοκρατίαν ἀγ- γρίων καὶ ἀλλοκότων σφετεριστῶν. Καὶ εἰς τοῦτο εἶχε δίκαιον, ἀλλὰ δὲν ἐνόει, ὅτι, εἰς τὴν κατάστασιν εἰς ἣν περιήλθον ἤδη τὰ πράγματα, ὁ μόνος τρόπος τοῦ νὰ σώσῃ καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν τόπον, ἦτο νὰ οἰκο- νομήσῃ καὶ νὰ περιποιηθῇ τὸν παντοδύναμον τοῦ στρα- τοῦ ἀρχηγό. Ἐπεχείρησε μὲν τοῦτο, διὰ τὴν ἀπο- στροφὴν ὁμῶς τὴν ὁποίαν ἄλλω φυσικὸν ἦτο νὰ αἰ- θηθάνεται πρὸς ἄνδρα, μεγαλοφυῆ μὲν ἀλλὰ τοσοῦτον κενῆς ἐπικρατοῦ εἰς αὐτὸν πληγὰς, περιέπεσεν εἰς παγίδα, ἐπικρατοῦσαν τὴν καταστροφὴν του. Ὁ Κάρολος ἐπρότεινε εἰς αὐτὸν τὴν ἀρχιστρατηγίαν, τὸ παράτημα τῆς περισκελίδος, τὸ ἀξίωμα τοῦ κόμητος Ἑσσεξίας καὶ τὸν διορισμὸν τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Ἰρέ- τωτος ὡς ἀντιβασιλέως τῆς Ἰρλανδίας· προστούτοις ἐπεριποιεῖτο τὴν τε σύζυγον αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα εὐμενεστάτα. Ἄλλ' ἐντούτοις ὁ Κρόμβελ πληροο- ρεῖται ἀπὸ ἐνα τῶν κατασκόπων τοῦ ὁποίου· εἶχεν ἐν αὐτῷ τῷ βασιλικῷ κοιτῶνι, ὅτι ἐπιστολὴ ἐπέμπετο πρὸς τὴν βασίλισσαν, διαλαμβάνουσα τοὺς ἀληθεῖς τοῦ Καρόλου σκοποὺς, ὡς πρὸς τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτοῦ. Ἡ ἐπιστολὴ, ῥαφεῖσα ἐντὸς

ἐφιππίου, τὸ ὁποῖον ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀνθρώπος μὴ εἰδὼς τὸ μυστήριον, ἐμελλε νὰ φθῆσθαι περὶ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας εἰς τὸ ἐν Ὀλβορνῶ ξενοδοχεῖον τοῦ κυανοῦ Συάγγου, ὅπου ὑπῆρχεν ἵππεὺς ἑτοιμος δὲ νὰ φέρῃ τὸν κομιστὴν εἰς Δουβρον, ὅθεν ὁ φακέλλος ἐμελλεν ἄποσταλῆ εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὁ Κρόμβελ καὶ ὁ Ἰρέτων ἀποφασίζουσιν ἀμέσως νὰ συλλάβωσι τὴν ἐπιστολήν· καὶ, μεταμριεσθέντες εἰς ἄπλοὺς ἵππεῖς, ὑπ' ἐνός δὲ καὶ μόνου παρακολουθούμενοι στρατιώτου, ἀναχωροῦσιν ἀπὸ Οὐϊνδσῶριου ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὸ ὠριτμένον μέρος. Ἄμα φθάσαντες, ἔβαλον τὸν στρατιώτην νὰ κατασκοπεύτῃ εἰς τὴν θύραν, αὐτοὶ δὲ, εἰσελθόντες εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, περιέμενον ἐντὸς ἰδιαιτέρου δωματίου, πίνοντες ἐντὺ τοῖς ζῦθον. Περὶ τὴν δεκάτην ὥραν ἐφάνη τῶντι ὁ κομιστὴς τοῦ γράμματος, φέρων ἐφιππίον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· εἰδοποιηθέντες δ' ἀμέσως, ἐξέρχονται τοῦ ξενοδοχείου, συλλαμβάνουσι τὸ ἐφιππίον, ἐπὶ τῆ προσάτει ὅτι εἶναι διατεταγμένοι νὰ ἐξετάζωσι τὰ πάντα, ἀπάγυσιν αὐτὸ ἐντὸς τοῦ ἰδιαιτέρου δωματίου, εὐρίσκουσι τὴν ἐπιστολήν, βράπτουσιν ἐκ νέου ἐπιμελῶς τὸ ἐφιππίον καὶ τὸ ἀποδίδουσιν εἰς τὸν περὸσθεν κομιστὴν, λέγοντες αὐτῷ εὐθύμως, ὅτι εἶναι τίμιος ἄνθρωπος, καὶ ὅτι εἰμπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του. Ἡ πληροφορία δὲν ἦτο ψευδής· ὁ Κάρολος ἔγραφε τῶντι εἰς τὴν βασιλεῖδα νὰ μὴν ἀνησυχήσῃ διὰ τὰς παραχωρήσεις τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ συνομολογήσῃ πρὸς τὸν στρατόν, διότι, ἔλεγεν, ἀντὶ νὰ τιμῆται τὰ ἀνθρώπινα ἐκείνα διὰ τῆς περισκελίδος, παρετεύαζε μᾶλλον δι' αὐτοὺς τὸν περιλαίμιον βρόχον. Οἱ δύο στρατηγοὶ ἐκύτταξαν ἀλλήλους, καὶ, βεβιασθέντες περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ Καρόλου διαθέσεως, ἀπῆλθον ἀμέσως εἰς Οὐϊνδσῶριον πεπεισμένοι ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ συμβιβασθῶσι μετ' αὐτοῦ.

Τῶντι ὁ Κρόμβελ εἶχεν ἤδη ν' ἀποφασίσῃ, ἐὰν πρέπη νὰ ρίψοκινδυνεύτῃ τὴν εὐνοίαν τῶν ὀπαδῶν, τὴν εὐνοίαν τοῦ στρατοῦ, αὐτὸ τὸ μεγαλεῖον, αὐτὴν τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἀποπειρώμενος, καὶ ἴσως ματαίως, νὰ σώτῃ ἡγεμόνια, μὴ παιθόμενος νὰ συνδ. ἀλλαγῇ εἰλικρινῶς μετ' αὐτοῦ. Μετὰ πλείστην ἀγωνίαν, καὶ μετ' ἀπαισίους οἰωνιμοῦς, καὶ μετὰ προσευχὰς θεοβασίως ὄχι ὀλίγας, διότι ἡ εὐλαβία του ἦτο εἰλικρινής, ἡ ἀπόφασις ἐγένετο· ὁ Κάρολος ἐγκατελείφθη εἰς τὴν τύχην αὐτοῦ. Ἡ θρησκομανής, ἡ ἰερολόγος ἐκείνη στρατοκρατία ἀπεφάσιεν, ὅτι, παρὰ τοὺς ἀρχαίους τοῦ κράτους νόμους καὶ παρὰ τὴν πάγκονον σχεδὸν τοῦ ἔθνους γνώμην, ὁ βασιλεὺς θελεῖ δικασθῆ καὶ καταδικασθῆ. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ τούτου, ἀνάγκη ἦτο προπάντων νὰ καταστρέψῃ ἅπαν τὸ καθεστὼς πολιτεύμα, ἡ δὲ ἀνάγκη αὕτη ἦτο μᾶλλον ἀρσστή εἰς τοὺς πλείστους τῶν ἀνεξάρτητων ἢ ἱεραρχῆς, διότι συνετέλει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κυριωτάτου αὐτῶν σκοποῦ, τὴν ὁλοσχερῆ πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν τῶν πραγμάτων μεταβολήν.

Τῆ 29 Νομβρίου 1648, ὁ βασιλεὺς ἀπήχθη αἰφνης, ὑπὸ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος, ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν μεσημβρινὴν τῆς Ἀγγλίας παραλίαν νήσου Οὐγκτίδος (Wight), ὅπου εἶχε πρὸ ἐνός ἔτους κατα

φύγει, καὶ ἐφυλακίσθη εἰς ἐρημόν τινα καὶ σκοτεινὸν τῆς παρακειμένης ἀκτῆς πύργον, καλούμενον Οὐρστιον (Hurst-castle). Καὶ ἡ μὲν βουλή, ἅμα μαθούσα τοῦτο, ἀπεφάνετο, ὅτι ἡ ἀπαγωγή ἐγένετο ἀγνοουμένη καὶ ἀκούσης αὐτῆς, καὶ, διὰ ψήφων 140 κατὰ 104, ἀπεφάσιε τὴν ἐπανάληψιν τῶν περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεων· οἱ δὲ ἀνεξάρτητοι, θεωροῦντες ἑαυτοὺς ἠττωμένους δυνάμει τῶν ἐπικρατούντων νόμων, δὲν εἰδίτασαν ἤδη νὰ καταβάλωσι τοὺς νόμους τούτους διὰ τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ προγράψωσι τοὺς κλεινοφυφούντας αὐτῶν ἀντιπάλους διὰ τῆς βίας. Ὅθεν τῆ 6 Δεκεμβρίου, ὥρῃ 7 π. μ., ἐπιμελεία τοῦ Ἰρέτωνος καὶ πρὶν ἢ ὁ Φαιρφάξιος πληροφορηθῆ τι, ὁ στρατὸς διατάχθη νὰ κινήσῃ. Συναινούντος τοῦ Σκίππωνος, τὰ ἀποσπάσματα τῆς ἐθνικῆς φρουρᾶς, τὰ ἐπιτετραμμένα τὴν φύλαξιν τῶν βουλῶν, ἀπεμακρύνθησαν· δύο συντάγματα, ἐν πεζικὸν ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Πρίδην (Pride) καὶ ἐν ἵππικὸν ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Ρίχιον (Riche), κατέλαβον τὴν αὐλήν, τὴν μεγάλην τοῦ Οὐεττιμινιτέρου αἵθουσιν, τὸν πρόδρομον καὶ ὅλας τὰς εἰσόδους τῆς βουλῆς. Παρὰ τῆ πύλῃ αὐτῆς ἴστατο ὁ Πρίδης, κρατῶν εἰς χεῖρας τὸν κατάλογον τῶν προγραπέντων βουλευτῶν καὶ ἔχων πλησίον του τὸν Λόρδον Γρεῦν (Lord Grey de Grooby) καὶ ἕνα κλητῆρα, ἐπιδεικνύοντας εἰς αὐτὸν τοὺς προγραφέντας, καθόσον προστήρχοντο. «Δὲν ἔχετε τὴν ἀδειαν νὰ εἰσέλθετε» ἔλεγεν ὁ Πρίδης εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, καὶ διέτασσε μάλιστα τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἀπαγωγήν τῶν μᾶλλον ὑπόπτων.

Μέγας μετ' ὀλίγον θόρυβος πηρήχθη περίξ τῆς βουλῆς· οἱ ἀποκλειόμενοι ἐδοκίμαζον νὰ εἰσέλθωσι δι' ὄλων τῶν παρόδων, ἐπεκαλοῦντο τὸ δικαίωμα αὐτῶν, ἐζήτουν ἐξηγήσεις ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἐγέλων καὶ ἐνέπαιζον αὐτοῦ. Τινὲς τῶν βουλευτῶν, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλοις ὁ Πρύνιος, ἀντέστησαν πεισματωδῶς. «Δὲν θέλω, εἶπε, κινήσει ἀπὸ ἐδῶ ἐκουσίως»· καὶ τινες ἀξιωματικοὶ τὸν ἐσπρωξαν ὑβριστικῶς ἀνωθεν τῆς κλίμακος, εὐχαρίστως προστιθέμενοι εἰς τὸν θρίαμβον τῆς δυνάμεως τὴν ἡδονὴν τῆς βιαιοπραγίας. 42 βουλευταὶ συνεῆρθσαν τοιουτοτρόπως καὶ ἐφυλακίσθησαν προσωρινῶς εἰς δύο παρακείμενα δωμάτια, πολλοὶ δὲ ἄλλοι ἀπεκλείσθησαν χωρὶς νὰ φυλακισθῶσι. Δύο δὲ μόνον ἐκ τοῦ ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Πρίδου περιεχομένων κατώρθωσαν νὰ εἰσέλθωσιν, ὁ Στεφάνιος καὶ ὁ συνταγματάρχης Βίρχιος· ἀλλὰ, προσελκυθέντες εἰς τὴν θύραν ἐπὶ ψευδεῖ προσάτει, συνελήρθησαν ἀμέσως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. «Κύριε Πρόεδρε, ἀνέκραξεν ὁ Βίρχιος, ἡ βουλή θέλει ἄρα ἀνεχθῆ νὰ ἀποδιώκωνται τὰ μέλη αὐτῆς τοιουτοτρόπως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ θέλετε ἐξακολουθήσει ἀκίνητοι εἰς τὰς εἶρας σας;» Ἡ βουλή διεβίβατεν εἰς τὰ ἐξω ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἐπιχειρήσει ἐργασίαν μέχρις οὗ ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτὴν οἱ ἄνδρες, καὶ ἐπεμψε πρὸς τὸν στρατηγὸν ἐπιτροπήν διὰ

νά ἀπειθήτη αὐτοῦ. Ἄμα ἐξεληούσης τῆς ἐπιτροπῆς, παρέστησαν ὁ συνταγματάρχης Ἀξέλλιος καὶ τινες ἄλλοι ἀξιωματικοί, κομίζοντες διάγγελμα τοῦ στρατοῦ, δι' οὗ ἀπητίετο ὁ ἐπίσημος ἀποκλεισμός τῶν συλληφθέντων καὶ ὄλων ὅσοι πρὸ μικροῦ ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ἡ βουλή δὲν ἀπήντησε, περιμέουσα νὰ ἴδῃ τί θέλει πράξει ἡ ἐπιτροπὴ τῆς. Αὐτῇ δὲ, ἐπανελθούσῃ, εἶπεν, ὅτι ὁ στρατηγὸς δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπαντήσῃ τι πρὶν ἡ βουλή ἀπορατίσῃ περὶ τοῦ διαγγέλματος τοῦ στρατοῦ. Ἐντούτοις οἱ ἀποκλεισθέντες ἀπὸ Οὐεστμινστέρου, περιεφέροντο εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰ καπηλεῖα τοῦ Λονδίνου, ὅτε μὲν μεμανδρευμένοι ἐντὸς ὀχημάτων τινῶν, ὅτε δὲ πεζοί, κυλιόμενοι εἰς τὸν βόρβορον καὶ περιετοιχιγμένοι ὑπὸ στρατιωτῶν, οἱ τινες ἀπήτουν παρ' αὐτῶν τοὺς καθυστεροῦντας μισθοὺς των. Ὁ ἐφημέριος τοῦ Φαιρφάξιου ἱεροκὴ υἱ Πατέρσιος, ἐπήλθε ξιφηφόρος, νὰ καταγράψῃ ἐπιτήμιως τὰ ὀνόματα αὐτῶν, κατὰ διαταγὴν τοῦ στρατηγοῦ· προσκληθεὶς δὲ ὑπὸ πολλῶν νὰ εἴπῃ ἐν τίνι δικαίωμάτι τοὺς συνέλαβον. « Τῶ δικαίωματι τῆς σπάθης » ἀπήντησε. Περὶ αὐτῶν τὸν Πρίδην νὰ τοὺς ἀκούσῃ. « Δὲν ἔχω καιρὸν, εἶπεν ὁ Πρίδης, ἔχω ἄλλας ἐργασίας. » Τελευταῖον ὁ Φαιρφάξιος καὶ τὸ περὶ αὐτὸν συγκεκροτημένον συμβούλιον, ἐν Οὐίτεαλλῃ ἐδρεύοντες, ὑπεσχέθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτοὺς ἀκρόασιν· προσήλθον λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι εἰς Οὐίτεαλλην· ἀλλὰ μετὰ πολὺν χρόνον προσδοκίαν, τρεῖς ἀξιωματικοὶ ἀνήγγειλαν εἰς αὐτοὺς, ὅτι ὁ στρατηγὸς δὲν εὐκαιρεῖ νὰ τοὺς δεχθῇ. Ἡ τοσαύτη ἐκείνη τῶν νικητῶν περιφρόνησις ἐπεκάλυπτεν ἀμηχανίαν τινά, διότι ὅσα πολμηροὶ καὶ ἄν ἦσαν περὶ τὸ βουλευέσθαι καὶ περὶ τὸ πράττειν, ἔσωζον ὅμως εἰς τὴν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν καὶ ἄκοντες οὐκίαν τινα εὐλαβείας πρὸς τὴν ἀρχαίαν καὶ νόμιμον τῶν πραγμάτων τάξιν, καὶ παρεβιάζον μὲν τὸν νόμον ἐξ ἀνάγκης, δὲν ἠθέλοντο ὅμως ἐντελῶς νὰ τὸν καταστρέψωσιν. Ἐντούτοις ἐβλεπόν τὴν βουλήν ἀπειτουσαν ἐπιμόνως τὰ μέλη τῆς, τοὺς δὲ ἀντιπάλους των ἰσχύοντας ἔτι ἐν αὐτῇ, καὶ ἴσως πλειονοψηφοῦντας. Δισταγμὸς δὲν ἐπέτρεπετο, καὶ ἀπεράτισαν νὰ ἐπιχειρήσωσι δεύτερον τῆς βουλῆς ἀκρωτηριασμόν. Τὴν ἐπιούσαν, 7 Δεκεμβρίου, τὰ στρατεύματα κατέλαβον πάλιν τὰς παρόδους τῆς βουλῆς καὶ ἡ αὐτὴ ἐκπνευθήσθη σκηνῇ· 40 ἕτεροι βουλευταὶ ἀπεκλείσθησαν καὶ τινες συνελήφθησαν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν. Οὗτοι ἔγραψαν εἰς τὴν βουλήν νὰ διατάξῃ τὴν ἀποφυλάκισίν των· ἀλλ' ἦν ἡ ἡττα τῶν πρεσβυτεριανῶν εἶχε συμπληρωθῆ· ἡ βουλή, ἀπὸ τῆς νὰ ἀπαντήσῃ, ἀπεράτισε, διὰ ψήφων 50 κατὰ 28, νὰ λάβῃ εἰς σκέψιν τὰς προτάσεις τοῦ στρατοῦ. Ἡ τελευταία αὕτη μειονοψηφία ἐξεχώρησεν οἰκοθεν τῆς βουλῆς, διαμαρτυρομένη, ὅτι δὲν θέλει ἐπανέλθει ἐν ὄσῳ δὲν ἀποδοθῇ δικαιοσύνη εἰς τοὺς συναδέλφους αὐτῆς· καὶ μετὰ τὸν ἀποκλεισμόν ἐκείνον 143 βουλευτῶν, ὧν οἱ πλείστοι δὲν ἐφυλακίσθησαν ἢ μετ' ὀλίγον ἀπελύθησαν, ἡ δημοκρατικὴ μερίς καὶ ὁ στρατὸς ἀπέβησαν τελευταῖον μόνοι κύριοι τῶν πραγμάτων καὶ ἐντὸς τοῦ Οὐεστμινστέρου καὶ ἐκτός. Ἡ φοβερά αὕτη τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπίας παραβίασις ἐκλήθη σκωπτικῶς

ὑπὸ τοῦ πλήθους καθαρτικὸν τοῦ Πρίδου (Prides purge), τὸ δὲ καταλειφθὲν τοῦ Παρλαμέντου λέιψανον, βουλιπύριον (rump parliament).

Ἐκτοτε τὰ πάντα ὑπέκυψαν εἰς τὰς θελήσεις τῶν παντοδυνάμων δημοκρατικῶν. Περὶ τὰ τέλη Δεκεμβρίου, ὁ βασιλεὺς μετεφέρθη ἀπὸ Οὐρστίου εἰς Οὐίνδσβριον· καὶ καθ' ἣν ἡμέραν ἔφθασεν εἰς τὰ βασιλεῖα ἐκεῖνα, ἦτο τῆν 23 τοῦ μηνός, ἡ βουλή ἐψήφισεν, ὅτι θέλει εἰσαχθῆ εἰς δίκην καὶ διώριζε τὴν ἐπιτροπὴν ἥτις ἐμελλε νὰ παρασκευάσῃ τὴν κατηγορίαν.

Ὅσα δὲ εὐαριθμοὶ καὶ ἄν ἦσαν οἱ παρόντες βουλευταὶ, πολλοὶ ἐλάλησαν κατὰ τῆς προτάσεως ταύτης, οἱ μὲν ζητοῦντες τὴν ἀπλὴν καθάρισιν, ὅπως ἐγένετο ὡς πρὸς τινὰς τῶν προκατόχων βασιλέων, οἱ δὲ, διότι ἐν ἑαυτοῖς ἐπεθύμουν μᾶλλον τὸν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς θάνατον, μὴ θέλοντες νὰ ἀναλάβωσι τὴν εὐθύνην τῆς πράξεως. Ἄλλ' οἱ εἰλικρινεῖς δημοκρατικοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ταχθέντες κακοήθεις παντὸς εἶδους νεωτερισταί, ἐπεζήτησαν τὴν δημοσίαν, τὴν ἐπίσημον δίκην, ἵνα ἀποδείξωσι τὴν δύναμιν αὐτῶν καὶ διατρανώσωσι τὸ δικαίωμα. Ὁ δὲ Κρόμβελ, ἐπόμενος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ταῖς περιστάσεων, οὐκί ἠγούμενος αὐτῶν, ἐλάλησεν οὕτω. « Ἐὰν τοιαύτη πρότασις ὑπεβάλλετο παρὰ τινος ἐκ προμελέτης, ἠθέλοντο θεωρῆσαι τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον ὡς τὸν αἰσχιστὸν ἐπὶ γῆς· προδότην· ἐπειδὴ ὅμως ἡ θεῖα πρόνοια, καὶ ἡ ἀνάγκη ἔφερον εἰς μέσον τὴν προκειμένην συζήτησιν, παρακαλῶ τὸν ὕψιστον νὰ εὐλογῆται τὰς σκέψεις τῆς βουλῆς, μὴ ὧν τὸ κατ' ἐμὲ εἶμαι νὰ ψηφίσω ἀμέσως περὶ τούτου. »

Ἡ βουλή ἐντούτοις ἀπεράτισεν, ὡς προεῖρηται· καὶ μετ' ὀλίγον, τῆ 3 Ἰαννουαρίου 1649, πειθομένη εἰς ἕνα τῶν παραδόξων ἐκείνων, ἀλλ' ἀκαταμαχῆτων δισταγμῶν, οἱ τινες ζητοῦσι μὲν νὰ καλύψωσι, καταφανεστέραν δὲ καθιστῶσι τὴν ἀδικίαν, ἐψήφισεν ὡς ἀρχὴν, ὅτι ὁ κατὰ τοῦ Παρλαμέντου πόλεμος τοῦ βασιλέως ἦτο ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας· ἐπειτα δὲ αὐθημερόν συνεκρότησε τὸ μέλλον νὰ δικάσῃ αὐτὸν ἀνώτατον δικαστήριον, ἐξ 150 μελῶν, ἐν οἷς ἦσαν ἐξ ὁμότιμοι καὶ ὅλοι οἱ ἐπιστημότεροι ἄνδρες τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν τῷ στρατῷ, καὶ ἐν τῇ βουλῇ, καὶ ἐν τῷ ἄστει, ἐκτός τοῦ Σαιντ-Ιουίου καὶ τοῦ Οὐάνου, οἱ τινες ἀπεφήναντο ῥητῶς, ὅτι ἀπεδοκίμαζον τὴν πράξιν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λόρδοι ἀπέββησαν τὸ περὶ συστάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου δόγμα τῆς βουλῆς, αὕτη ἐψήφισε τὴν ἐπιούσαν, ὅτι ἡ ἀντίστασις ἐκείνη τῶν Λόρδων οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν· καὶ ὅτι ἐπειδὴ ὁ λαὸς, μετὰ τὸν Θεόν, εἶναι ἡ πηγὴ πάσης νομίμου ἐξουσίας, ἡ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκλεγθεῖσα καὶ ἐκπροσωποῦσα τὸν λαὸν βουλή τῆς Ἀγγλίας, κατέχει ἅπασαν τὴν κυριαρχικὴν ἐξουσίαν· μετὰ δύο ἡμέρας (6 Ἰαννουαρίου) τὸ ἀνώτατον ἐκεῖνο δικαστήριον, ἱδρυθὲν ἤδη ἐπ' ὀνόματι μόνης τῆς βουλῆς καὶ περιουσιθὲν, διὰ τὸν ἐξοβελισμὸν τῶν Λόρδων καὶ τινῶν ἄλλων μελῶν, εἰς 135 μέλη, διατάχθη νὰ συνέλθῃ ἀμελλητί ἵνα προπαρασκευάσῃ τὰ τῆς δίκης.

Συνήλθε δὲ τῶν ἐπιπέσει ἐπὶ τούτῳ, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ὀκτάκις ἀπὸ τῆς 8 μέχρι τῆς 19 Ἰαννουαρίου

ου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐξαδέλφου τοῦ περιωνύμου ποιητοῦ Μίλτωνος Ἰωάννου Βραδσχαίου (Bradshaw), ἀνδρὸς τιμωμένου μὲν ἐπὶ τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ, σπουδαίου δὲ καὶ πράου τὰ ἦθη, ἀλλὰ πνεύμα ἔχοντος στενὸν καὶ τραχὺ, καὶ εἰλικρινοῦς μὲν περὶ τὴν θρησκομανίαν αὐτοῦ, φιλοδόξου ὅμως καὶ μέχρι τινὸς φιλοπλούτου μάλιστα, ἂν καὶ ἐτοίμου νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν του ὑπὲρ τῶν φρονημάτων αὐτοῦ. Τοσαύτῃ δὲ ἦτο ἡ κοινὴ ἀγωνία, ὥστε ἀυπερνήκτες διχόνοια ἐξεβράχη καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ἀθλίου δικαστηρίου, οὐδὲ κτωρθώθη ποτὲ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐκείνας συνεδριάσεις πλείονα τῶν 58 μελῶν ὁ Φιερράξιος ἦθε τὴν πρώτην μόνον ἡμέραν καὶ δὲν ἐφάνη πλέον. Ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν παρόντων πολλοὶ δὲν παρέστησαν εἰμὴ μόνον διὰ νὰ ἀπορνηθῶσι τὴν ἐναντίαν αὐτῶν γνώμην. Τοῦτο μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπραξεν ὁ *Μιχέριαν Σιδνέϊς*, νέος ἔτι, ἀλλὰ μέγα ἤδη ἰσχύων ἐν τῇ δημοκρατικῇ μερίδι. Ἀπὸ τίνος καιροῦ ὁ Σιδνέϊς διέτριβε μακρὰν τῆς τύρβης τῶν πραγμάτων, ἐν τῷ ἀγροτικῷ πύργῳ τοῦ πατρὸς του Λόρδου Λεικεστρίας, ὅτε, μαθὼν τὸν διορισμὸν του εἰς τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, ἔσπευτε νὰ δράμῃ εἰς Λοδίνον, καὶ εἰς τρεῖς τῶν παρασκευαστικῶν συνεδριάσεων, ἂν καὶ τὸ ζήτημα ἐφάνετο ἀποφασισθῆν, ἀνέστη σφοδρῶς εἰς τὴν δίκην. Ἐροβήτο δὲ προπάντων τὴν ἀποστροφήν τὴν ὁποίαν ἠθελοῦνὰ πράξῃς ἐμελεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν λαὸν πρὸς τὴν δημοκρατίαν, ὑποκινούσα μάλιστα ἴσως αὐτὸν εἰς στάσιν, δυναμένην τὸν μὲν βασιλέα νὰ λυτρώσῃ, τὸ δὲ εἰδῶλον ἐκείνο τῶν διείρων τοῦ Σιδνέϊ νὰ ἐξερνήσῃ διὰ παντός. «Ψυχὴ δὲν θέλει σιωπῆσαι ἀνέκραξεν ὁ Κρόμβελ, εἰδῶς κάλλιστα τὴν ἀκατάχρητον θέλησιν καὶ δύναμιν τοῦ στρατοῦ — «Πράξτε ὅπως ἀγαπᾶτε, ἀκήτησεν ὁ Σιδνέϊς· δὲ, δύναμαι νὰ σᾶ ἀποτρέψω· ἀλλὰ βεβαίως οὐδεμίαν θέλω λάβει μοι τοχὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην» καὶ ἐξελθὼν δὲν ἐπανῆλθε. Τὸ δὲ δικαστήριον, περιορισθῆν ἤδη εἰς μόνα τὰ μέλη τὰ ὁποῖα ἀπεδέχοντο τὴν ἐντολὴν αὐτῶν, ἐνησχολήθη εἰς τὸ νὰ κανονίσῃ τοὺς τύπους τῆς δικαιοσύνης. Ὁ Ἰωάννης Κόκος (John Coke), δικηγόρος διατήριος ὁπωσού, καὶ φίλος στενὸς τοῦ Μίλτωνος, διωρίσθη Εἰσαγγελεύς· προδιωρίσθη δὲ ἐπιμελῶς ποῖα καὶ πόσα συντάγματα θέλου ἀλαβεῖ τὴν φροῖσιν τοῦ δικαστηρίου· ποῦ θέλου τοποθετηθῆ οἱ σκοποὶ, τῶν ὁποίων τινὲς ἐτάχθησαν ἔως καὶ εἰς τὴν στέγην αὐτὴν, παντοῦ ὅπου ὑπῆρχε παράθυρόν τι εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἀκροατηρίου, τοσοῦτον οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔτρεμον τῇ κινήν ἀγανάκτησιν· ἐκανονίσθη προστούτοις ποῖα δρύφακτα θέλου κατασκευασθῆ, ἵνα διαχωρίσῃ τὸ πλῆθος οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν. Τελυταῖον ἡ 20 Ἰανουαρίου ὤρισθη ὡς ἡμέρα τῆς ἐν Οὐεστμινστέρῳ, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἐμφανίσεως τοῦ βασιλέως καὶ ἀπὸ τῆς 17, ὡς ἂν ἡ καταδικὴ εἴχεν ἤδη ψηφισθῆ, ἡ βουλὴ ἐπεμφεν ἐπιτροπὴν νὰ καταγράψῃ ἅπαντα τὰ ἀνάγκοι καὶ βασιλικά ἐπιπλα, καθὼ ἀήκοντα τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ Παρλαμέντον.

Ὅταν ὁ διοικητὴς Οὐίνδσορίου ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Κάρολον, ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θέλει μεταφερθῆ εἰς Λοδίνον· «ὁ Θεὸς εἶναι παντοῦ» ἀπήντησεν ὁ Κάρολος, «παντοῦ παντοδύναμος καὶ καλοκάγαθος.» Ἐταράχθη ὅμως οὐδὲν ἤπτον ἀπὸ τε ταύτης τῆς εἰδήσεως καὶ ἀπὸ ἄλλου τινὸς περιστατικοῦ, ὅτι μέχρι πρὸ ὀλίγου ὑπηρετεῖτο καὶ ἐθεραπεύετο βασιλικῶς, ἤδη δὲ πᾶσα αὐλικὴ ἐθιμοταξία ἀφῆρθε ἐκ μέσου. Τῇ δὲ 19 Ἰανουαρίου, ὁ Κάρολος ἀπήχθη ἀπὸ Οὐίνδσορίου εἰς τὰ ἐν Λονδίῳ βασιλεία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, φρουρούμενος αὐτῇ ὡς· δύο σκοποὶ ἐτάχθησαν πρὸ αὐτῆ τῇ θύρᾳ τοῦ δωματίου του· καὶ μόνος κατελείφθη αὐτῷ ὁ πιστὸς θαλαμηπόλος Ἐρβερτος, παρακλιώμενος πλησίον τῆς κλίνης του.

Τὴν ἐπιούσῃ, 20 τοῦ μηνός, περὶ μεσημβρίαν, τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, συνελθὼν κατ' ἀρχὰς εἰς μυστικὴν συνεδρίαν, ἐτοιμάζετο νὰ κανονίσῃ τὰς τελευταίας τῆς ἐντολῆς του προπαρασκευαστικὰς καὶ μόλις εἴχε τελειώσει ἡ κοινὴ αὐτοῦ προευχὴ, ὅτε ἤλθον ν' ἀναγγείλωσιν, ὅτι ἐπλητίζεν ὁ βασιλεὺς, κομίζομενος ἐν φορεῖᾳ κεκλεισμένῳ, ἀνὰ μέσον δύο σειρῶν στρατιωτῶν. Ὁ Κρόμβελ ἔδραμεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἀνακάπτων ἀμέσως ὠχρὸς, ἀλλὰ ἐξημμένος, ἀεργεταί, κύριοί μου, ἀνέκραξεν· ἡ κρίσιμος στιγμή προσεγγίζει· ἀποφασίσατε ἐν τάχει σᾶς παρακαλῶ, τί θέλετε τὸν ἀπαντήσῃ, ὅτι θέλει σᾶς ἐρωτήσῃ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἐν ὀνόματι τίνος καὶ ἐν τίνι δικαίωματι ἐπιχειρεῖτε νὰ τὸν δικάσετε. Οὐδεὶς ἐλάμβανε τὸν λόγον· «ἐν ὀνόματι τῆς βουλῆς καὶ ἅπαντος τοῦ ἀγαθοῦ λαοῦ τῆς Ἀγγλίας» εἶπεν ὁ Ἐβρίκος Μαρτίος, εἰς τῶν θρησκομανεστέρων ἐκείνων δημοκρατικῶν· οὐδεμία δὲ ἠγέρθη ἐνστάσις καὶ τὸ δικαστήριον ἐκίνησε ἵνα μεταβῇ πανηγυρικῶς εἰς τὴν μεγάλην τοῦ Οὐεστμινστέρου αἴθουσαν. Ἐπροπορεύετο δὲ αὐτοῦ ὁ Λόρδος πρόεδρος Βραδσχαούις· καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐφέροτο ἡ σπάθη καὶ ἡ ράβδος ἐκκαίδεκα δὲ δορυφόροι ἀξιωματικοὶ προηγούντο τοῦ δικαστηρίου. Ὁ πρόεδρος ἐκάθηθεν ἐπὶ καθέδρας ἐκ βυσσίνου μεταξοπίλου κατασκευασμένης· καὶ πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἔκειτο ἡ τοῦ γραμματέως τράπεζα, ἐφ' ἧς, κεκαλυμμένης ὑπὸ πολυτελοῦς τουργικῆς τάπητος, ἐτέθη ἡ ράβδος καὶ ἡ σπάθη· δεξιᾷ καὶ ἄριστερᾷ παρετάχθησαν ἐπὶ ἐδρῶν, ἐξ ἀλουργγοῦ ἐριούχου, οἱ δικασταί· εἰς τὰ δύο ἄκρα, οἱ δορυφόροι. Καθῆσαντος τοῦ δικαστηρίου, ἠνεώχθησαν πᾶσαι αἱ πύλαι καὶ τὸ πλῆθος ὠρμήσεν ἀμέσως εἰς τὴν αἴθουσαν· ἀποκατασταθείσης δὲ τῆς σιωπῆς τὴν ἀπαγγελίσει τῆς βουλευτικῆς προξίως δι' ἧς ἰδρύθη τὸ δικαστήριον, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνοματικὸς κατάλογος· 69 μέλη ἦσαν παρόντα. «Ἀξιωματικὲ, εἶπεν ὁ Βραδσχαούις, ἄς προσέλθῃ ὁ κατηγορούμενος.»

Ὁ βασιλεὺς παρέστη φρουρούμενος ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Ἀκκέρου καὶ τριακόντα δύο ἀξιωματικῶν. Καθέδρα ἐκ βυσσίνου μεταξοπίλου εἴχε παρασκευασθῆ δι' αὐτὸν παρὰ τῷ δορυφάτῳ· αὐτὸς δὲ προελθὼν ἕστησεν ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου βλέμμα ἀτενὲς καὶ αὐστηρὸν. ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς καθέδρας, φέρων τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἠγέρθη αἴφνης, ἐκύτταξεν ὀπισθεν

αὐτοῦ τὴν τε φρουρὰν, τὴν ἀριστερὰ παραταταγμένην, καὶ τοὺς συνωθουμένους δεξιᾷ θασατάς, ἀνέφερε πάλιν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς δικαστὰς καὶ ἐπειτα ἐκάθησεν ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιωπῆς.

Ὁ Βραδσχαούιος, ἀναστὰς ἀμέσως, «Κάρολε Στυαρτίδη, βασιλεῦ Ἀγγλίας, εἶπεν, ἡ βουλή τῆς Ἀγγλίας, ἐν Παρλαμέντῳ μὲν συνηγμένη, βαθύως δὲ συναισθανομένη τὰς συμφορὰς ὅσας ἔπαθε τὸ ἔθνος καὶ τῶν ὁποίων θωρεῖσθε ὑμεῖς ὡς ὁ κύριος οὔτιος, ἀπεράσιτε νὰ καταδιώξη τὸ ἐγκλημα τοῦ αἵματος· ἐπὶ δὲ τούτῳ, ἴδρυσεν τὸ ἀνώτατον αὐτὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου παρίστασθε σήμερον. Ἀκούσατε τὰ κεφάλαια τῆς καθ' ὑμῶν κατηγορίας.»

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως Κόκου γενομένης ἀναγνώσεως τοῦ κατηγορητήριου, ὁ βασιλεὺς, καθήμενος, περιέφερεν, ὅτε μὲν εἰς τοὺς δικαστὰς, ὅτε δὲ ἐπὶ τοῦ ἀκροατηρίου, βλέμματα ἀτάραχα. Μόνον ὅταν ἤκουσε τὰς λέξεις «Κάρολος Στυαρτίδης, τύραννος, προδότης καὶ φονεὺς» ἐγέλασεν, ἀλλὰ πάντοτε σιωπῶν.

Συντελεσθεῖσης τῆς ἀναγνώσεως, ὁ Βραδσχαούιος εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα. «Ἡκούσατε τὴν καθ' ὑμῶν κατηγορίαν· τὸ δικαστήριον ἀπεκδέχεται τὴν ἀπολογίαν ὑμῶν.»

«Ἐπεθύμουν νὰ ἤξεύρω, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, δυνάμει τίνος ἐξουσίας ἐκλήθη ἐνταῦθα. Μέχρι πρὸ ὀλίγου διετέλουν ἐν τῇ νήτῳ Οὐγκητίδι, διαπραγματτούμενος ἐπιτήμως μετὰ τῶν δύο τοῦ Παρλαμέντου βουλῶν καὶ εἰμεθα ἔτοιμοι σχεδὸν νὰ συναμολογήσωμεν τὴν συνθήκην· ἐπεθύμουν λοιπὸν νὰ ἤξεύρω δυνάμει τίνος ἐξουσίας, ἐνωθῶ ἐξουσίας νομίμου, διότι ἐξουσίαι παράνομοι εἶα λ. χ. ἡ τῶν ληστῶν, ὑπάρχουσι πολλαί· ἐπεθύμουν, ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἤξεύρω δυνάμει τίνος ἐξουσίας, γενόμενος ἐκεῖθεν ἀνάρπαστος, περιήχθη ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἀγνώθῃ ἐν τίνι σκοπῷ· ὅταν μάθω τὴν νόμιμον ταύτην ἐξουσίαν, θέλω ἀπαντήσαι.»

— Ἄν εἶδετε, εἶπεν ὁ Βραδσχαούιος, πλείονα προσοχῆν, εἰς ὅσα εἶπε τὸ δικαστήριον, ὅταν παρέστητε ἐνώπιόν του, ἠθέλετε ἤξεύρει τίς ἐστὶν ἡ ἐξουσία αὕτη. Τὸ δικαστήριον σὰς προκαλεῖ νὰ ἀπαντήσετε ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγγλικῆ ἔθνους, τοῦ ὁποίου ἐξελέγητε βασιλεὺς.

— Ὅχι, Κύριέ μου, ἐπέφερεν ὁ Κάρολος, τούτο δὲν τὸ δέχομαι.

Ὁ δὲ Βραδσχαούιος— «Ἄν ἴδεν ἀναγνωρίζετε τὴν ἐξουσίαν τοῦ δικαστηρίου, τὸ δικαστήριον θέλει προχωρήσει εἰς τὴν δίκην.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς— «Σὰς λέγω ὅτι ἡ Ἀγγλία οὐδέποτε ὑπῆρξε βασιλείον αἰρετόν· ἐπὶ πρὸ χιλίων περὶπου ἐτῶν εἶναι κληρονομικὸν βασιλείον. Εἰπέτε με λοιπὸν δυνάμει τίνος ἐξουσίας καλοῦμαι ἐνταῦθα. Ἴδου ὁ ἀντισυνταγματάρχης Κοββέτιος, ὅστις μὲ ἀπήγαγεν ἀπὸ Οὐγκητίδος· ἐρωτήσατέ τον ἂν δὲν ἀπῆχθη διὰ τῆς βίας. Τὸ κατ' ἐμὲ εἶμαι πρόθυμος νὰ ὑποστηρίξω θερμότερον παντὸς ἄλλου τὰ νόμιμα τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων δίκαια. Ἀλλὰ· ποῦ εἶναι οἱ Λόρδοι; Οἱ Λόρδοι εἶναι ἀπαραίτητοι πρὸς

συγκρότησιν τοῦ Παρλαμέντου. Ἀπαραίτητος δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς. Τοῦτο ἄρα γε καλεῖτε προσάγειν τὸν βασιλέα εἰς τὸ Παρλαμέντον αὐτοῦ;»

— Τὸ δικαστήριον, Κύριέ μου, ἀπήντησεν ὁ Βραδσχαούιος, ἀπεκδέχεται ἀπαντησίαν σας ὀριστικῆν. Ἄν ὅσα εἶπομεν περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν δὲν σὰς φαίνονται ἀρκούντα, ἀρκούσιν ὁμως εἰς ἡμᾶς, διότι ἤξεύρομεν ὅτι τὸ κράτος ἡμῶν ἐκπηγάξει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἔθνους.»

— Ὁ δὲ βασιλεὺς, «Τὸ ζήτημα δὲν πρόκειται νὰ ὑποφασισθῇ οὔτε ἀπὸ ἐμὲ, οὔτε ἀπὸ ὑμᾶς.»

— Ὁ δὲ Βραδσχαούιος, «Τὸ δικαστήριον σὰς ἤκουσε καὶ θέλει διατάξει περὶ ὑμῶν τὰ δέοντα. Ἄς ἀπαχθῇ ἤδη ὁ ὑπόδικος. Τὸ δικαστήριον ἀναβάλλει τὴν δημόσιαν συνεδριάσιν του μέχρι τῆς μεθαύριον, ἡμέρας δευτέρας.»

Καὶ τὸ μὲν δικαστήριον ἀπῆλθεν, ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς, φρουρούμενος ὡς πρότερον. Ὅταν ἠγέρθη, παρετήρησε τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης κειμένην σπάθην. «Δὲν τὴν φοβοῦμαι» εἶπεν, ἐπιδεικνύων αὐτὴν μετὰ τὴν βακτηρίαν του. Κατερχομένου δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κλίμακος, τινὲς τῶν παρεστώτων ἀνέκραξαν ἀπειλητικῶς· «δικαιοσύνη! δικαιοσύνη!» Ἀλλὰ πολλοὶ πλείονες ἀνιέστησαν. «Ὁ Θεὸς σώζοι τὸν βασιλέα, ὁ Θεὸς σώζοι τὸν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα!»

Τῆ 22 Ἰανουαρίου, ἀρχαμένης τῆς συνεδριάσεως ἐπὶ παρουσίᾳ 62 μελῶν, τὸ δικαστήριον διατάξεν, ἐπὶ ποινῇ φυλακίσσεως, αὐστηρὰν σιωπὴν· ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ζωηραὶ ὑπεδέχθησαν τὸν προσελθόντα βασιλέα ἀνευφημαί. Ἡ αὐτὴ δ' ἐπανελήθη συζήτησις, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκατέρωθεν ἐπιμονῆς. «Κυριέ μου, εἶπε τελευταῖον ὁ Βραδσχαούιος, οὐδὲ ὑμῖν, οὐδὲ ἐτέρῳ τινὶ ἐπιτρέπεται ν' ἀμφισβητῇ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου· τὸ δικαστήριον ἐδρεύει ἐνταῦθα, κατ' ἐντολὴν τῆς βουλῆς, πρὸς ἣν καὶ ὑμεῖς καὶ ἅπαντες οἱ προκατόχοι ὑμῶν εἴσθε ὑπεύθυνοι.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς, «Τούτο δὲν τὸ δέχομαι· δεῖξατέ μοι ἐν προηγούμενον.»

Ὁ Βραδσχαούιος, ἐγερθεὶς τότε μετὰ ὀργήν, «Κυριέ μου, εἶπε, δὲν ἐδρεύομεν ἐνταῦθα διὰ νὰ ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας· συζητήσατε τὴν κατηγορίαν, ἔλεος ἢ μὴ ἔλεος.»

— «Δὲν ἤκούσατε ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς, τοὺς λόγους μου.»

— «Δὲν ἔχετε, κύριέ μου, ἀνέλαιον ὁ Βραδσχαούιος, νὰ ἐπιφέρετε λόγους κατὰ τῆς ὑπερτάτης πασῶν τῶν δικαιοδοσιῶν.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς, «Δεῖξατέ μοι λοιπὸν τὴν δικαιοδοσίαν ταύτην ἣτις δὲν ἀκούει λόγον.»

Ὁ δὲ Βραδσχαούιος «Ἴδου σὰς τὴν δεικνύομεν, εἶναι ἡ βουλή τῆς Ἀγγλίας. Ἀξιωματικέ, ἄς ἀπαχθῇ ὁ ὑπόδικος.»

Ὁ βασιλεὺς τότε, στραφείς ἀφῆνης πρὸς τὸν λαόν, «Ἐνθυμηθῆτε, εἶπεν, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας καταδικάζεται, μὴ δυνάμενος νὰ ἐπιφέρῃ τοὺς λόγους του ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ· καὶ πᾶς γκοινος σχεδὸν ἠκούσθη ἡ εὐχή· «Ὁ Θεὸς σώζοι τὸν βασιλέα!»

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς ἐπιούσης, 23 Ἰανουαρίου, αἱ αὐταὶ συνέβησαν σκηναί' ἢ ὑπὲρ τοῦ βασιλέως συμπάθεια τοῦ λαοῦ ἀπέβαιναν ἀρ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ζωηροτέρα' μάτην οἱ παρωργισμένοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἐκραύγαζον «δικαιοσύνη! θάνατος!» Τὸ ἐκφοβηθὲν πλῆθος εἰσῆγα πρὸς στιγμῆν' ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, παρμεπετούτης νέας τινὸς ἀρομητῆς, ἐλησμόνει τὸν φόβον του καὶ ἡ εὐχὴ «Ὁ Θεὸς σώζοι τὸν βασιλέα» ἀντήχει πανταχόθεν. Ἡ δὲ φωνὴ αὕτη ἠκούσθη καὶ ἀπὸ αὐτῶν τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Τῇ 23 Ἰανουαρίου, ἐξερχομένον τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῆς συνεδριάσεως, εἰς τῶν στρατιωτῶν τῆς φρουρᾶς ἀνέκραξε τρανώς. «Βασιλεῦ, ὁ Θεὸς ἐλεήθειε τὴν Σὴν Μεγαλειότητα.» ἀξιωματικὸς δὲ τις τὸν ἐβόησεν «Κυρίε μου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἀπερχόμενος, ἡ τιμωρία ὑπερβαίνει τὸ ἀμάρτημα.» Συγχρόνως ἤρχοντο ἐξωθεν μετολαβήτεις, ἀνεπίφοβοι μὲν, ἱκαναὶ ὅμως νὰ ὑποθάψωσι τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν. Ἡ βασιλῆς, ὁ πρεσβύτερός τῆς υἱός, οἱ ἐπίτροποι τῶν Σκώτων, οἱ τῆς Ὀλλανδίας πρέσβεις ἠγωνίζοντο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤπτον ἐπιτόως νὰ σώσωσι τὸν βασιλέα. Ἐλευταῖον τεσσαρεσῶν ἐπιφανεστέρων τοῦ Καρόλου φίλων, ὁ Ῥιχεμόντιος, ὁ Ἀρφόρδιος, ὁ Σουθαμπτωνίος καὶ ὁ Λινδετέυς, ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν βουλήν λέγοντες, ὅτι, «καθὸ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, συνετέλεσαν, διὰ τῆς γνώμης αὐτῶν, εἰς ὅλας τὰς πράξεις ὅσαι ἤδη ἐχαρακτηρίζοντο ὡς κακοὺργήματα αὐτοῦ» ὅτι κατὰ τε τὸν παναργαῖον Ἀγγλικὸν νόμον καὶ κατ' αὐτὸν τὸν κοινότερον ὀρθὸν λόγον, αὐτοὶ μόνον ἦσαν ἔνοχοι, αὐτοὶ μόνον ὄφειλον νὰ ὑποστῶσι τὴν εὐθύην παντὸς ὅ,τι ὑπῆρχεν ἀξιοκατάκριτον εἰς τὴν διαγωγὴν τοῦ ἡγεμόνος ὅτι τούτου ἔνεκεν ἀθορυμήτως παραδίδουσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἵνα σώσωσι, διὰ τῆς ἰδίας τιμωρίας, τὴν πολυτίμον ἐκείνην ζωὴν, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ βουλὴ καὶ ἅπαντες οἱ ὑπῆκοοι τοῦ στέμματος εἶχον συμφέρον νὰ προφυλάξωσι καὶ ὑπερσπίσωσιν ἐκ παντὸς τρόπου.»

Καὶ δὲν εἰσηκούσθησαν μὲν οἱ γενναῖοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, ἀλλὰ ταῦτα πάντα συνετέλουν εἰς τὸ νὰ καθεστῶσι δυσχερεστέρην τὴν θέσιν τῶν δημοκρατικῶν ἐν μέσῳ τῆς κοινῆς ἀδημονίας, ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, καὶ, ἀφοῦ τῇ 24 καὶ τῇ 25 ἤκουσαν διὰ τὸν τύπον μόνον μάρτυρας τινὰς, περὶ τὸ τέλος τῆς δευτέρας τῶν συνεδριάσεων τούτων, παρόντων μόνον 46 μελῶν, ἐψήφισαν, ἄνευ συζητήσεως σχεδόν, τὴν καταδίκην τοῦ βασιλέως, ὡς τυράννου, προδότου, δολοφόνου καὶ ἐχθροῦ τῆς πατρίδος. Τῇ 26 ἐσυζητήθη καὶ ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀπόφασις. Τῇ 27, καθ' ἣν ἐμελλεν αὕτη ν' ἀπαγγελθῆ, μερὶ μεσημβρίαν, μετὰ δίωρον διάσκεψιν, ἡ συνεδρίασις ἤρξατο, κατὰ τὸ σύνθημα, διὰ τῆς ὀνοματικῆς κλήσεως. Ἀπαγγελθέντος τοῦ ὀνόματος τοῦ Φαιρραξίου, ἀέχει ἀρκετὸν πνεῦμα ὥστε νὰ μὴ ἦναι παρῶν» ἀπήντησε φωνὴ γυναικεία ἀπὸ τοῦ βήθους τοῦ ἀκροατηρίου.» Μετὰ ἀκαριαίαν ἐκπληξιν καὶ δισταγμὸν, ἐξηκολούθησεν ἡ ὀνοματικὴ κλήσις καὶ εὐρέθησαν παρόντα 67 μέλη. Ὅταν εἰσηλθὲν ὁ βα-

σιλεὺς εἰς τὴν αἴθουσαν, οἱ ἐξηγριωμένοι στρατιῶται ἐκραύγασαν «θάνατος! δικαιοσύνη! θάνατος!» Τὸ δὲ ἐκπεπληγμένον πλῆθος εἰσώπα. Ὁ βασιλεὺς, πρὸ τοῦ καθῆσθαι, ἐζήτησε μετὰ τινος συγκινήσεως νὰ εἴπῃ ἀμέσως τινὰς λέξεις· βεβαιώσαντος δὲ τοῦ Βραδτχαούιου, ὅτι θελεῖ ἀκουσθῆ πρὸ τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως, καθυστάσασιν ὅπως οὖν καὶ ὁ Βραδτχαούιος, ἀναλαβὼν τὸν λόγον·

«Κυριοὶ μου, εἶπεν, εἶναι πασιδῆλον ὅτι ὁ παριστάμενος ἐνταῦθα ὑπόδικος, προσήχθη ἐπανεληγμένως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἵνα ἀπολογηθῆ περὶ τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπὶ προδοσίᾳ καὶ ἄλλοις δεινοῖς ἐγκλήμασι γενομένης κατηγορίας, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους. . . .

«Οὐδὲ τοῦ ἡμίσεως Ἀγγλικοῦ ἔθνους, ἀνέκραξεν ἡ αὕτη φωνὴ ἢ ἀπαντήσασα ὅτε ἀπηγγέλη τὸ τοῦ Φαιρραξίου ὄνομα. «Ποῦ εἶναι τὸ ἔθνος; ποῦ ἡ συναίνεσις τοῦ; ὁ Ὀλιβιέρος Κρόμβελ εἶναι προδότης.»

Ἡ συνέλευσις ὀλη ἀνετριχίασε καὶ ὄλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀκροατηρίου ὅθεν ἐζήρχετο ἡ φωνὴ «Κατω αἱ πόρνε!» ἀνέκραξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς Ἀξτέλλιος «στρατιῶται πῦρ κατ' αὐτῶν!» καὶ ἐγνώσθη, ὅτι ἡ γενναῖος διαμαρτυρομένη ἐκείνη γυνὴ ἦτο ἡ τοῦ Φαιρραξίου σύζυγος.

Μετὰ τὸν ἐπειθόντα ἐνεῦθεν φοβερόν θόρυβον, ἐπανελευθέρουσε τελευταῖον τῆς εὐταξίας, ὁ Βραδτχαούιος ἀνέμνησε τὴν ἐπιμονὴν τοῦ βασιλέως εἰς τὸ νὰ μὴ ἀπαντήσῃ, τὸ πασιδῆλον, ὡς ἐβεβαίον, τῶν ἀποδομιένων εἰς αὐτὸν κακοῦργημάτων καὶ ἀπεφήατο, ὅτι τὸ δικαστήριον συνῆμει οὐδὲν ἤπτον νὰ τὸν ἀκούσῃ, πρὶν ἢ ἀπαγγεῖλῃ τὴν γενομένην ἤδη ἀπόφασιν, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀμνησθητῆθῃ ἡ ἀρμοδιότης αὐτοῦ.

«Ζητῶ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, νὰ καθυποβάλω εἰς τὴν βουλήν τῶν Λόρδων καὶ τὴν τῶν κοινοτήτων, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, πρότασίν μου τινὰ, ἀφορῶσαν πολὺ μᾶλλον τὸ συμφέρον τοῦ κράτους καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ὑπηκόων μου ἢ τὴν ἐμὴν σωτηρίαν.»

Ἡ ἐνστασις αὕτη πλεῖστον ἐνεποίησε θόρυβον εἰς τὸ δικαστήριον καὶ εἰς τὸ παριστάμενον πλῆθος φίλοι καὶ ἐχθροὶ ἐζήτουν νὰ μαντεύωσι, τίς ἐστὶν ὁ σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ζητουμένης ταύτης συνδιαλέξεως, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐφρόνουν, ὅτι ἤθελε νὰ παραιτηθῆ τοῦ στέμματος ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του. Ὁ πρόεδρος ἠθέλησε κατ' ἀρχὰς νὰ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασιν, ὡς ἀπλὴν στρεψοδικίαν· ἐπειδὴ ὅμως ὁ βασιλεὺς, καὶ περ αἰτήρως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν περιυβριζόμενος καὶ ἀπειλούμενος, ἐπέμενε, καὶ τελευταῖον, ἐξω σχεδὸν ἑαυτοῦ, γενόμενος, «ἀκούσατέ με, ἀκούσατέ με» ἀνέκραξε περιπαθῶς, αὐτὸ τὸ δικαστήριον ἐφάνη ἐν μέρει συγκινηθὲν, καὶ, ἐπὶ τῇ ἀπαιτήσει ἐνὸς τῶν μελῶν του, ἀπῆλθεν ἐν τῷ δωματίῳ τῶν διασκεψέων. Ἀλλὰ μετὰ ἡμιετίας ὥρας σύσκεψιν, ἐνδίδον εἰς τὰς ἀπειλὰς τοῦ Κρόμβελ, ἐπανῆλθε, καὶ ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἡ πρότασις του ἀπερρίφθη καὶ ὅτι ἂν δὲν ἔχη νὰ προσθέσῃ τι, θελεῖ ἀναγγεῖσθαι ἢ ἀπόφασιν. — «Δὲν θέλω προσθέσει τι, κύριε μου, ἀπῆντησεν ὁ βασιλεὺς· ἐπιθυμῶ μόνον τὰ ὑπ' ἐμοῦ ῥηθέντα νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον.» Ὁ

Βραδύχαιος εἰς τοῦτο μὲν δὲν ἀπήντησαν, ἀνήγγειλε δὲ αὐτῷ, ὅτι πρόκειται νὰ ἀκούσῃ ἤδη τὴν ἀπόφασιν. Συντελεσθεῖσης δὲ τῆς ἀναγνώσεως, «αὕτη, εἶπεν, εἶναι ἡ δόμψηρος πράξις, γνώμη καὶ κρίσις τοῦ δικαστηρίου», καὶ τὸ δικαστήριον δολοκλήρον ἠγέρθη εἰς ἀπόδειξιν τῆς συναινεσεως του. Ὁ βασιλεὺς ἠθέλησε πάλιν νὰ δμιλήσῃ, ἀλλὰ δὲν τῷ ἐπετράπη, καὶ, ἐπειδὴ ἐπέμενεν, ἀπήχθη διὰ τῆς βίας μέχρι τοῦ φορείου, ἀναισχύντως μὲν ὑπὸ πολλῶν στρατιωτῶν ὑβρίζομενος, ἀπάντων δὲ κραυγάζοντων «δικαιοσύνη, θάνατος!»

Εἰς τὰς ἀπειλὰς ὁμοῦς ταύτας ὁ λαὸς ἀνεμίγνυεν ἔτι τὰς εὐχὰς του· «Ὁ Θεὸς σώζοι τὴν Υ. Μ., ὁ Θεὸς ἀπαλλάξῃ τὴν Υ. Μ. ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἐχθρῶν της·» καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐκλείσθη ἐν τῷ φορείῳ, οἱ φορεαφόροι, διετέλεσαν ἀσκιπεῖς, παρὰ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀξτελλίου, ὅστις ἐπὶ τοσοῦτον ἕνεκα τούτου παρεφέρθη κατ' αὐτῶν, ὥστε καὶ τοὺς ἐντύπησεν. Ἡ συνοδία ἐκίνησε πρὸς τὴν Οὐίτεάλλην· στρατεύματα ἦσαν παρατεταγμένα ἔθεν καὶ ἐθεν, τῆς ὁδοῦ· πρὸ τῶν ἐργαστηρίων δὲ, πρὸ τῶν πυλῶν καὶ εἰς τὸ παράθυρον, ἀπειρον συνωθεῖτο ἀνθρώπων πλῆθος, ὧν οἱ μὲν πλείστοι ἦσαν σιωπηλοὶ, ἄλλοι δὲ ἐθρήνουν, τινὲς δὲ γεγωνοῦν· τῇ φωνῇ προσήχοντο ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. Ἐκ διαλειμμάτων οἱ στρατιῶται, διὰ νὰ πανηγυρίσωσι τὸν θρίαμβον αὐτῶν, ἐπανελάμβανον τὰς κραυγὰς τῶν «δικαιοσύνη, δικαιοσύνη! θάνατος! θάνατος!» Ἀλλ' ὁ Κάρολος, τὸν ὅποιον ἡ τελευταία ἐν τῷ δικαστηρίῳ συζήτησις, εἶχε θορυβῆται ὅπως οὐδ', ἀνέλαβεν ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἀταραξίαν, καὶ, ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτοῦ, μὴ πιστεύων εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ μίσους τῶν «Δυστυχῆ ὄντα! εἶπεν ἐξερχόμενος τοῦ φορείου, δι' ἐν σελίμιον ἤθελον ἐκφέρει τὰς αὐτὰς κραυγὰς κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν.»

Διήρυσε δὲ τὴν ἡμέραν ἔλην τῆς 28 προσυχομένους (εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, ὅπου πάλιν μετεφέρθη) μετὰ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Λονδίνου Ἰουζῶνος, καὶ τὴν ἐπιούσαν, 29, προτήχθησαν αὐτῷ, καθ' ἣν ἐξέφρασαν ἐπιθυμίαν, οἱ δύο μόνοι παῖδες του, οἱ ἐν Λονδίῳ, εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Παρλαμέντου, εὐρισκόμενοι. Ἡ Ἐλισάβετ, δωδεκαετῆς οὖσα, ἐθρήνησεν ἅμα εἶδε τὸν πατέρα της· ὁ δὲ ὀκταετῆς δούξ της Γλοκεστρίας ἐκλαίει κυττάζων τὴν ἀδελφὴν του. Ὁ Κάρολος παρέλαβε τοὺς παῖδας εἰς τὰ γόνατά του, δίδει μὲν εἰς αὐτοὺς τὰ μόνα πολύτιμα πράγματα τὰ ὅποια εἶχεν ἔτι, δηλαδὴ τὸ παράσημον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου καὶ τῆς περισκελίδος, παρεμύθησε τὴν θυγατέρα του, τὴν συνεβούλευσε ποῖα βιβλία πρέπει νὰ ἀναγινώσῃ διὰ νὰ κρατῆ τὴν ψυχὴν της κατὰ τοῦ παπισμοῦ, τὴν παρήγγειλε νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς δύο πρεσβυτέρους ἀδελφούς της, ὅτι ἐσυγχώρησε τοὺς ἐχθρούς της, νὰ εἴπῃ εἰς τὴν μητέρα της, ὅτι ποτὲ δὲν τὴν ἐλητμόνησε καὶ ὅτι μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας θέλει τὴν ἀγαπᾶ, ὅπως τὴν πρώτην· ἐπειτα δὲ, στραφείς πρὸς τὸν μικρὸν δούκα Γλοκεστρίας· «Τέκνον μου, τὸν εἶπεν, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θέλουν κόψει τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρός σου.» Ὁ παῖς τὸν ἐκύτταζεν ἀτενῶς καὶ μετὰ πλείστης ἐμβριθείας, «Πρότεχε, τέκνον μου, εἰς τοὺς

λόγους μου· οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θέλουν κόψει τὴν κεφαλὴν μου καὶ ἴσως θέλουν σὲ κάμει βασίλειά· ἀλλὰ πρότεξε καλὰ εἰς τοὺς λόγους μου· δὲν πρέπει νὰ γίνῃς βασιλεὺς ἐνὸς τῶν ζώων οἱ ἀδελφοὶ σου, Κάρολος καὶ Ἰάκωβος, διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θέλουν κόψει τὴν κεφαλὴν τῶν ἀδελφῶν σου, ἂν δυνηθῶν νὰ τοὺς συλλαβῶσιν, ἐπὶ δὲ τέλους θέλουν κόψει καὶ τὴν ἐδινήν σου κεφαλὴν· σὲ διατάσσω λοιπὸν νὰ μὴ δεχθῆς ποτὲ νὰ γίνῃς βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν. — Προτιμῶ νὰ με κατακομματιάσω, ἀπήντησεν ὁ παῖς ὁλος συγκεκινημένος. Ὁ βασιλεὺς τὸν ἠσπάσθη παραφῶως, τὸν ἄφησε κατὰ γῆς, ἠσπάσθη τὴν θυγατέρα του, ἠλόγησεν ἀμφοτέρω τὰ τέκνα, παρικόλεσε τὸν Θεὸν νὰ τὰ εὐλογῆσῃ, ἐπειτα, ἐγερθεὶς αἴφνης, ἄς τὰ ἀπαγάγωσιν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰουζῶνα. Οἱ παῖδες ἐθρήνουν· βασιλεὺς, ὠχρὸς καὶ ἐστρηγιμένον ἔχων τὸ μέτωπον εἰς τὸ παράθυρον, ἐπιγε τὰ δάκρυά του. Ἡ θύρα ἠνεώχθη, οἱ παῖδες ἐμελλον νὰ ἐξέλθωσι. Τότε ὁ Κάρολος ὄρμησας ἀπὸ τὸ παράθυρον, τοὺς ἔλαβε πάλιν εἰς τὰς ἀγκάλας του, τοὺς ἠλόγησεν ἐκ νέου, καὶ, ἀποσπασθεὶς τελευταῖον ἀπὸ αὐτῶν, ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἐπανελάβε τὰς προτευχὰς του μετὰ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ Ἐρβέρτου, οἵτινες ἦσαν οἱ μόνοι μάρτυρες τῶν πολυδακρύτων ἐκείνων ἀποχαιρετισμῶν.

Τὴν πρωίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὸ ἀνώτατον δικαστήριον συνελθὼν ὥρισεν, ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως του θέλει γίνῃ τὴν ἐπιούσαν, 30 τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, μετὰ 10 καὶ 5 ὥρας. Ὅταν ἐδέησε νὰ ὑπογραφῆ ἡ περὶ θανάτου τελευταία διαταγή, μετὰ κόπου πολλοῦ συνήχθησαν οἱ δικασταὶ· μάτην δύο ἢ τρεῖς τῶν ἐμπαθεστέρων, ἰστάμενοι εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούρας, καταλαμβάνον τοὺς συναδέλφους τῶν ὅσοι διήρχοντο ἐκεῖθεν διὰ νὰ ὑπάγωσι πρὸς τὴν βουλήν, καὶ τοὺς προτεχάουον νὰ ὑπογράψωσι τὸ ὄνομα τῶν πολλοὶ καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκείνων ὅσοι ἐψήφισαν τὴν καταδίκην, ἐφρόντιζαν νὰ γίνωσιν ἄφαντοι ἢ ἀπεποιήθησαν ῥητῶς. Ὁ Κρόμβελ, μόνος σχεδὸν εὐθυμος, θορυβῶδης, τολμηρὸς, δὲν ἔπαυε βωμολοχῶν θαναύτως καὶ ἀστεϊζόμενος· καὶ, ὑπογράφας τρίτος αὐτὸς, ἐμελάνωσε τὸ πρόσωπον τοῦ παρακαθημένου πλησίον του Ἐρρίκου Μαρτίνου, ὅστις τῷ ἀπέδωκεν ἀμέτως τὰ ἴσα. Ὁ ἐξ ἀδελφός του, συνταγματάρχης Ἰγγολδσβους, ὅστις ἦτο μὲν διωρισμένος δικαστής, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἐδρεύσει εἰς τὸ δικαστήριον, εἰσῆλθε κατὰ τύχην εἰς τὴν αἴθουσαν. «Τόρα πλέον, ἀνέκραξεν ὁ Κρόμβελ, δὲν θέλει μᾶς διαφύγειν καὶ, συλλαβὼν αὐτὸν ἀμέτως, μετὰ καγχασμῶν μεγάλων, τὸν ἔβαλε, τῇ συνδρομῇ καὶ ἄλλων τινῶν δικαστῶν, τὸ κονδύλιον εἰς τὴν χεῖρα καὶ, ὀδηγῶν αὐτὴν, τὸν ἠγάγαγε νὰ ὑπογράψῃ. Τελευταῖον συνελήθησαν 59 ὑπογραφαί, ἀλλὰ τὰ πλείστα ὀνόματα ἦσαν, εἴτε ἀπὸ τὴν ταραχὴν τῶν ὑπογραφῶν, εἴτε ἐξ ἐπιτήδης, τοσοῦτον κακῶς γεγραμμένα ὥστε ἀδύνατον σχεδὸν ἦτο ν' ἀναγινωσθῶσιν.

Τὴν ἐπιούσαν πολλὰ πρωὶ, μετὰ τετράωρον βαθύν ὕπνον, ὁ Κάρολος, ἐγερθεὶς τῆς κλίνης, «μεγάλην ἔχω νὰ τελειώσω σήμερον ὑπόθεσιν» εἶπε πρὸς τὸν Ἐρβέρτον, «καὶ πρέπει νὰ ἐτοιμασθῶ ἐν τάχει.» Βουγυρίσθη δὲ ἐπιμελῶς, ἐφόρσεσεν ἐν ὑποκάμισον πλείστε-

ρον ἵνα μὴ, ἀνατροχιάσας ὑπὸ τοῦ ψύχους, νομισθῆ ὅτι ἀπὸ τοῦ φόβου τρέμη, προσηχθῆ θερμότερα καὶ περὶ τῆς 10 ὥραν κατήλθεν εἰς τὸν κῆπον, τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ διέλθῃ ἵνα μεταβῆ εἰς Οὐίτεάλλην.

Πολλοὶ λόχοι πεζικοῦ περιέμενον ἐνταῦθα, εἰς δύο περαταγαμένοι ἐθελῶν καὶ ἔθελῶν στίχους· προηγεῖτο δὲ ἀπόπταμα δορυφόρων μετ' ἀναπεπταμένων σημαίων· καὶ ἡ τυμπανοκρουσία ἐκάλυπτε πάσας τὰς φωνάς. Δεξιᾷ τοῦ βασιλέως ἐβάδιζεν ὁ ἐπίσκοπος Ἰούβων, ἀριστερᾷ δὲ ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς· συνταγματάρχης Γόαλιντων, ἀγκυρῆς, ἐν γένει μετὰ πλείστης προσηχθείς πρὸς τὸν Κάρολον εὐπρεπείας καὶ τούτου ἕνεκα παρακληθείς ὑπ' αὐτοῦ νὰ μὴ τὸν καταλίπῃ μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας. Ὁ Κάρολος συνωαίλει μετ' αὐτοῦ καθ' ὁδόν, τὸν ἐλάλητε περὶ τῆς κηδείας του, περὶ τῶν ἀθρώπων εἰς οὓς ἐπεθύμει νὰ ἀνατεθῆ ἢ περὶ τούτου ἐπιμέλεια, προβαίνων, τὸ ἦθος ἀταράχως, τὸ βλέμμα λαμπρὸς, σταθερὸς δὲ τὸ βῆμα, περιπατῶν μάλιστα ταχύτερον τοῦ στρατοῦ καὶ ἀπορῶν διὰ τὴν βασιυῆτα τούτου. Φιλῆται εἰς Οὐίτεάλλην, εἰπῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, ἐκοινώησαν ἐνταῦθα, δὲν ἠθέλητε νὰ γευματίσῃ, ἔραγεν ὁμῶς ἐν τιμᾷχιον ἄρου, ἐπιεν ἐπιποτήριον οἴνου καὶ, τελευταίον, περὶ τῆς μίαν ὥραν, ἐκίνησε νὰ μεταβῆ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Πρέβη δὲ διὰ τοῦ μεγάλου ἐστιατορίου, πάντοτε ἐν μέσῳ δύο στίχων στρατιωτῶν· ἄπειρο ἀνθρώποι εἰσώρησαν ἐνταῦθα, περὶ ὧν τὸν κίνδυνον, καὶ ἵσταμενοι ὄψθεν τῆς φρουρᾶς, προσηχόντο ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, καθ' ὅταν οὗτος διήρχετο· οἱ δὲ στρατιῶται, σιωπηλοὶ καὶ αὐτοὶ ὄντες, δὲν τοὺς ἀπέκρουον. Εἰς τὴν ἄρχην τοῦ ἐστιατορίου, θύρα ἀνοιχθεῖσα ἀπὸ τῆς προτερίας ἐν τῷ τοίχῳ ἔφραζεν ἀμέσως εἰς τὸ θανατικὸν ἰκρίωμα, ἐπὶ τοῦ δίοιου, μελικοστῆλου ὄντος, δύο ἄνδρες ἵστατο πρὸς τὸν πέλασον, ἀρότεροι φέροντες ἐν δύο χεράσιν καὶ προσηχθῆ. Ὁ βασιλεὺς προῆλθεν ὑψαύχην, περιγίον ἀπειταχότῃ τοὺς ὀρθλμοὺς αὐτοῦ ἵνα ἀνέβῃ τὸν λαὸν πρὸς τὸ ἦθελε νὰ ὀμιλήσῃ· ἀλλὰ ἡ πλατεῖα ἄτακτα κατεῖχετο ὑπὸ στρατευμάτων, οὐδεὶς δ' ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ. Ὅθεν στραφεὶς πρὸς τὸν Ἰούβωνα καὶ τὸν Γόαλιντων, ἄγμεῖς μόνον εἰμπορεῖτε νὰ μὲ ἀκούσετε, τοὺς εἶπεν, εἰς ὑμᾶς λοιπὸν θέλω εἶπει λέξεις τινάς· καὶ ἀπεύθυνε τῶντι πρὸς αὐτοὺς λογιδριον, τὸ ὁποῖον εἶχε παρασκευάσει, ἐμβριθὲς καὶ ἀπαλὲς μέχρι ψυχρότητος, ἄγων ζόμενος μόνον ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐπολιτεύθη ὀρθῶς, ὅτι ἡ καταπάτησις τῶν κυριαρχικῶν δικαιοματίων ἦτο ἡ ἀληθὴς αἰτία τῶν δυστυχημάτων τοῦ λαοῦ, ὅτι ὁ λαὸς μηδὲν ἔπρεπε νὰ μετέχη τῆς κυβερνήσεως καὶ ὅτι ἐπὶ τῷ ὄρω τούτῳ καὶ μόνῳ, τὸ κράτος ἠδύνατο νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἐρήθειν καὶ τὴν ἐλευθερίαν του. Τελειώσας δὲ τὸν λόγον, τοῦ ὁποῖου διαρκούντος βαθυτάτη ἐπεκράτει σιωπῆ, ἀπέβαλε τὸν ἐπενδύτην καὶ τὸ παράσημον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου· ἔδωκε τὸν Ἁγιον Γεώργιον εἰς τὸν ἐπίσκοπον, εἰπὼν αὐτῷ τὴν λέξιν· Remem-ber (ἐνθυμοῦ) τῆς ὁποίας ἡ ἐνοια οὐδέποτε διε-εμνήθη ἀπέβαλε τὸ ἔθλημα, ἐφόρεσε πάλιν τὸν

ἐπενδύτην, καὶ, στραφεὶς πρὸς τὸν δῆμιον, ἄθελῶ προσηχθῆ ἐπὶ τινὰς στιγμάς, τὸν εἶπεν. Ὅταν δ' ἐκτείνω τὰς χεῖρας, τότε . . . . . Καὶ προσηχθῆ τῶντι ἐν σιωπῇ ἐπὶ τινὰς στιγμάς, καὶ ἔτεινε τὰς χεῖρας, καὶ τὸ ἀνοσιούργημα ἀπετελέσθη. Μακρὰ καὶ ὑπόκωρος εἰμωγὴ ἠκούσθη τότε περὶ Οὐίτεάλλην· ἄπειροι δὲ ἄνθρωποι ὤρησαν εἰς τὸς πρόποδας τοῦ θανατικοῦ ἰκρίωματος διὰ νὰ βῆσι τὰ μάκτρατων εἰς τὸ μαρτυρικὸν ἐκείνο αἷμα. Ἀλλὰ δύο ἰππικοῦ σώματα, ἀπὸ ἀντιθέτων προελάσαντα σημειων, διεσκέδασαν τὸ πλῆθος· καὶ μετὰ ἐπτοήμερον εἰς Οὐίτεάλλην ἐκθεσιν τοῦ νεκροῦ, ἐκκευῖθη εὐτος εὐπρεπῶς εἰς Οὐίνιστόριον.

Οἱ ἄνθρωποι οἱ διαπράξαντες τὸ τῆμα τούτου, οὐ μόνον ἠλικῶς ἐκακούρησαν, ἀλλὰ καὶ ἔσφαλον πολιτικῶς, διότι παρέσχον εἰς τὸν ἡγεμόνα, τὸν πρότερον ἐπὶ τοῖς ἀμνηστῆματιν αὐτοῦ καὶ μόνον εἰς τὸ ἔθνος γνωστὸν, ἀρορμήν, νὰ ἀναδείξῃ, ἀπὸ σκηπῆς μεγάλης, θεωμένων τῶν αἰώνων ὄλων καὶ ὄλων τῶν ἐθνῶν, τινὰς τῶν ἀρετῶν ἐκείνων, αἵτινες αἰετοτε κινουσι τὸν θαυμαστὸν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἀνθρώπων, νὰ ἀναδείξῃ τὴν μεγαλοφροσύνην ἀνδρός γενναίου, τὴν ἐνοχίαν καὶ πραότητα χριστιανοῦ ἀληθοῦς. Τοιαύτην δὲ κατασκευάσαν τὴν ἐκδίκειν αὐτῶν, ὥστε ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, ὁ δι' ἅπαντος τοῦ βίου πολέμιος διατελέσας τῶν τῆς Ἀγγλίας ἐλευθεριῶν, κατήνητε νὰ ἀποθάνῃ μαρτυρῶν ἐλευθεριῶν τούτων. Ποτὲ δημαγωγὸς δὲν ἐπροξένησε τοσαύτην ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης ἐντύπωσιν, ὅταν ὁ δέσμιος ἐκεῖνος βασιλεὺς, ὄστις, ἐν τῇ ὑστέρῃ ταύτῃ ὥρᾳ, ἀεραχίαν μὲν ἐτήρησε τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ ἀξίαν, ἀτρόμητον δὲ ἀτενίτας ὀρθλμὸν πρὸς τὸν προὔπτον θάνατον, ἔδωκε φωνὴν εἰς τὰ αἰσθητικὰ τοῦ τυραννομένου αὐτοῦ λαοῦ, γενναίως ἀπεποιήθη νὰ ἀπολογηθῆ ἐνώπιον δικαστηρίου περὶ αὐτοῦ, ἀντέταξεν εἰς τὴν βίαν τοῦ στρατοῦ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτεύματος, ἐρώτησε δυνάμει τίνος δικαιοματός ἢ βουλή τῶν κοινοτήτων ἐστερήθη τῶν ἀξιοτέρων αὐτῆς μελῶν, δυνάμει τίνος δικαιοματός ἢ βουλή τῶν Λόρδων ἀρρηθέη τὴν νομοθετικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ὀλολύζοντας αὐτοῦ ἀκρατάς, ὅτι ἀγωνίζεσθε οὐ μόνον ὑπὲρ ἐαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐκείνων. Τὰ παρελθόντα ἀμνηστῆματα ἐλησμονήθησαν· ὁ Κάρολος παρέτη ὡς ὁ ἐσχιστος καὶ γενναίτερος τῶν ἐλευθερῶν τῆς πατρίδος θεσμῶν ὑπέρμαχος· ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης σφοδρὰ παρήχθη ἐν τῷ ἔθνει ἀτίδρασις ὑπὲρ τῆς μοναρχίας καὶ τοῦ ἐξωθέντος βασιλείου οἴκου, ἀντίδρασις, ἥτις δὲν ἔπαυσε προαγομένη μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἠνωρθώθη ὁ θρόνος καὶ ἅπαντα ἡ ἀρχαία αὐτοῦ λαμπρότης καὶ ἀξία.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ ΑΝΑΒΛΑΣΤΗΣΙΣ ΑΝΘΡΩΝ.

Ὁ Γαλλικὸς τύπος διετάλιπε πρό τινων μηνῶν νέαν τινὰ ἐφεύρεσιν τὴν ὁποίαν γνωστοποιούμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Πανδώρας, ἀπεκ-

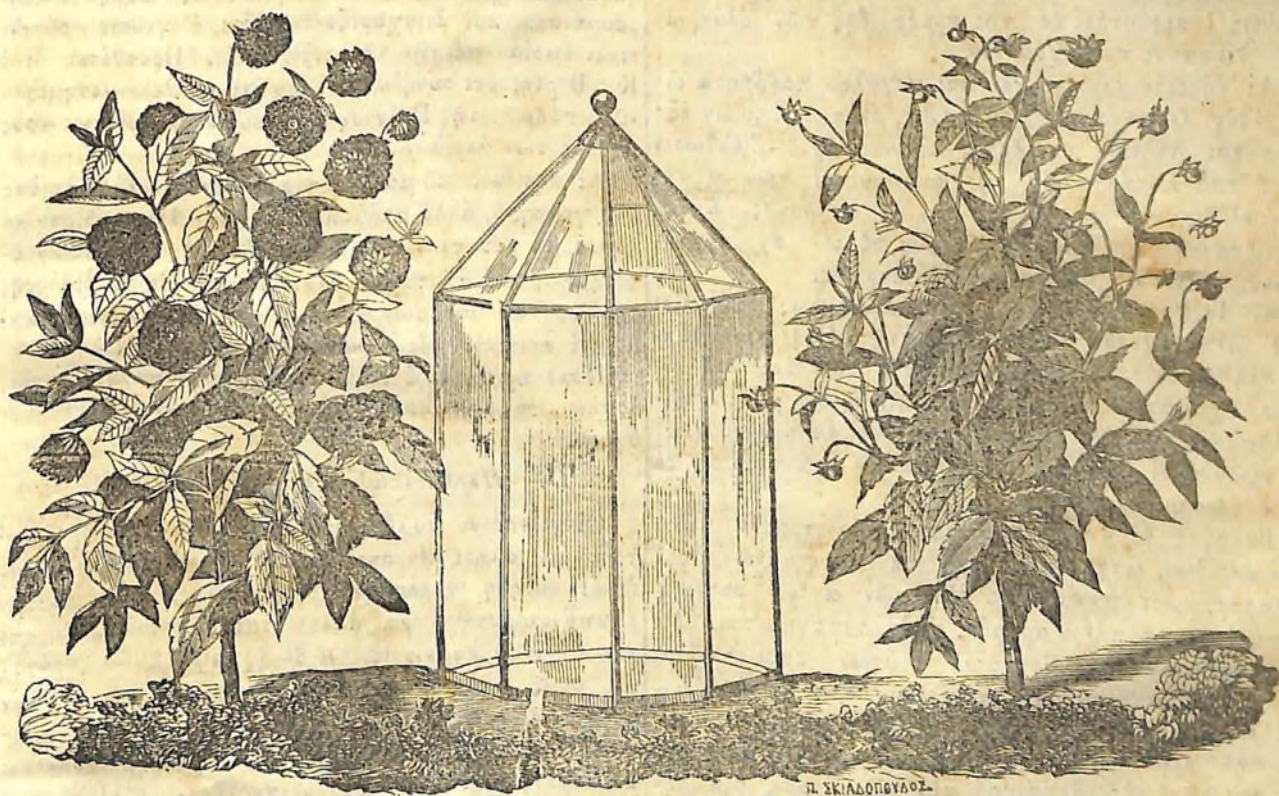

ζυόμενοι ὁμοίως ἐκ τῆς εὐθύνης· διότι, ἐνισοῦμεν μὲν τὴν ἐφευρέσειν τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν, τοῦ ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου, καὶ αὐτῶν εἰσέτι τῶν ἀεροπόρων πλοίων, ἐνισοῦμεν, δηλαδή, ὅλας ἐκείνας τὰς ἐφευρέσεις αἰετινὰς, ὅσην τεράστια καὶ ἂν ἦναι, πηγάζουσιν ἐκ συνδυασμῶν μὴ παροβιζόντων τοὺς ἀναλλοιώτους κανόνες τῆς φύσεως. Ἄλλὰ πῶς νὰ ἐννοήσωμεν τὴν ἐξ ἑλκῆς κατασκευὴν μηχανῆς ἀναπληρούσης τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, περὶ ἧς ἐγράψαμεν ὀλίγον ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ, καὶ πῶς τὴν ἀκαριεὶαν βλάστησιν, καὶ εὐψίτην, καὶ ἐξάνθησιν τῶν ἀθείων καὶ τὸ ἀνοιματικὸν κάλυκος, καὶ τὴν ἐν ῥῆσιν ὀφθαλμοῦ ἰσχυροῦ ἀνάπτυξιν ῥόδου, φέρ' εἰπεῖν, καλλιφύλλου;

ὡστοῦ ἄρα κατορθώσωμεν νὰ υπάγωμεν νὰ πεισθῶμεν ἰδίως ὀφθαλμοῖς, ἀς τέρψωμεν τοὺλάχιστον αὐτοὺς παρατηροῦντες τὴν εἰκόνα τοῦ μαγικοῦ ἀνοικομείου, ἀλλὰ διατηροῦντες τὰς ἀμφιβολίας μας.

ΠΕΡΙ ΑΚΡΙΔΟΣ.

Ἡ ἀκρίς, ἦτις, κατὰ τὴν θεῖαν Γραφὴν, ὑπῆρξε μία τῶν ἐπιπέλων τῆς Αἰγύπτου, καταμαστιξίσει

Π. ΣΚΙΛΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἄκαριαία ἀναβλάστησις ἀθείων.

Καὶ ὁμοίως, ὄχι μόνον ὁ ἐν Παρισίοις Γάλλος Ἐβέρτος ἐπαγγέλλεται τοιαύτην δύναμιν, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐφημερίδες τῆς Γαλλίας παραπέμπουσι τὸν δυσπιστοῦντα εἰς τὸ ἐν Boulevard Montmartre ἀνοικομεῖον τοῦ θαυματοποιοῦ, διὰ νὰ πειθῆ ἰδίως ὁμοίως περὶ τῆς ἀληθείας. Ἄγνωστος, προσθέτουσιν, εἶναι ἡ μέθοδος του· ἀλλ' ὅστις ἀμφιβάλλει περὶ αὐτῆς, ἀς υπάγῃ νὰ ἴδῃ τὸν μάγον τοῦτον, καὶ θέλει ἐνῶπιον τῶν ὠραίων καὶ εὐωδιστάτων μαρτυριῶν τῆς ἐφευρέσεώς του, ἐνώπιον, δηλαδή, λευκισθῆμων, καὶ δεινῶν, καὶ ῥόδων, καὶ πολλῶν ἄλλων ἀνθῶν βλαστανόντων ἐν ἀκαρεῖ.

Ὁμολογητέον ὁμοίως ὅτι τὸ δεικνυόμενον τοῦτο μέσον πρὸς ἄμωρφοσιν τῆς πεποιθήσεώς μας, εἶναι μὲν εἰς ἄκρον εὐχρηστον, ὄχι ὁμοίως καὶ πολλὰ εὐκολον. Ἐ-

πρὸ τινῶν ἐτῶν τὰς πεδιάδας πολλῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος, καταστρέφουσα προϊόντα καὶ δεινουργεῖας. Προσεγγιζούσης λοιπὸν τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἡ μάστιξ αὕτη ἐνδεχόμενον ν' ἀναρῶν, ἐνομίσαμεν εὐλογον νὰ πραγματευθῶμεν περὶ τοῦ φθοροποιῦ τοῦτου ἐντόμου, καὶ τὴν πραγματείαν ταύτην διαιροῦμεν, πρὸς περισσοτέραν εὐκρίνειαν, εἰς τρία μέρη· α'. εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐντόμου, β'. εἰς τὰς ιδιότητας αὐτοῦ, καὶ γ'. εἰς τὰ μέτα τῆς καταδιώξεως.

Α'. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἀκρίδος.
Ἡ κεφαλὴ τῆς ἀκρίδος, ἠρωτηριασμένη πρὸς τὸ ἔμπροσθεν μέρος, εἶναι πρασίνη, αἱ γναθοὶ αὐτῆς μελαναί, ἐπὶ δὲ τοῦ μετώπου καὶ τῶν πλαγίων αὐτῆς μερῶν εὐρίσκονται ὑπομέλανοι γραμμαῖ. Ὁ θώραξ, συνεσταλμένος πρὸς τὰς λαγόνας, εἶναι πρα-

σινωπός ἢ ὑπομέλανος, καὶ ἐπὶ τῆς βράχως ὑπάρχουσι δύο γραμμαὶ καὶ στίγμα ἑκατέρωθεν. Ἡ κοιλία, χρώματος λευκοφαίου, φέρει στίγματα καὶ ἑκατέρωθεν ταινίαν μελανήν, αἱ δὲ πτέρυγες εἶναι διαφανεῖς καὶ χρώματος πριζινωποῦ, αἱ κνήμαι ὑπέρυθροι, καὶ τὰ ἄκρα αὐτῶν μελανά. Τοιοῦτον, ἐν ὀλίγοις, εἶναι τὸ σχῆμα τοῦ ἐντόμου τούτου, ἢ θέα τοῦ ἐπορίου ἀποστροφῆν καὶ ἀγανάκτησιν προξενεῖ εἰς τὸν εὐαίσθητον παρατηρητήν.

β. Περὶ τῶν ἰδιωτήτων τῆς ἀκρίδος.

Ἡ ἀκρίς, διὰ μὲν τῶν μακρῶν καὶ μυωδῶν ὀπισθίων μηρῶν τῆς ἀναπηδᾶ πολὺ μακρὰν, διὰ δὲ τῶν πτερύγων τῆς ἵπταται εἰς ἀρκετὸν ὕψος· ἔχουσα δὲ τὰς πτέρυγας ἀναπεπταμένας, ἀποπέμπει ἤχον τινὰ ἰκανῶς ἐπαισθητὸν, ἐκ τῆς προστριβῆς τῶν ἐλύτρων τοῦ σώματος προερχόμενον.

Αἱ θήλειαι ἀκρίδες γενῶσι μεγάλην ποσότητα ὠν ἐντὸς λεπτοτάτης μεμβράνης, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξέρχονται τέλειοι σκώληκες οἵτινες, ἀφοῦ διέλθωσιν διὰ τὰς καταστάσεις τῆς ἀναπτύξεώς των μέχρι χρυσαλίδος, καὶ σχηματισθῶσιν αἱ πτέρυγες, ἐγκαταλιμπάνουσι τὸ ἐπὶ τῆς βράχως αὐτῶν σχιζόμενον δέρμα, παρουσιάζόμεναι τέλειαι ἀκρίδες.

Αἱ ἀκρίδες ἀκόρεττως καὶ ὑπερμέτρως τρώγουσι καθ' ὅλας σχεδὸν τὰς περιόδους τῆς ζωῆς των. Παρατηρήθη μάλιστα ὅτι τὰ πλατέα τῶν ἀκρίδων ἔντερα, σχηματίζουσι πλείστα κοίλα ὅμοια μὲ τὰ τῶν ἀναμαστώντων τὴν τροφήν ζῶων, καὶ ἐκ τούτου συμπεραίνουσι οἱ ζωολόγοι, ὅτι ἡ ἀκρίς ὑπάγεται εἰς τὸ εἶδος τῶν μηρυκαζόντων.

Τοσαύτη δὲ ἡ πρὸς τὴν ἀκόρεστον τροφήν τάσις τῶν ἀκρίδων, ὥστε πολλάκις τὰ σμήνη αὐτῶν, ἀφοῦ καταστρέψωσι πάσας τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν φυτείας μὴ εὐρίσκοντα πλέον τροφήν, ἀλληλοσφαγοῦνται. Τὸ ἀλληλόφρωτον τῶν ἐντόμων τούτων παρατηρεῖται ἰδίως εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ περίστασιν, καθ' ἣν τὸ ἄρβεν, κρατῶν ἰσχυρῶς τὸ θῆλυ, κατατρώγει ἐν ἡσυχίᾳ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως ἐγκαταλιμπάνει ἐπὶ τῆς γῆς ἀκέραιον τὴν σύντροφον, διὰ τὴν ὠτοκίαν. Ἡ γονιμότης τῶν ἀκρίδων εἶναι ὑπέροχος, καὶ διὰ τοῦτο οἱ γεωργοὶ καταθροβουῦνται, ὁσάκις τὰ σμήνη τῶν ἀκρίδων κατακίπτουσι εἰς τὰς πεδιάδας, ἵνα ρίψωσι τὰ ὠά των.

Ἀναγινώσκοντας εἰς τὴν ἱεράν Γραφήν, ὅτι ἡ ἀκρίς ὑπῆρξε μία τῶν ἐπτά πληγῶν τῆς Αἰγύπτου, δὲν διστάζομεν νὰ πιστεύωμεν τὰ παρά τῶν ἀρχαίων χρονολόγων περὶ ἀκρίδων ἀναφερόμενα. Κατὰ τὸν 16 αἰῶνα σμήνος ἀκρίδων, ἐπιπέτον εἰς τὰ περὶ χώρα τῆς Ἀρλῆς εἰς Γαλίαν, κατέφαγε πλέον τῶν 50, 000 στρεμμάτων δημοτικῶν καρπῶν. Κατὰ δὲ τὸ 1780 ἔτος, ἕτερον σμήνος, ἀναφανέν εἰς Βουτοῖδαν τῆς Τρανσυλβανίας, κατεφόβισε τοσοῦτον τὸν λαόν, ὥστε ἐγένετο χρεία νὰ διαταχθῇ ὀλόκληρος στρατὸς πρὸς καταδίωξιν, πλην πᾶσα προσπάθεια ἀπέβη ἀνοφελής· καταστράφη δὲ ὑπὸ ἐπελθόντος δρυμυτάτου ψύχου· τὸ δ' ἐκόμενον ἔαρ τοσοῦτον ἦν τὸ πλήθος, ὥστε προσελήθη καὶ ὁ λαὸς πρὸς κατα

δίωξιν, καὶ μ' ὄλας τὰς δυνατὰς προσπάθειαις αἱ πείραι τῶν πεδιάδων κατερμώθησαν.

Ὁ Κύριος Βερέη εἰς τὴν περὶ ἀκρίδων πραγματείαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς πολλὰ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης ἠρανίσθημεν, ἀναφέρει ὅτι οἱ κάτοικοι πολλῶν τόπων τῆς Ἀνατολῆς, ἀπαρηγόρητοι διὰ τὴν ἀστροφῆν τῶν γεννημάτων καὶ δειδροφυτειῶν, καὶ κινούμενοι οἱ μὲν ἀπὸ ἀγανάκτησιν, οἱ δὲ ἀπὸ ἀνάγκην τροφῆς, ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν ἀκρίδων καὶ τὰς κατατρώγουσι. Καὶ ἐκ τῶν Ἀράβων ἄλλοι μὲν τὰς ἐψήνουσι εἰς τὴν ἀνθρακίαν, ἄλλοι δὲ τὰς ἀποξηραίνουσι καὶ τρίβοντες αὐτὰς εἰς κόνιν κατασκευάζουσι ἄρτον πωλούμενον εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Βαγδατίου. Οἱ δ' ἐκ συστήματος ἀκρίδοφάγοι Ἀραβες τρώγουσι καθ' ἑκάστην 200 ἀκρίδας εἰς ἄλλην διατηρούμενας, καὶ δυσχυρίζονται, ὅτι ἡ γεῦσις αὐτῶν εἶναι ὅμοια μὲ τὴν τῆς περιστερᾶς. Προσθέτει δὲ ὁ Κ. Βερέη, ὅτι συνήθως οἱ παῖδες πολλῶν μεσημβρινῶν τόπων τῆς Γαλλίας τρώγουσιν εὐχαρίστως τοὺς μηρούς τῶν ἀκρίδων ! !

Αἱ ἀκρίδες, οὐ μόνον καταστρέφουσι τὰς ἐλπίδας τοῦ γεωργοῦ, ἀλλὰ μολύνουσι καὶ τὴν ἀτμοσφαῖραν τὸ τόπον, ἐφ' οὗ τελευτῶν· ἐντεῦθεν δὲ πηγάζουσι ἐπιδημιαί, καὶ ἂν τυχὸν μινανθῶσι τὰ ὕδατα διὰ τῆς σήψεως τῶν ἐντόμων τούτων, τότε ἐπισκῆπτουσι καὶ λοιμοὶ ἐπικινδυνωδέστατοι.

Παρατηρήθη δὲ ὅτι αἱ ἀκρίδες κολλαπλασιάζονται, ὁσάκις τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος εἶναι λίαν θερμὸν καὶ ὑγρὸν.

Γ. Περὶ καταδίωξεως τῶν ἀκρίδων.

Οἱ γεωπόνοι συμβουλεύουσι διάφορα μέτρα πρὸς κατὰδίωξιν· ἄλλοι μὲν προτείνουσι τὴν διὰ πανίου ἢ σινδόνης συνήθη συλλογὴν τῶν ἀκρίδων, ἄλλοι δὲ τὴν τυμπανοκρουσίαν, καὶ ἄλλοι τὰς διὰ τοῦ θείου, καὶ τῶν βήτινων κηπίσεις. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι συμβουλεύουσι τὰς δι' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀκρίδων κηπίσεις, τὰς ὁποίας ἐπὶ τούτου συλλέγοντες, ἔκαιον ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ. Τὰ μέσα ὅμως ταῦτα θεωροῦνται ἀνεπαρκῆ, διὰ τε τὴν δυσκολίαν τῆς ἐκτελέσεως, καὶ τὰ ἐκ τούτων ἀτήμαντα ἀποτελέσματα.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα δυστυχῶς ἡ καταδίωξις τῶν ἀκρίδων, διὰ τὸ ἀπελεττόρητον τῶν λαμβανομένων μέτρων, ἀπικατέστη διὰ τινὰς μέσον ἐμπορίας, ἵνα μὴ εἴπωμεν αἰσχροκερδεῖας. Παρ' ἡμῖν ἡ ἀκρίς καταδιώκεται πτερόεσσα οὕτως ! ! Τοῦτο εἶναι δυνατόν ;

Ἀπεδείχθη ἐκ πείρας ὅτι δύο εἰσὶ τὰ μέσα τῆς καταδίωξεως καὶ καταστροφῆς τῶν ἀκρίδων, πλην πρὸς ἐπιτυχίαν ἀπαιτεῖται, οὐ μόνον ἡ δραστηριότης τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμεσὸς σύμπραξις τῶν δημοτῶν. Βίδομεν πολλάκις δημοτικὰς τινὰς ἀρχὰς ν' ἀμεριμνῶσιν ὅταν ἡ καταδίωξις τῶν ἀκρίδων δύναται νὰ ἐνεργηθῇ εὐλόως, καὶ νὰ ἐξυπνώσῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναπτύξεως τῶν πτερύγων τῆς ἀκρίδος, καθ' ἣν πᾶσα προσπάθεια ἀποβαίνει ματαία. Βίδομεν ἐπίσης γεωργοὺς, φυτεύοντας καπνὸν εἰς τοὺς μετὰ κόπου καὶ μεγάλης δαπάνης προετοιμασθέντας ἀγρούς των, ἐντὸς τῶν τάρρων τῶν ὁποίων εὐρίσκετο σμήνος

συσσωματωμένον, λαταλογίστων μικρῶν ἀκρίδων, καὶ μὴ ὅλα ταῦτα, εἴτε ἀπὸ ἀπάθειαν, εἴτε ἀπὸ πρόληψιν, ὅτι δὴθεν ἡ ἀκρίς δὲν καταστρέφεται διὰ τῆς ἀνθρωπίνου ἐνεργείας, ἡμέλουν νὰ βίψωσιν ἐπὶ τοῦ σμήνους τέσσαρας ἢ πέντε ἀνημμένας φρυγανίδας διὰ νὰ καταστρέψωσιν ἐν ἀκαρεῖ τὸ σμήνος, προλαμβάνοντες εὖτω τὴν ἀπώλειαν τῶν φυτειῶν των.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ἀκρίς μέχρι τῆς ἀναπτύξεως τῶν πτερύγων τῆς καταστρέφεται διὰ τοῦ πυρός, πλὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαιτεῖται ἡ σύμπνοια τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν καὶ ἡ συνδρομὴ τῶν δημοτῶν, καὶ ἰδίως τῶν ἐχόντων μέγα συμφέρον γεωργῶν.

Ἀναγνωρίζομεν μὴ ὅλα ταῦτα ὅτι πολλοὶ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἐκπληροῦσι μετὰ προθυμίας τὸ χρέος των εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, καὶ ὅτι ὁσάκις οἱ πολῖται προσκαλοῦνται νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν ἀκρίδων, καταβάλλει ἕκαστος προθύμως τὸν ἐπιβληθέντα ἔρανον. Πλὴν δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ καλὴ θέλησις τῶν ἀρχῶν καὶ πολιτῶν, ἀπαιτεῖται ἐκ μὲν τῆς ἀρχῆς ἕτερα μικρὰ θυσία προσδιορίζουσα ἀμοιβὰς εἰς τοὺς καταγγέλλοντας τὰς φωλεὰς τῶν ἀκρίδων, καθότι αὗται δυστυχῶς ἐμφαίνονται συνήθως ὄχι εἰς κατοικημένους καὶ καλλιεργημένους τόπους, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀκαλλιεργήτους καὶ χέρστους ἀγρούς, εἰς τὰς φάραγγας καὶ τὰ χάσματα τῶν ὀρέων καὶ βράχων. Ἐπισήμως δὲ εἰδοποιούμενοι οἱ ποιμένες, οἱ ξυλευόμενοι, καὶ οἱ ἀβεστοποιοὶ, ὅτι διὰ πᾶσαν καταγγελίαν θέλουσιν ἀνταρτίεσθαι χρηματικῶς, καὶ πραγματοποιουμένων τῶν ἐν τῇ παρούσῃ προτεινομένων κατωτέρω μέσων, ἡ ἀκρίς δὲν θέλει πλέον καταμαστίζει τὰς πεδιάδας μας.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν λοιπὸν τῆς ἐμφανίσεως τῶν πρώτων σμηνῶν, ἀπαιτεῖται νὰ πέμπωνται ἀμέσως ἐξ ἑνὸς ἑκάστου δήμου οἱ κατάλληλοι ἄνθρωποι εἰς τὸν τόπον τῆς ἐμφανίσεως, οἵτινες, ἀφοῦ ἐπιθεωρήσωσι μετὰ προσοχῆς ἅπαντα τὰ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ δήμου μέρη, νὰ κατακαύσωσι διὰ φρυγάνων τὰ σμήνη ταῦτα, τὰ ὅποια, εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν ἐμράνισιν, περιορίζονται ἕκαστον εἰς μικρότατον κύκλον.

Σημειωτέον δ' ὡς, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπιθεώρησις πρέπει νὰ ἐκτελεθῆται ταυτοχρόνως καὶ παρ' ὅλων τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν τῆς ἐπαρχίας, τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Διοικητικῆς ἀρχῆς· καθότι ἂν ἡ ἐπιθεώρησις καὶ καταδίωξις ἐνεργηθῆ εἰς ἓνα μόνον δήμον, ἀμεληθῆ δὲ εἰς ἄλλον, ἡ καταστροφὴ τῆς ἀκρίδος δὲν θέλει εἶσθαι γενικὴ. Ἄν ὁμῶς παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τὸ πρῶτον τοῦτο σωτήριον μέτρον δὲν ἐνεργηθῆ, διὰ τὸ ὅποιον ὀλιγώτερα θέλουσι δαπανηθῆ παρ' ὅσα δαπανῶνται ἐτήσιως ἐκ τῆς προσφορᾶς τῶν πολιτῶν διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς ἀκρίδος, τότε ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸ δεύτερον καὶ τελευταῖον μέσον τῆς καταδίωξεως, πάντοτε ὁμῶς πρὸ τῆς ἀναπτύξεως τῶν πτερύγων τῆς ἀκρίδος, εἰς τὸ ὅποιον, ἀπαιτεῖται ὡς αὐτῶς ἡ σύμπνοια μετὰ τῶν γειτόνων, ἥτις δυστυχῶς ἐκλείπει παρ' ἡμῖν. Οἱ γείτονες συνερχόμενοι εἰς ἓ προσδιορίζουσι προηγουμένως τὸ μέρος, εἰς ὃ μέλλοι νὰ συγκεντρώσωσι τὰ κατὰ στίρη κινούμενα σμήνη. Ἐπομένως ἐκλέγοντες χάνδακα, ἐὰν τοιοῦτος ὑπάρχη ἐπὶ τοῦ τόπου, διώκουσι μὲ κλάδους τὰς

ἀκρίδας πρὸς τὸν χάνδακα, καὶ ἔχοντες ἑτοιμοὺς φρυγανίδας, ἢ ἄλλας φυτικὰς εὐφλεκτοὺς ὕλας, τὰς βίπτουσιν ἐντὸς τοῦ χάνδακος, καὶ ἀνάπτοντες αὐτὰς κατακαίουσιν τὰ σμήνη· ἐν ἐλλείψει δὲ χάνδακος δύνανται νὰ σχηματίσωσι κυκλοτερῆ μάνδραν ἐκ φρυγάνων, καὶ ἀφίνοντες εἰς αὐτὴν εἰσοδοὺν τινὰ διώκουσιν ἐντὸς αὐτῆς ὡς ἀνωτέρω τὰς ἀκρίδας, καὶ βίπτοντες ἐπ' αὐτῶν, ἕτερας φρυγανίδας, βάλλουσι πῦρ καὶ κατακαίουσιν αὐτάς.

Διὰ δὲ τὴν πτερόεσσαν ἀκρίδα αἱ καπνίσσεις βητίνης ἢ ἀχύρου ὑγροῦ φέρουσιν ἐπίσπε αἷτια ἀποτελέσματα, ἀπομακρύνουσι τὰς ἀκρίδας ἀπὸ τοῦς κήπους καὶ τοῦς πεφυτευμένους ἀγρούς· πλὴν καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν αἱ καπνίσσεις πρέπει νὰ ἐνεργῶνται γενικῶς παρὰ τῶν γειτόνων καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωνται συνεχῶς εἰς προσδιωρισμένας ὥρας καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν.

Αὐτὰ εἶναι τὰ μέσα τῆς καταδίωξεως τῶν ἀκρίδων, τὰ ὅποια ἡ πείρα τελεσφόρα ἀπέδειξεν, ὁσάκις ἡ ἐπιτήρησις καὶ ἡ δραστικότης τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν συμβαδίζουσι μὲ τὴν σύμπνοιαν τῶν πολιτῶν.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΦΑΛΑΙΝΗΣ. Περιηγητὴς τις Γάλλος, ὁ Ἰάκωβος Ἀρράχῳ, διηγεῖται ὅτι δύο φάλαιναί τῶν ὁποίων τὸ νεογνὸν εἶχον ζωγράφει ἀλιεῖς τινες, ἀπεφάτισαν νὰ ἐκδικηθῶσι τὸν θάνατον αὐτοῦ καταστρέψουσι τὸ πλοῖον ἐν ᾧ ἦσαν οἱ φονεῖς. Ἐφώρησαν λοιπὸν ἐκατέρωθεν κατ' αὐτοῦ τοσοῦτον ἐμμανῶς ὥστε, τὸ σκάφος διαβρῆχθὲν κατεποντίσθη ἀμέσως.

Ἐσχάτως πλοῖον Ἀγγλικὸν κατεδίωκεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας παμμεγέθη φάλαιναν καταστρέψασαν δύο τῶν εὐπλοστέρων ἐπακτριδῶν του. Τέλος πάντων πλησιάζαν αὐτὴν ἐβρίψε σφοδρῶς κατὰ τῆς κεφαλῆς τῆς ἀρπάγῃν μεγίστην καὶ συνέλαβεν αὐτήν. Ἄλλ' εὐθὺς τὸ πλήρωμα, αἰσθανθὲς τρομερὸν κλόνον ἐνόμισεν, ὅτι τὸ πλοῖον προσέκρουσε κατὰ τινος ὑφάλου. Ὁ μεταῖς ἰστὸς συνετρίφθη δύο πόδας ἀνω τῆς τρόπιδος, καὶ ἡ θάλασσα εἰσεβρέσεν εἰς τὸ κύτος δι' εὐρυτάτης ὀπῆς, ἀνοιχθείσης οὐχὶ ἀπὸ βράχον ἀλλ' ἀπὸ τὴν φάλαιναν, ἐκδικηθεῖσαν οὕτως διὰ τὸ θανατηφόρον τραῦμά της.

Μόλις τὸ πλήρωμα κατῶρθωσε νὰ βίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν τὰς λέμβους μετ' ὀλίγων τροφίμων, καὶ τὸ πλοῖον κατεποντίσθη. Εὐτυχῶς οἱ ναυαγήσαντες συνητήθησαν μετὰ δύο ἡμέρας ἀπὸ ἄλλο πλοῖον Ἀγγλικὸν τὸ ὅποιον τοὺς παρέλαβεν. Ἀλλὰ τί ἔγεινεν ἡ φάλαινα ἢ κατορθώσασα τὸ μέγα τοῦτο ἀνδραγαθήμα;

ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝ ΤΗ ΑΡΚΤΩ ΑΜΕΡΙΚΗ. Κατὰ τὴν γενομένην ἀπαριθμησὶν τὴν 1 Ἰουνίου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν τῇ Ἀρκτῶ Ἀμε-

ρικῆ, 2,800 ἡμερηΐδες καὶ περιοδικὰ συγγράμματα ἐξεδίδοντο τότε κατὰ τὰς Ὀμοσπονδίας Πολιτείας. Ἐξετυποῦντο δὲ 422,6000,000 ἀντιτύπων, καὶ διενέμοντο εἰς πέντε περίπου ἑκατομύρια ἀναγνωστῶν, κατὰ τὴν ἐφεξῆς ἀναλογίαν.

	ἀριθμὸς.	ἀναγνώσται	ἀνεκτυπακτὸ ἔτος
ἡμερηΐαι.	350	750000	235000000
ἐκδοδ. τρις τῆς ἐβδ.	150	75000	11700000
» δις »	125	80000	8320000
Ἑβδομαδιαΐαι	2100	2875000	1495000
Διαπενθήμεροι	50	300000	7200000
Μηνιαΐαι.	100	920000	13300000
Τριμηνιαΐαι.	25	20000	80000
	2800	5000000	422600000

Πλὴν τούτων ἐκδίδονται καθ' ἑκάστην καὶ ἄλλαι ἡμερηΐδες μετ' εἰκονογραφῶν πωλούμεναι ἀνά πέντε λεπτά. Μετὰ δὲ τὴν ἀπαρίθμησιν τούτων, μέγας ἀριθμὸς ἡμερηΐδων ἐβάνη κατὰ τὰς νέας ἐπαρχίας τῆς Ἀρκτικής Ἀμερικῆς, καὶ μάλιστα τὴν Καλλιφορνίαν, τὴν Ὀρεγῶνα, τὴν Νέαν Μεξικὴν, καὶ ἄλλαχού. Ὑπαρχει δὲ καὶ ἡμερηΐς ἐκδιδόμενη Ἰνδιστὶ διὰ χαρακτηριστῶν ἐρευρηθέντων ὑπ' ἐὸς τῶν ἀρχηγῶν τῆς φυλῆς Χεροκειας.

Τετρακόσται εἰκοσὶν ἐξ αὐτῶν ἐκδίδονται κατὰ τὰς ἀνατολικὰς Πολιτείας, δεκακόσται ἐβδομηκόντα ἐξ κατὰ τὰς κεντρικὰς, ἑπτακόσται δεκαεὶ κατὰ τὰς νοτιοῦς, καὶ ἑπτακόσται ὀγδοήκοντα τέσσαρες κατὰ τὰς προεδόρους.

Ἐντεθὲν ἄς συμπεράνῃ ὁ ἀναγνώστης ὁποῖα ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἀμερικανικοῦ τύπου.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΟΝΟΜΑΤΑ. Γνωστὸν ὅτι τὰ κύρια τῶν Ἰσπανῶν ὀνόματα καὶ πολυσύλλαβα εἶναι, καὶ ἐκ πολλῶν λέξεων σύγκεινται· ἀλλὰ τίς ποτε ἤθελε πιστεύσει ὅτι ὑπάρχουσι τὰ ἑξῆς·
Don Prifanio Miruzzurundundua y Zengotita, καὶ
Don Juan Nepomaceno de Burionagonatotorigagogeazcochea.

Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ταῦτα δὲν εἶναι γενήματα τῆς φαντασίας· τὰ φέρουσιν ἐξ ἐναντίας δύο εὐσαρκῶν καὶ σπριγγῶντες ὑπάλληλοι τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ἐν Μεδρίτῃ.

Ἐὰλλὰ πῶς προφέρονται· ταῦτο δὲν τὸ λέγει ἡ ἑσῆ μερίς ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ταῖς ἐδιδείχθημεν. Ἀρριβαλομεν δὲ ἂν καὶ ὁ Ἀριστοφάνης, μὲ δλον τὰ ὀνόματα τῶν κινεῦμα, ἤθελε κατορθώσει νὰ πλάσῃ τοιαῦτα.

Σέ, σὲ μόνην προσμένω,
Μόνην ζητῶ καὶ ποθῶ.

Φῶς, φῶς εἶται ἥλιου,
Φῶς, φῶς, πλὴν πυρπολαῖς·
Ἥ, ἡ ἄνθος Μαίου
Ἥ πτερωτὴ χρυσαλλίς.

Σύ, σὺ εὖρα γλυκεῖα,
Σύ, σὺ χάρις χρυσῆ,
Πλὴν, πλὴν μ' αὖραν ὁμοῖα,
Αἰφνης ἐτραπῆς καὶ σύ.

Ποῦ, ποῦ, ἄστατε κόρη,
Ποῦ, ποῦ τώρα πεταῖς;
Κᾶ, κᾶν πτέρυγας φόρει,
Ἵστε νὰ μὴν ἀπαταῖς.

Μή, μὴ ὄρκοι σου τέσσοι,
Μή, μὴ τόσοι σκοποὶ,
Μή, μὴ θεὰ χαθῶσι
Ἵ, τῆς στιγμῆς ἀστραυῆς;

Πρίν, πρίν ἤμην εὐδαίμων,
Ζῶν, ζῶν ὄλος εἰς σέ·
Πλὴν, πλὴν τώρα' ἄδω τρέμων·
«Ποῦ εἶν' αἱ ὄρ' αἱ χρυσαῖς»;

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΟΣ.

Εἰς τὴν περί ἀποδείξεως τῆς κυκλικῆς κινήσεως τῆς γῆς ἐχθροῖς, τὴν δημοσιευθεῖσαν διὰ τοῦ Φυλλάδ. ΜΒ7 τῆς Παρδώρας, εἰς τὴν σελ. 1087, στήλην δευτέραν, καὶ στίχον 56., ἀντὶ, εἰκοσιτέσσαρας ὄρων πρὸς ἀπλάσιαζομένης ἐπὶ, γράφει διαιρουμένης ὡς ἑξῆς...

ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΝΘΟΔΕΣΜΗΣ

(Ἰβ. Φυλλάδ. ΜΒ')

Ἀριθμὸς 3.

Σέ, σὲ ὄκου πηγαίνω
Σέ, σὲ ὄκου σταθῶ,

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Β' ΤΟΜΟΥ.

ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ.

- Ἀγγελία ΜΕ.
 Ἀγγελίαι ἐν Λονδίῳ ΑΖ.
 Ἀγγλίας Βασιλεὺς Κάρολος Α΄. ΜΕ—ΜΗ.
 Ἀγγλίας φόροι. ΑΕ.
 » ὁμογενεῖς. ΛΣΤ.
 » κάτοικοι. ΑΗ.
 Ἀγγλικῶν ἐφημερίδων δαάναι. ΚΘ.
 Ἀγραὶ περίεργοι. ΑΓ.
 Ἄγρα φαλαίνης. ΚΕ.
 Ἄγρας ἐπιγραφή. ΚΣΤ.
 Ἀδελφαὶ (δύο). ΚΕ.
 Ἀερόστατα. ΜΣΤ.
 Ἀθηνῶν Πανεπιστήμιον ἐτ' Ἀντωνείνων. Μ.
 Ἀϊνιγμα. ΚΕ. ΒΓ. ΑΖ. ΑΕ ΜΓ. ΜΕ. ΜΣΤ.
 Ἀλέκτωρ. ΑΔ.
 Ἀλεξάνδρεια. ΑΒ—ΑΔ.
 Ἀλεξάνδρου σάλπιγξ. ΑΖ.
 Ἀλμείδα τάφος. ΑΓ.
 Ἀναγνώρισις περίεργος. Α.
 Ἀνδριάνα. ΛΣΤ—Μ.
 Ἀνδρόνικος Κομνηνός. ΑΖ.
 Ἀνέκδοτον. ΜΓ.
 Ἀνθοδέσμη. ΚΣΤ.
 Ἀνθοπώλης. ΜΣΤ.
 Ἀντίδοτον κατὰ νόσου τῶν ημεροσίων ὑπηρετῶν. ΑΒ.
 Ἀντωνιάδου λεξικόν. ΜΓ.
 Ἀπόδειξις κινήσεως τῆς γῆς. ΜΕ.
 Ἀποξυόμενος. ΚΗ.
 Ἀπροσδόκητος λύσις. ΜΓ. ΙΔ.
 Ἀράχνη. ΑΗ.
 Ἀρμενόπουλος. ΑΘ.
 Ἀρτόκαρπος. ΑΕ.
 Ἀσμάτιον. ΚΕ.
 Ἀστειότης. ΑΘ.
 Ἀσωπίου ἱστορ. Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων. ΜΑ.
 Ἀτμοκίνητοι μηχαναί. ΑΘ. ΜΒ.
 Αὐθάδης ληστής. ΚΣΤ.
 —o—
 Βενθίλου Μετρική. ΜΒ.
 Βερναδότου ἀνέκδοτον. ΑΣ.
 Βόμβυξ πάφιος. ΑΓ.
 Βράτλα, περὶ πρώτων ιδεῶν. ΑΗ.
 Βρεταννικὸν Μουσεῖον. ΑΘ.
 Βροχὴ ἰχθύων. ΚΣΤ.
 Βυζαντίου (Σ.) Λεξικόν. ΜΙ.
 —o—
 Γαλιλαῖος. ΑΔ.
 Γαλλίας περιοδικά. ΑΘ.
 Γάμοι περίεργοι. ΜΕ.
 Γενναδίου, Ἑλλ. Γραμματολογία. ΜΑ.
 Γερμουρτου κόρη. ΚΣΤ.
 Γέφυρα σωληνωτή. ΚΘ.
 Γεωργία. ΑΑ.
 Γνωστικὴ Καίτη. ΚΔ.
 Γραμματολογία Ἑλλ. Γενναδίου. ΜΑ.
 Γυναῖκες Ἀρχαίων. ΑΕ—ΑΖ.
 —o—
 Δακτυλογία. Α.
 Δούναβις. ΑΗ.
 Δώριος. ΑΑ.
 —o—
 Ἐδιμβούργη. Α.
 Ἐκθεσις Λονδίνου. Α. Μ. ΜΔ.
 Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἱστορία ὑπὸ Μιούρ. ΚΖ.
 Ἑλλ. ἐκκλησία ἐν Λονδίῳ. ΜΓ. ΜΔ.
 Ἐνθυμήσεις. ΑΘ.
 Ἐπαίτης. ΜΖ.
 Ἐπιγραφή Ἄγρας. ΚΣΤ.
 Ἐργασίαι παιδίων. ΑΑ.
 Ἐρημίτης. ΜΣΤ—ΜΗ.
 Ἐρως. ΜΗ.
 Εὐδαίμων οἰκογένεια. ΚΣΤ.
 —o—
 Ζῶων μακροβιότης. ΚΣΤ.
 —o—
 Θεὸς καὶ ἔρως. ΑΓ.
 —o—
 Ἰκαρος νέος. ΑΓ.
 Ἰνδία. ΚΖ.
 Ἰπποπόταμος. ΚΖ.
 Ἰσπανία (λαθρεμπορία). ΑΔ.
 Ἰστία νέος κατασκευῆς. ΑΗ.
 Ἰστορία Ἑλλ. φιλολογίας, ὑπὸ Μιούρ. ΚΖ. ΚΗ.
 » Ἑλλ. ποιητῶν καὶ συγγραφέων ὑπὸ Ἀσωπίου. ΜΑ.
 —o—
 Καίτη γνωστικὴ, στοιχ. φιλοσοφίας. ΚΣΤ.
 Καρύδου ποιήσεις. ΑΗ.
 Καλλιφορνία νέα. ΑΖ.
 Κάλλος ἐξάσιον. ΑΒ.
 Κάρολος Α΄ τῆς Ἀγγλίας. ΜΕ—ΜΗ.
 Καρπὸς νεοφανῆς. ΜΣΤ.
 Καταπέλτης. ΑΒ.
 Καταπότιον διὰ μονομάχους. ΛΣΤ.
 Καυκασίων ἔθιμα. ΑΘ.
 Κέγχραμοι καὶ Τρυγόνες. ΑΗ.
 Κίγκ, ἀποστολ. ἐκκλησία. ΑΗ.

Κίνας αὐτοκράτωρ. ΛΓ.
 Κινήσεως τῆς γῆς ἀπόδειξις. ΜΒ.
 Κλωστικὸν ἐργαστήριον. ΔΖ.
 Κνίδη. ΜΣΤ.
 Κογχύλη. Λ.
 Κοινωνίαν (εἰς τὴν) ΛΓ.
 Κολυμβήματος τρόπος. ΛΓ.
 Κομμανοῦδη Στράτις Καλοπέχειρος. ΜΔ.
 Κοντογόνου, ἱστορία Πατέρων. ΛΕ.
 Κουάκεροι. ΚΗ. ΛΔ.
 Κοχλιῶν τηλέγραφος. ΚΕ.
 Κυνηγός. ΚΗ—ΜΗ.
 Κυνομουμαχίαι. ΜΖ.
 Κωνσταντινουπόλεως (Ὁβελίσκος). ΚΣΤ.

—ο—
 Λαθρεμπορία. ΛΔ.
 Λαμπρῆτος. ΜΔ.
 Λεξικὸν Βυζαντίου καὶ Ἀντωνιάδου. ΜΓ.
 Λέοντος (περὶ) ΜΣΤ.
 Λέπρας (περὶ) ΜΣΤ.
 Λογιστῆς θαυμασίος. ΛΣΤ.
 Λονδίνου (φρενοκομεῖον). ΚΕ.
 Λονδίνου ἐκθεσις. Λ.
 » περίεργα. ΔΖ.
 » Ἑλλ. ἐκκλησία. ΜΓ. ΜΑ.

—ο—
 Μαγδαληνή. ΛΕ.
 Μαγεία. ΛΣΤ.
 Μακροβιότης ζώων. ΚΣΤ.
 Μαργαριτῶν παραγωγή. ΜΔ.
 Μεγάλη ἐβδομάς. ΚΕ.
 Μεγάλων (περὶ) μικρά. ΛΔ.
 Μέλιτος (περὶ) ΛΔ.
 Μετεωρολογικὸν φαινόμενον. ΜΕ.
 Μηχανὴ τοῦ συλλογίζεσθαι. ΜΣΤ.
 Μικρογραφία. ΛΣΤ.
 Μισὺ ἱστορ. Ἑλλ. φιλολογίας. ΚΖ. ΚΗ.
 Μόρξ. ΛΗ.
 Μουσεῖον Βρετανικόν. ΛΘ.
 Μουσικὴ ἀνθοδέσμη. ΜΓ.
 Μουσικῆς ἐνέργεια ἐπὶ τῶν ἵπποποτάμων. ΚΖ.
 Μυστηριώδης νυμφίος. ΜΕ.

—ο—
 Ναὶ ἢ ὄχι. ΑΒ—ΛΔ.
 Ναπολέων. ΜΖ.
 Ναυάγιον. ΜΑ.
 Νῆσσοι ἄγριαι. ΑΒ.

—ο—
 Ξενίται. ΚΘ.
 Ξένος. ΜΔ.
 Ξυλογραφία. ΚΕ. ΚΖ.

—ο—
 Ὁβελίσκος (Κωνσταντινουπόλεως) ΚΣΤ.
 ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις ΔΖ. ΜΓ.
 Σέ, σὶ δολοκίον. ΛΘ.
 τῆλαιον. ΚΣΤ.

Ὀλλανδικὸν διήγημα. ΚΖ. ΛΒ.
 Ὅμαρ καὶ Ἰουδαῖοι. ΚΘ.
 Ὀνουχες. ΛΘ.
 Ὀστρειδίων ἀλείψεις. ΜΔ.
 Οὐάιζερμάν. ΚΘ.
 Ὄφρεως βασικανία. ΚΗ

—ο—
 Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶ ἐπὶ Ἀντωνείων Μ.
 Πατέρων ἱστορία. ΛΕ.
 Πειραιεύς. ΛΕ.
 Πελαγοί. ΚΗ.
 Περιοδικὰ Γαλλίας. ΑΘ.
 Πιστὸν κανάριον. ΚΣΤ.
 Πίττ. ΛΘ—ΜΓ.
 Πλανήτης νέος. Μ.
 Πονητικὸν διαγώνισμα. ΚΘ.
 Πολιτ. Οἰκονομ. Σούζου. ΔΣΤ. Μ.
 Πρίγκηψ τῆς εἰρήνης. ΜΓ.
 Προκατακλυσματικὰ τεράποδα. ΛΗ.
 Πρώτη τοῦ ἔτους. ΜΓ

—ο—
 Ρεγάλδης. ΑΒ.
 Ριένζης. ΚΕ—ΚΖ.
 Ρωσικὴ φιλολογία. ΜΕ.

—ο—
 Σάλπιγξ Ἀλεξάνδρου. ΔΖ.
 Σέ, σέ. ΜΗ.
 Σιμωνίδου χειρόγραφ. ΚΕ.
 Σουλοῦκ. ΛΣΤ.
 Σούτζου (Ι. Α.) Πολιτικὴ οἰκονομία ΛΣΤ. Μ.
 Σπήλαιον ἐν Ὀλλανῶ. ΚΣΤ.
 » θαυμασίον. ΜΕ.
 Στοίχημα Ἀγγλου. ΛΣΤ.
 Στράτις Καλοπέχειρ Κομμανοῦδου. ΜΔ.
 Συγκοινωνία τεραστί. ΔΖ.
 Σύνοδος ἐπιστημονικὴ ἐν Ἐδιμβούργῳ. Λ.
 Σώστη θάνατος. Λ.

—ο—
 Ταῦτη. ΜΔ.
 Τάσος. ΛΓ.
 Τηλεγράφου ἠλεκτρικὴ καταγωγή. ΜΕ.
 Τηλέγραφος κοχλιῶ. ΛΕ.
 » ὑποβρύχιος. ΛΘ. ΜΓ.
 Τρέκγ, ἱστορία. ΚΘ—ΛΑ.
 Τυχοδιώκτης. ΜΓ.

—ο—
 Ὑδωρ. ΜΕ.
 Ὑλικὸν οἰκοδομῶν. ΛΘ.
 Ὑπαξιωματικῶν το πυροβολικοῦ διδασκαλία ΑΕ.
 Ὑπενθύμησης, ἄσμα. ΛΕ.
 Ὑποβρύχιος τηλέγραφος. ΛΘ. ΜΓ.
 Ὑφανταὶ τῆς Ἀνσῆ. ΜΑ. ΜΒ.

—ο—
 Φαινόμενον οὐράνιον. ΛΕ.
 Φαλαίνης ἄγρα. ΚΕ

Φιλαρᾶς. ΛΔ.
 Φιλολογία Ῥωσική. ΜΕ.
 Φιλοσοφίας στοιχεῖα Καίρη. ΚΣΤ.
 Φόροι τῆς Ἀγγλίας. ΛΕ.
 Φρενοκομεῖον (Λονδίνου). ΚΕ.
 —ο—
 Χαντζερῆ διδασκαλία τῶν ὑπαξιωματικῶν. ΑΓ.
 Χειρογράφου εὑρεσις. ΚΗ. ΛΔ.

Χειρόγραφα πλαστά. ΛΑ. ΛΕ.
 Χειροφίλημα. ΜΑ.
 Χίτος. ΜΣΤ.
 Χρέη δημόσια, ΜΒ.
 —ο—
 Ψυχὴ. ΛΒ.
 —ο—
 Ὡδὴ εἰς θάνατον Ἑλληνίδος. ΚΗ.

ΠΙΝΑΞ ΕΙΚΟΝΩΝ.

Μνημεῖα.

Λυξὸρ. ΚΣΤ.
 Σέσωστρις. ΚΣΤ.
 Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ΚΣΤ.
 Ἀποξυόμενος. ΚΗ.
 Κεφαλὴ αὐτοῦ. ΚΗ.
 Κτίριον Σκανδιναυϊκόν. ΜΒ.

Θρησκευτικά.

Ἡ Ἀνάστασις. ΚΕ.
 Ὁ Εὐαγγελισμὸς. ΚΕ.
 Προσκυνηταί. ΚΖ.
 Ἀγ. Ἰωάννης. ΚΖ.

Φυσικῆς Ἱστορίας.

Ἴππος. ΚΕ.
 Ἀλέκτωρ. ΚΕ. ΛΔ.
 Πελαργός. ΚΗ.
 Πάπιος θόμβυξ. ΑΓ.
 Ἀρτοκαρπέα. ΛΕ.
 Κέγχραμος. ΛΗ.
 Τρυγόνες. ΛΗ.
 Μεγάθηρ. ΛΗ.
 Τίγρις σπαράσσουσα γυναῖκα. ΜΣΤ.
 Λέων φέρων γυναῖκα. ΜΣΤ.
 Ταπεῖρος. ΜΗ.
 Ἀκαριαία ἀναβλάστησις ἀνθέων. ΜΗ.

Πρόσωπα

Οὐαῖζεμάν. ΚΘ.
 Δώριος. ΛΑ.
 Τάο-Κουάγκ. ΑΓ.
 Τάσσοι. ΑΓ.
 Γαλιλαῖος. ΛΔ.
 Σουλούκ. ΔΣΤ.
 Αὐτοκράτειρα Ἀίτης. ΔΣΤ.
 Ὀλυβία Σουλούκ. ΔΣΤ.
 Βασίλισσα Βικτωρία. Μ.
 Πομαρέ. ΜΔ.

Εἰδανικά.

Αἱ δύο ἀδελφαί. ΚΕ.
 Ἀπόβασις Καίσαρος. ΚΖ.
 Ὀσκάρ. ΜΒ.
 Γρουμβρίγη. ΜΒ.

Ἔργα τέχνης.

Σωληνωτὴ γέφυρα. ΚΘ.
 Ἐσωτερικὸν αὐτῆς. ΚΘ.
 Ἵπποβρύχιος Τηλέγραφος.

Ἡθῆ.

Κουάκεροι. ΛΔ.
 Ἀγγελία ὑποδηματοποιοῦ. ΑΖ.
 Ἀγγελία πιλοποιοῦ. ΑΖ.
 Ἡ μήτηρ τῶν ὑφαντῶν. ΜΑ.
 Συμπόσιον τῶν ὑφαντῶν. ΜΑ.
 Πολεμιστὴς ἐν ταύτῃ. ΜΑ.
 Ἴερακοτρόφος ΜΗ.
 Στάδιον κυνομομαχιῶν. ΜΖ.
 Χρονοκράτωρ. ΜΖ.
 Μυοθήρας. ΜΖ.

Μηχαναί.

Καταπέλται. ΛΒ.
 Βελοστάσεις. ΛΒ.
 Πρῶτον κανόνιον. ΛΒ.
 Ἀεροστατικὴ μηχανή. ΜΣΤ.

Γεωπονία καὶ βιομηχανία.

Γεωργικὴ μηχανή. ΛΑ.
 Μεταφύτευσις δένδρων. ΛΑ.
 Κλωστικὸν ἐργοστάσιον. ΑΖ.
 Κύπελλον ἐξ ἀγάλτου. Μ.
 Ἀγγεῖον Ἰνδικόν. Μ.

Τόποι.

Ἐδιμβούργον. Λ.
 Πειραιεύς. ΛΕ.
 Ἄρειος Πάγος. ΛΕ.

Γάνδη. ΜΑ.
"Ορος ἐν Ταίτιδι. ΜΔ.

—ο—

Ἐπιστημονικά.

Διάγραμμα παρθενῶνος Α.
Σκελετοί. Δ.
Ἀπόδειξις τῆς κινήσεως τῆς γῆς. ΜΕ.

—ο—

Καταστήματα.

Βρετανικὸν μουσεῖον. ΑΘ.
Πρόδομος αὐτοῦ. ΑΘ.
Ἑλγίνιον δωμάτιον. ΑΘ.
Κρυστάλλινον παλάτιον. Μ.
Λονδίνου Ἑλλ. ἐκκλησία. ΜΓ.
Ἐσωτερικὴ ὄψις αὐτῆς. ΜΓ.

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ

Κατάλογος
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ

Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ
Ἐπιτομὴ